

INFORMATOR EDUKACYJNY

M U Z E U M K R A K O W A

2 0 2 2 – 2 0 2 4

PROGRAM ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

SZANOWNI PAŃSTWO, NAUCZYCIELKI I NAUCZYCIELE!

Rola muzeum jako miejsca będącego pramedium do poznawania świata oraz interakcji z nim została sformułowana już dawno. Muzeum to przestrzeń poznania i rozumienia rzeczywistości, zachęcająca do poszukiwania wiedzy; to miejsce odkrywania świata, które uczy, jak wpływać na jego obecny i przyszły kształt. Muzeum to świat wartości, które przejmujemy i które kształtują naszą sferę duchową i emocjonalną; to przestrzeń pracy z wyobraźnią, rozwoju wrażliwości estetycznej i artystycznej. To wreszcie miejsce rozrywki, które stwarza okazje do dobrej zabawy i przyjemnego spędzania czasu. Zadania te, determinowane w nieznanym dotąd stopniu przez wyzwania współczesności, realizowane są w rozmaitej formie, a jedną z nich jest działalność edukacyjna. I choć czasy, w których edukacja muzealna była dedykowana przede wszystkim dzieciom i młodzieży, minęły bezpowrotnie, a muzeum stało się demokratyczną strefą pracy edukacyjnej z różnymi grupami odbiorców, jednym z filarów, a zarazem kamieniem węgielnym tej działalności pozostał program dla przedszkoli i szkół. Stworzyliśmy go w przekonaniu, że muzeum i szkoła mogą – a wręcz powinny – być partnerami w przygotowaniu dzieci i młodzieży do dorosłego

życia poprzez pozytywne oddziaływanie na ich rozwój osobowy i współuczestnictwo w wysiłku kształcenia i wychowania młodych pokoleń. Nasze zajęcia są więc uzupełnieniem i wzbogaceniem programów szkolnych, poszerzają je o nowe wątki i konteksty dotyczące historii i dziedzictwa kulturowego Krakowa. A wszystko to na gruncie gromadzonych przez Muzeum Krakowa dóbr kultury, które zaspokajają tak istotną potrzebę obcowania z przedmiotem oryginalnym i autentycznym oraz sprawiają, że działania edukacyjne zyskują zupełnie nowy wymiar. Oddajemy w Państwa ręce publikację, w której znajdują się szczegółowe informacje dotyczące naszej oferty edukacyjnej. Mamy nadzieję, że ułatwi ona Państwu wybór zajęć, a także wzbogaci i uatrakcyjni przygotowywane przez Państwa lekcje szkolne. Różnorodność podjętych przez nas tematów pozwala nam wierzyć, że każdy nauczyciel znajdzie w niej coś dla siebie.

Zapraszamy do muzeum!

dr Michał Niezabitowski
Dyrektor Muzeum Krakowa

WARTO WIEDZIEĆ

Zajęcia edukacyjne realizowane są dla uczniów wszystkich etapów nauczania: wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych (klasy I–III oraz IV–VIII) oraz szkół ponadpodstawowych (licea, technika i szkoły branżowe I stopnia).

Zajęcia realizowane są w formie lekcji muzealnych, warsztatów edukacyjnych, a także spacerów miejskich (w tym questingów) i wycieczek objazdowych.

Podczas zajęć wykorzystywane są różnorodne metody pracy edukacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem technik aktywizujących.

Program edukacyjny w całości przygotowany został w oparciu o podstawę programową nauczania dla poszczególnych etapów edukacyjnych i wpisuje się w treści programowe z zakresu takich przedmiotów, jak: **historia, język polski, plastyka, WOS, historia i teraźniejszość, geografia, technika, historia sztuki, etyka, przyroda.**

Oprócz oferty całorocznej, program obejmuje również zajęcia edukacyjne nawiązujące do najważniejszych świąt religijnych i państwowych, które tworzą tzw. ofertę okazjonalną.

Zajęcia prowadzone są w salach edukacyjnych i na ekspozycjach muzealnych, umożliwiając uczestnikom bezpośredni kontakt z cennymi zabytkami i dziełami sztuki. Wybrane zajęcia z oferty oddziału Thesaurus Cracoviensis realizowane są w muzealnych pracowniach konserwatorskich.

Zajęcia odbywają się również w przestrzeni miasta, gdzie realizowane są spacer edukacyjny i wycieczki objazdowe.

Zajęcia prowadzone są przez muzealników przygotowanych do pracy edukacyjnej z dziećmi i młodzieżą, a w oddziale Thesaurus Cracoviensis również specjalistów z Pracowni Konserwacji.

Wybrane zajęcia, po konsultacji z oddziałem prowadzącym, mogą zostać dostosowane do potrzeb uczniów ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSZKOLA

Pałac Krzysztofory

6

MOJA WŁASNA ŚWIĄTYNIA MUZ, CZYLI WARSZTATY MUZEALNICZE

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Co się robi w muzeum? Czym jest zabytek? Co można zobaczyć na wystawie? Czy przedmiotów na wystawie można dotykać? Podczas zajęć spróbujemy poszukać odpowiedzi na te pytania. Zaczniemy od spaceru po wystawie, gdzie zobaczymy elementy składowe ekspozycji (gabloty z zabytkami, podpisy) oraz sposoby aranżacji. Następnie wcielimy się w role muzealników i spróbujemy przygotować własne wystawy, do

czego wykorzystamy kopie zabytków oraz pudełka, które posłużą nam jako ekspozytory. Uczestnicy będą musieli sami wymyślić tytuł wystawy, zrobić podpisy do zabytków (lub je narysować) oraz oprowadzić po ekspozycji pozostałe osoby (starsze dzieci). Podczas zajęć przewidziana jest wizyta na wystawie stałej *Kraków od początku, bez końca*.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.5, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.8, IV.9, IV.11)

LEGENDY I ZWYCZAJE KRAKOWSKIE

- ▶ Warsztaty teatralno-plastyczne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Niewyjaśnione zjawiska, spłoty tajemniczych zdarzeń, postaci, niezwykłość miejsc, a wszystko bierze swój początek w najodleglejszych, legendarnych początkach prastarego Krakowa. Warsztaty pozwalają dzieciom poznać bogaty świat legend i zwyczajów krakowskich, które tworzą magiczny obraz miasta. Podczas zajęć dzieci w aktywny i twórczy sposób uczestniczą w warsztatach poprzez udział w scenkach teatralnych. W drugiej części zajęć, w zależności od preferencji nauczyciela, wykonują prace plastyczne lub zwiedzają wybrane sale wystawy stałej *Kraków od początku, bez końca* (te, które dotyczą legend).

- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: podczas zajęć omawiane są trzy, wskazane przez nauczyciela, legendy. Można wybrać spośród następujących: o smoku wawelskim, o Wandzie, o hejnałście z wieży kościoła Mariackiego, o Lajkoniku, o zaczarowanych gołębiach z krakowskiego Rynku, o skarbach krzysztoforskich oraz o Panu Twardowskim.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.5, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.3, IV.9, IV.10, IV.11, IV.20, IV.21)

Rynek Podziemny

POGROMCY LEGEND, CZYLI RÓŻNICA MIĘDZY BUJDĄ A HISTORIĄ WERYFIKACJA ELEMENTÓW HISTORYCZNYCH W KRAKOWSKICH LEGENDACH

- ▶ Lekcja interaktywna dla dzieci w wieku 5–6 lat

Na zajęciach dzieci poznają trzy krakowskie legendy: o księciu Kraku, o hejnale granym z wieży kościoła Mariackiego i o dwóch braciach. Spotkają się ze Smokiem Wawelskim, odwiedzają osadę przed najazdem tatarskim i usłyszą pierw-

- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

szą krakowską opowieść kryminalną. Niczym detektywi postarają się odszukać we wszystkich opowieściach „ziarnko prawdy”. Efekty poszukiwań mogą okazać się zaskakujące!

CO SIĘ KRYJE POD RYNKIEM? TAJEMNICE ARCHEOLOGII

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Kim jest i jak pracuje archeolog? Czy pędzelek jest mu potrzebny do malowania? W czasie zajęć dzieci będą miały okazję odkryć tajemnice skrywane pod powierzchnią Rynku Głównego i wiele dowiedzieć się o historii Krakowa i jego

► Czas trwania: 75–90 minut

mieszkańców. Na zakończenie spróbują rozwiązać specjalne archeologiczne zadanie.

Podstawa programowa:
Społeczny obszar rozwoju dziecka (III.1); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.20)

Celestat

OD LOKACJI DO FORTYFIKACJI, CZYLI JAK W KRAKOWIE MURY BUDOWANO

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uczestnicy poznają krótką historię lokacji Krakowa, która zapoczątkowała proces budowy miejskich fortyfikacji, a także funkcję i lokalizację najważniejszych średniowiecznych budowli. Następnie wcielą się w rolę budowniczych i na podstawie historycznych ilustracji wzniosą

► Czas trwania: 90 minut

z kłoców średniowieczne miasto na wielkoformatowej mapie Krakowa.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.1, II.4); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.5); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.3, IV.10, IV.11, IV.12, IV.13, IV.14, IV.15, IV.20)

W CIENIU WIEŻ OBRONNYCH, CZYLI JAK DAWNIEJ WOJOWANO

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Na zajęciach uczestnicy poznają dawne sposoby zdobywania i obrony murów oraz uzbrojenie – zarówno atakujących, jak i obrońców, w tym repliki: mieczy, kuszy oraz machin oblężniczych, na czele z katapultą. W części praktycznej dzieci

► Czas trwania: 90 minut

budują własną twierdzę obronną lub przygotowują kartonowy model zbroi.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.1, II.4); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.5); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.3, IV.10, IV.11, IV.12, IV.13, IV.14)

Muzeum Nowej Huty

OPOWIEŚCI Z NOWEJ HUTY

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Tereny dzisiejszej Nowej Huty zamieszkiwane były przez ludzi od niepamiętnych czasów. Przez stulecia pojawiło się wiele legend nawiązujących do postaci i zdarzeń znanych z historii tych miejsc. Opowieści o legendarnej Wandzie i usypanym dla niej kopcu, o czarownicy z Mistrzejowic czy krzesławickim koniu

► Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)

wprowadzą dzieci w tajemniczy klimat dawnych wieków. Uczestnicy zajęć nie tylko poznają te legendy, ale także wykonają zadania plastyczne związane z ich bohaterami.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.1, I.2, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.2, II.4, II.9); społeczny obszar rozwoju dziecka

(III.1, III.3, III.4, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.2, IV.3)

ZBUDUJ Z NAMI NOWĄ HUTĘ

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uczestnicy zapoznają się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi architektury Nowej Huty, a następnie wykonują makietę własnego miasta z wykorzystaniem wskazówek prowadzącego, wiedzy zdobytej na początku spotkania oraz materiałów przygotowanych przez muzeum. Aby wykonać zadanie, należy podejmo-

► Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)

wać odpowiednie decyzje i współpracować ze sobą, dzieląc się obowiązkami.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.1, I.2, I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.1, II.2, II.4, II.7, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.1, III.2, III.3, III.4, III.5, III.7, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.2, IV.3, IV.8, IV.9, IV.10, IV.13, IV.15, IV.20)

Muzeum Podgórze

Z KOPCA TAJEMNIC, ZE SKARBCA PODGÓRSKICH LEGEND

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Podgórskie legendy to świat pełen fantazji, niesamowitych i często mrozących krew w żyłach opowieści oraz wydarzeń, których bohaterami są zarówno postacie historyczne, jak i legendarne. Warsztaty pozwolą uczestnikom przenieść się do krainy wyobraźni, gdzie można spotkać księcia Kraka i Smoka Wawelskiego, Pana Twardowskiego czy tajemniczą Zakłątą Księż-

► Czas trwania: 90 minut

niczkę. Podczas zajęć dzieci wcielą się w rolę badaczy przeszłości i spróbują odnaleźć „ziarnko prawdy” kryjące się w dawnych opowieściach, odróżnić to, co zmyślane, od tego, co prawdziwe.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.6); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.9); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.1, III.2, III.8); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.3, IV.8, IV.10)

PODGÓRSKIE BIURO PROJEKTOWE

► Warsztaty edukacyjne

Przemysł był jednym ze źródeł sukcesu XIX-wiecznego Podgórze. Ale czy można było połączyć produkcję przemysłową ze sztuką? Czy np. opakowanie może być ładne? A podłoga, albo piec kaflowy? W czasie zajęć w Muzeum Podgórze uczestnicy obejrzą zabytkowe projekty reklam podgórskich fabryk, kafle piecowe i po-

► Czas trwania: 90 minut

sadzki podgórskich kamienic, a na zakończenie sami będą mieli za zadanie wcielić się w dawnych podgórskich projektantów.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.5); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.8, IV.11)

Dom Zwierzyniecki

KRAKOWSKIE LEGENDY I TRADYCJE

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

► Czas trwania: 90 minut

Dzieci poznają wybrane krakowskie legendy i tradycje, ze szczególnym uwzględnieniem tych wywodzących się ze Zwierzyńca – szopkę krakowską, Lajkonika i Emaus, które stały

się symbolami Krakowa. Poprzez działania o charakterze interaktywnym i aktywizującym (np. pantomima, kalambury, puzzle czy „chiński list”) uczniowie poznają również zasady tworzenia się legend i odkrywają, jakie legendarne wątki

ukryte są w rodowodzie krakowskich obrzędów i zwyczajów.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.3, IV.9, IV.10, IV.16, V.20)

DAWNE GRY I ZABAWY Z PRZEDMIEŚĆ KRAKOWA

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Podczas zajęć dzieci poznają dawne podwórkowe gry i zabawy z przedmieść Krakowa, w tym: serso, ciupy, cymberegaja czy zośkę, a także

► Czas trwania: 90 minut

zawsze popularne wyliczanki-rymowanki. Uczestnicy uczą się również, jak wykorzystywać zwykle przedmioty do tworzenia własnych zabawek i rekwizytów do gier. Warsztaty mają formę wspólnych zabaw integrujących grupę.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.6, I.7, I.9); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.5); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.10, IV.11)

SZKOŁA DAWNIEJ I DZIŚ

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

W szkole naszych prapradziadków nie było komputerów, kolorowych podręczników, a nawet długopisów czy zeszytów w kratkę. Doskonale za to znane były liczydła, małe gliniane tabliczki, a także budząca postrach dyscyplina. W trakcie

► Czas trwania: 90 minut

zajęć uczestnicy dowiedzą się, do czego służyły te przedmioty oraz poznają zasady panujące w dawnej szkole. Stworzą również zeszyty opatrzone własnym inicjałem, ozdobione kolorowymi szlaczkami ćwiczącymi sprawność ręki, a do zapisków użyją starodawnych stalówek z obsadką i tuszu z kałamarza.

Podstawa programowa:
Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.4, IV.8, IV.10)

Kamienica Hipolitów

WYNAZKI TECHNICZNE W DAWNYM DOMU

► Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 3–6 lat

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Zajęcia poświęcone są wynalazkom technicznym, które na przestrzeni wieków pojawiały się w krakowskich domach, znacznie ułatwiając życie ich mieszkańców. Uczestnicy warsztatów muzealnych będą mogli zapoznać się m.in. ze sposobami ogrzewania dawnych domów, przy-

► Czas trwania: 60–90 minut

rządzenia kawy i herbaty oraz mierzenia czasu (w Kamienicy Hipolitów znajduje się duża kolekcja zabytkowych zegarów). Dowiedzą się także, w jaki sposób działały pierwsze telefony i który wynalazek to pradziadek plików mp3.

Podstawa programowa:
Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9. Emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.1, II.4); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.3, IV.5, IV.9, IV.13, IV.14, IV.15, IV.20)

Rydlówka

SKRZYNIA JAK MALOWANA

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat

W dawnym podkrakowskim domu skrzynia stanowiła mebel wielofunkcyjny. Służyła nie tylko do przechowywania ubrań czy cennych przedmiotów, ale była też „pułdem do przeprowadzki”, które panna młoda zabierała ze sobą do nowego domu, a nawet stołem, łóżkiem czy ławą! Zapraszamy na zajęcia, podczas których dzieci

- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

dowiedzą się, jak wyglądała i czemu dokładnie służyła tradycyjna skrzynia krakowska oraz jakie skarby w niej przechowywano. Następnie zaprojektują własne skrzynie na skarby.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.4, III.7, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.8, IV.9, IV.12, IV.18)

CO KRYJE SKRZYNIA? PO CO PANNIE KORONA?

- ▶ Warsztaty z elementami questingu dla dzieci w wieku 3–6 lat

Uczestnicy będą mogli nie tylko zwiedzić Rydlówkę, dowiadując się, co to za miejsce i z jakimi wydarzeniami się wiąże, ale przede wszystkim odkryć różne jej tajemnice. Uwaga dzieci skoncentruje się na najslynniejszym polskim weselu. Porozmawiamy o zwyczajach i obrzędach weselnych. Uczestnicy odkryją, dlaczego kiedyś panna młoda płakała, czym była korona

- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

kwiatna, a czym czepiec oraz co cennego krywała skrzynia krakowska. Wspólnie zaśpiewamy i może nawet zatańczymy podczas odtwarzania zabaw weselnych.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.5, I.7); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.4, III.7, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.9, IV.12, IV.23)

Thesaurus Cracoviensis

MISJA – DETEKTYW

- ▶ Interaktywne zwiedzanie magazynu dla dzieci w wieku 5–6 lat

W muzealnym skarbcu pełnym tajemnic na uczestników czeka wiele wyzwań! Za pomocą detektywistycznego sprzętu, sprytu i wrodzonej dociekliwości, a czasem odrobinie szczęścia, tajni wywiadowcy mogą rozwiązać niejedną zagadkę. Podczas zajęć uczestnicy zwiedzą muzealny magazyn i wcielą się w rolę detekty-

- ▶ Czas trwania: 90 minut

wów, odkrywając tajemnice zgromadzonych tam obiektów.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwój dziecka (I.6, I.7); emocjonalny obszar rozwój dziecka (II.4, II.7, II.9); społeczny obszar rozwój dziecka (III.1, III.5, III.8); poznawczy obszar rozwój dziecka (IV.1, IV.2, IV.8, IV.11, IV.15)

BUDUJEMY SKARBIEC

- ▶ Warsztaty plenerowe dla dzieci w wieku 5–6 lat

Uwaga: zajęcia organizowane są w okresie wiosenno-letnim (od maja do października).

W czasie zajęć dzieci zapoznają się z funkcją skarbcza w czasach historycznych oraz Thesaurusa Cracoviensis, czyli współczesnego Krakow-

- ▶ Czas trwania: 90 minut

skiego Skarbcza, w którym znajduje się muzealny magazyn. W części praktycznej uczestnicy wspólnie wybudują skarbiec, dla którego Thesaurus będzie przykładem pod względem formy, i wypełnią go własnoręcznie wykonanymi skarbcami, powstałymi w oparciu o to, co zobaczyli.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwój dziecka (I.6, I.7); emocjonalny obszar
rozwój dziecka (II.4, II.7, II.9); społeczny obszar rozwój dziecka

(III.1, III.5, III.8); poznawczy obszar rozwój dziecka (IV.1, IV.2, IV.8,
IV.11, IV.15)

❄️ Oferta okazjonalna - ZIMA

SZOPKA KRAKOWSKA

► **Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 5–6 lat**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia (Dom Zwierzyniecki – limit 10 osób) i w czasie otwarcia Pokonkursowej Wystawy Szopek Krakowskich (Pałac Krzysztofora).

Tradycja budowania szopki krakowskiej – inspirowanego miejską architekturą „pałacyku” z drewna i staniolu – wywodzi się z przedmieść Krakowa. Tamtejsi murarze i robotnicy budowlani tworzyli szopki bożonarodzeniowe, z którymi odwiedzali później mieszczańskie domy, odgrywając jasełka. Tak oto narodziła się charakterystyczna odmiana tych konstrukcji

► **Czas trwania: 90 minut**

określana mianem szopki krakowskiej. Podczas warsztatów dzieci zapoznają się z historią oraz kolejnymi etapami budowy szopki krakowskiej, a także charakterystycznymi metodami i technikami ich powstawania. W drugiej części zajęć uczestnicy zaprojektują własną szopkę, twórczo przetwarzając zdobytą uprzednio wiedzę i wykorzystując, w zależności od wieku, różne techniki i metody pracy twórczej.

Podstawa programowa:
Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12, 13. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.3, IV.9, IV.10, IV.12, IV.13, IV.20)

W RYTMIE WALCA, CZYLI CO SIĘ DZIAŁO W KARNAWALE

► **Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 3–6 lat**

► **Kamienica Hipolitów**

Uwaga: warsztaty prowadzone są w Sali edukacyjnej w okresie karnawału.

Ponad sto lat temu, podobnie jak współcześnie, okres karnawału był okazją do hucznych zabaw i uroczystych balów. Zarówno arystokracja, jak i mieszczenie z wielką pieczołowitością przygotowywali się do rozmaitych zabaw, bądź to w celach towarzysko-rozrywkowych, bądź... dla znalezienia dobrych kandydatów i kandydatek na męża lub żonę. W trakcie warsztatów dzieci dowiedzą się m.in.: jak przygotować się do

► **Czas trwania: 60–90 minut**

balu i co na siebie włożyć, jak wykonać modną fryzurę za pomocą lokówki, co zrobić z uszkodzoną lub ubrudzoną suknią w czasie balu, czy wachlarz służył tylko do wachlowania oraz po co pannie karnet balowy i co to właściwie jest. Uczestnicy warsztatów będą również mieli okazję stworzyć własne karnawałowe maski, kotyliony oraz zaprojektować niepowtarzalny wachlarz lub ozdobną muchę.

Podstawa programowa:
Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.5); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.8, IV.11, IV.12, IV.13)

WOKÓŁ CHOINKI

► **Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat**

► **Dom Zwierzyniecki**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Boże Narodzenie.*

► **Czas trwania: 90 minut**

Zgodnie z tradycją w przedmiejskich domach ozdoby choinkowe wykonywano własnoręcznie. W listopadowe i grudniowe wieczory dzieci pod okiem dorosłych przygotowywały zabawki i dekoracje, które ozdabiały później świąteczne drzewka. Podczas zajęć uczniowie poznają daw-

ne zwyczaję związane z bożonarodzeniowymi sposobami dekorowania domu oraz przygotowują tradycyjne zabawki choinkowe z papieru, bibuły i naturalnych materiałów, takich jak szyszki, słoma czy orzechy.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 12, 13. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.3, IV.9, IV.10, IV.20)

Oferta okazjonalna - WIOSNA

ŚWIĄTECZNY KOGEL-MOGEL, CZYLI WIELKANOC PO KRAKOWSKU

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Pałac Krzysztofory
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Wielkanocnych.

Zajęcia, w trakcie których dzieci poznają różnorodność zwyczajów i obrzędów związanych ze Świątami Wielkiej Nocy. Począwszy od Niedzieli Palmowej, przez obchody Wielkiego Tygodnia,

po zwierzyński odpust Emaus i prasłowiańską Rękawkę pod kocem Krakusa. Uczestnicy dowiadują się również, kim są: siuda baba, pucherok czy dziady śmigustne. W części praktycznej dzieci wykonują prace plastyczne – ozdabiają jajka wielkanocne.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.2, IV.3, IV.8, IV.9, IV.10, IV.11, IV.12, IV.13, IV.20)

ABECADŁO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Pałac Krzysztofory

Warsztaty przybliżające dzieciom podstawowe zagadnienia z zakresu edukacji patriotycznej. Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat symboli narodowych – polskiego hymnu, flagi oraz godła. Zapoznają się z wybranymi eksponatami ze zbiorów Muzeum Krakowa nawiązującymi do tematu spotkania. Ponadto dowiadują się, jakie

- ▶ Czas trwania: 90 minut

znaczenie ma niepodległość i co to znaczy być patriotą. W części warsztatowej dzieci wykonują kokardy narodowe (kotyliony) będące jednym z narodowych symboli Polaków.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.6); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.9, IV.10, IV.11, IV.12, IV.13)

EMAUS NA ZWIERZYŃCU

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyński

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Wielkanocnych. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Wielkanoc.*

Emaus to tradycyjny zwierzyński odpust, który na stałe wpisał się w wielkanocne zwyczaje Krakowa. Na emausowych kramach sprzedaje się charakterystyczne zabawki, takie jak

gliniane ptaszki czy drzewka życia. Podczas zajęć dzieci poznają nie tylko najważniejsze wielkanocne tradycje Zwierzyńca, ale także innych części Krakowa: oprócz Emausu również Rękawkę oraz Pucheroki. Następnie przygotowują własne, ale tradycyjne drzewko emausowe lub inną wybraną zabawkę odpustową.

Podstawa programowa:

Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.2, IV.3, IV.9, IV.10, IV.12, IV.13, IV.20)

Oferta okazjonalna - LATO

LAJKONIK – KONIK ZWIERZYŃIECKI

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyński

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w czerwcu w ogrodzie oddziału.

Lajkonik, czyli Konik Zwierzyński, to krakowska tradycja wywodząca się ze Zwierzyńca. Warsztaty związane są bezpośrednio z doricznymi harcami Lajkonika w oktawę Bożego

Ciała. Podczas zajęć dzieci poznają genezę tego zwyczaju, skład drużyny Lajkonika oraz elementy jego stroju. Uczą się też tradycyjnej piosenki „Lajkoniku, laj, laj...” i wykonują elementy plastyczne związane z postacią Konika Zwierzyńskiego. Zajęcia kończy wspólna zabawa z wykorzystaniem lajkonikowej buławy.

Podstawa programowa:
Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7, I.8, I.9); emocjonalny obszar rozwoju dziecka (II.4, II.8); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.4, III.5, III.6, III.8, III.9); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.2, IV.3, IV.9, IV.10, IV.20)

Oferta okazjonalna - JESIEŃ

ABECADŁO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla dzieci w wieku 5–6 lat
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Warsztaty przybliżające dzieciom podstawowe zagadnienia z zakresu edukacji patriotycznej. Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat symboli narodowych – polskiego hymnu, flagi oraz godła. Zapoznają się z wybranymi eksponatami ze

zbiorów Muzeum Krakowa nawiązującymi do tematu spotkania. Ponadto dowiadują się, jakie znaczenie ma niepodległość i co to znaczy być patriotą. W części warsztatowej dzieci wykonują kokardy narodowe (kotyliony) będące jednym z narodowych symboli Polaków.

Podstawa programowa:
Zadania przedszkola: 1, 2, 5, 8, 9, 12. Fizyczny obszar rozwoju dziecka (I.6, I.7); społeczny obszar rozwoju dziecka (III.2, III.6); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.9, IV.10, IV.11, IV.12, IV.13)

SZKOŁA
PODSTAWOWA
KLASY I—III

Pałac Krzysztofory

MOJA WŁASNA ŚWIĄTYNIA MUZ, CZYLI WARSZTATY MUZEALNICZE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Co się robi w muzeum? Czym jest zabytek? Co można zobaczyć na wystawie? Czy przedmiotów na wystawie można dotykać? Podczas zajęć spróbujemy poszukać odpowiedzi na te pytania. Zacniemy od spaceru po wystawie, gdzie zobaczymy elementy składowe ekspozycji (gabloty z zabytkami, podpisy) oraz sposoby aranżacji. Następnie wcielimy się w role muzealników i spróbujemy przygotować własne wystawy, do

czego wykorzystamy kopie zabytków oraz pudełka, które posłużą nam jako ekspozytory.

Uczestnicy będą musieli sami wymyślić tytuł wystawy, zrobić podpisy do zabytków (lub je narysować) oraz oprowadzić po ekspozycji pozostałe osoby (starsze dzieci). Podczas zajęć przewidziana jest wizyta na wystawie stałej *Kraków od początku, bez końca*.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III); edukacja polonistyczna (I.1.1, I.1.4, I.2.1, I.4.1); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.10); edukacja plastyczna (V.2.1, V.2.6, V.3.3); edukacja techniczna (VI.1.1).

LEGENDY I ZWYCZAJE KRAKOWSKIE

- ▶ **Warsztaty teatralno-plastyczne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Niewyjaśnione zjawiska, spłoty tajemniczych zdarzeń, postaci, niezwykłość miejsc, a wszystko bierze swój początek w najodleglejszych, legendarnych początkach prastarego Krakowa. Warsztaty pozwalają dzieciom poznać bogaty świat legend i zwyczajów krakowskich, które tworzą magiczny obraz miasta. Podczas zajęć dzieci w aktywny i twórczy sposób uczestniczą w warsztatach poprzez udział w scenkach teatralnych. W drugiej części zajęć, w zależności od preferencji nauczyciela, wykonują prace

plastyczne lub zwiedzają wybrane sale wystawy stałej *Kraków od początku, bez końca* (te, które dotyczą legend).

Uwaga: podczas zajęć omawiane są trzy, wskazane przez nauczyciela, legendy. Można wybrać spośród następujących: o smoku wawelskim, o Wandzie, o hejnalście z wieży kościoła Mariackiego, o Lajkoniku, o zaczarowanych gołębiach z krakowskiego Rynku, o skarbach krzysztoforskich oraz o Panu Twardowskim.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III); edukacja polonistyczna (I.1.1, I.1.4, I.2.1, I.5.1, 3.3); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.2.1, V.2.2, V.2.3, V.2.6, V.2.8, V.3.3)

ZWYKŁE NIEZWYKŁE WIDOKI KRAKOWA, CZYLI JAK WYGLĄDAŁ DAWNY KRAKÓW

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Czy pamiętasz swoje pierwsze zdjęcie? Czy bardzo się zmieniłeś od tego czasu? Na pewno tak! Tak samo jest z Krakowem. Dzięki niezwykłej podróży przez stulecia poznamy widoki miasta, jego zmiany, przeobrażenia. Zobaczymy także najważniejsze budowle miejskie, zarówno te istniejące, jak i te, których już nie ma. Nasza

podróż po Krakowie rozpocznie się od najstarszego widoku Krakowa z *Kroniki Świata* Hartmanna Schedla. Na jej podstawie dokonamy porównań z późniejszymi widokami miasta. Co się zmieniło, co pozostało – to są nasze podstawowe pytania, na które postaramy się odpowiedzieć. Podczas zajęć przewidziana jest wizyta na wystawie *Kraków od początku, bez końca*.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1); edukacja plastyczna (V.1.1.a, I.2, V.3.1)

Rynek Podziemny

POGROMCY LEGEND, CZYLI RÓŻNICA MIĘDZY BUJDĄ A HISTORIĄ WERYFIKACJA ELEMENTÓW HISTORYCZNYCH W KRAKOWSKICH LEGENDACH

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

Na zajęciach dzieci poznają trzy krakowskie legendy: o księciu Kraku, o hejnale granym z wieży kościoła Mariackiego i o dwóch braciach. Spotkają się ze Smokiem Wawelskim, odwiedzają

osadę przed najazdem tatarskim i usłyszą pierwszą krakowską opowieść kryminalną. Niczym detektywi postarają się odszukać we wszystkich opowieściach „ziarno prawdy”. Efekty poszukiwań mogą okazać się zaskakujące!

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.10). Edukacja społeczna (III.1.7; III.2.1)

KUPIECKIM SZLAKIEM NA RYNEK KRAKOWSKI HANDEL W WIEKACH ŚREDNICH

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia odbywają się w przestrzeni miasta.

Reprezentacyjnym traktem – który wiedzie na Wawel, a zwany jest Drogą Królewską – uczestnicy wyruszą spod Barbakanu i przez ulicę Floriańską przejdą na Rynek Główny. Poznają wyzwania, przed jakimi stawiali kupcy zmierzają

do miasta, by sprzedać swój towar. Dowiedzą się, z jakich przywilejów mogli korzystać, a jakich praw musieli przestrzegać. Zapoznają się również z różnorodnymi funkcjami Rynku Głównego i podejdują pod najważniejsze budowle średniowiecznego miasta: kościół Mariacki, Wieżę Ratuszową i Sukiennice.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja polonistyczna (I.1.); edukacja społeczna (I.1)

CO SIĘ KRYJE POD RYNKIEM? TAJEMNICE ARCHEOLOGII

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 75–90 minut

Kim jest i jak pracuje archeolog? Czy pędzelek jest mu potrzebny do malowania? W czasie zajęć dzieci będą miały okazję odkryć tajemnice

skrywane pod powierzchnią Rynku Głównego i wiele dowiedzieć się o historii Krakowa i jego mieszkańców. Na zakończenie spróbują rozwiązać specjalne archeologiczne zadanie.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.1, IV.10, IV.11). Edukacja społeczna (III.1.1; III.2.1)

W WARSZTACIE MISTRZA OPOWIEŚĆ O KRAKOWSKICH RZEMIEŚLNIKACH

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Co to jest majstersztyk? Kim byli iglarze, a czym zajmowali się paśnicy? Zapraszamy na zajęcia poświęcone dawnym rzemiosłom i rzemieślnikom. W czasie lekcji przeniesiemy się do barwnego i gwarnego średniowiecznego Krakowa,

aby przyjrzeć się życiu i pracy dawnych rękodzielników. Uczestnicy poznają dawne zawody, z których część już nie istnieje, zgłębią tajniki produkcji, a na koniec będą mogli wcielić się w jednego z rzemieślników i zaprojektować dla siebie... Ale to zdradzimy już podczas zajęć.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): społeczny obszar rozwoju dziecka (III.1); poznawczy obszar rozwoju dziecka (IV.10, IV.11)

Celestat

OD LOKACJI DO FORTYFIKACJI, CZYLI JAK W KRAKOWIE MURY BUDOWANO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Uczestnicy poznają krótką historię lokacji Krakowa, która zapoczątkowała proces budowy miejskich fortyfikacji, a także funkcję i lokalizację najważniejszych średniowiecznych budowli.

Następnie wcielią się w rolę budowniczych i na podstawie historycznych ilustracji wzniosą z kłoców średniowieczne miasto na wielkoformatowej mapie Krakowa.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.1.1.a, V.1.1.b, V.2.6)

W CIENIU WIEŻ OBRONNYCH, CZYLI JAK DAWNIEJ WOJOWANO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Na zajęciach uczestnicy poznają dawne sposoby zdobywania i obrony murów oraz uzbrojenie – zarówno atakujących, jak i obrońców, w tym

repliki: mieczy, kuszy oraz machin oblężniczych, na czele z katapultą. W części praktycznej dzieci budują własną twierdzę obronną lub przygotowują kartonowy model zbroi.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.1.1.a, V.1.1.b, V.2.6)

Muzeum Nowej Huty

OPOWIEŚCI Z NOWEJ HUTY

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)**

Tereny dzisiejszej Nowej Huty zamieszkiwane były przez ludzi od niepamiętnych czasów. Przez stulecia pojawiło się wiele legend nawiązujących do postaci i zdarzeń znanych z historii tych miejsc. Opowieści o legendarnej Wandzie i usypanym dla niej kopcu, o czarownicy z Mi-

strzejowic czy krzesławickim koniu wprowadzą dzieci w tajemniczy klimat dawnych wieków. Uczestnicy zajęć nie tylko poznają te legendy, ale także wykonają zadania plastyczne związane z ich bohaterami.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.3, III.1.7); edukacja plastyczna (V.1.1.A, V.1.1.B, V.2.1, V.2.6)

ZBUDUJ Z NAMI NOWĄ HUTĘ

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)**

Uczestnicy zapoznają się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi architektury Nowej Huty, a następnie wykonują makietę własnego miasta z wykorzystaniem wskazówek prowadzącego, wiedzy zdobytej na początku spotkania

oraz materiałów przygotowanych przez muzeum. Aby wykonać zadanie, należy podejmować odpowiednie decyzje i współpracować ze sobą, dzieląc się obowiązkami.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.3, III.1.7); edukacja plastyczna (V.1.1.A, V.1.1.B, V.2.1, V.2.6); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.1.2, VI.1.3, VI.1.4)

W MALOWANEJ SKRZYNI

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)**

Sztuka ludowa cieszy się coraz większym zainteresowaniem, zaś wywodzące się z niej motywy pojawiają się nie tylko na ubraniach, gadżetach i innych przedmiotach codziennego użytku, lecz

nawet na fasadach domów. Warsztaty mają na celu przybliżyć dzieciom zarówno dzieje wsi, na terenie których powstała obecna dzielnica Nowa Huta, jak i zaznajomić ich z charakterystyczną dla tych obszarów kulturą ludową.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.3, III.1.7); Edukacja plastyczna (V.1.1.A, V.1.1.B, V.2.1, V.2.6)

OBJAZD PO DWORACH I PAŁACACH NOWEJ HUTY

- ▶ **Wycieczka objazdowa**
- ▶ **Czas trwania: 180 minut**

Uwaga: organizacja autobusu we własnym zakresie. Na życzenie zamawiających możliwa jest modyfikacja trasy (tematyki) i czasu trwania.

Gdzie znajduje się najstarszy nowohucki zabitek? Kto ufundował kościół w Ruszczy? Czy

kopiec Wandy to jedyny nowohucki kopiec? Na te i wiele innych pytań odpowiemy podczas wycieczki autokarowej na trasie: Mogiła – Pleśzów – Branice – Ruszcza – Wadów – Łuczanowice – Kościelniki. Zazwyczaj odwiedzamy 3–4 z wymienionych miejscowości.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.3, III.1.7); edukacja plastyczna (V.1.1.A, V.1.1.B, V.2.1, V.2.6); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.1.2, VI.1.3, VI.1.4)

Muzeum Podgórze

Z KOPCA TAJEMNIC, ZE SKARBKA PODGÓRSKICH LEGEND

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Podgórskie legendy to świat pełen fantazji, niesamowitych i często mrozących krew w żyłach opowieści oraz wydarzeń, których bohaterami są zarówno postacie historyczne, jak i legendarne. Warsztaty pozwolą uczestnikom przenieść się do krainy wyobraźni, gdzie można spotkać

księcia Kraka i Smoka Wawelskiego, Pana Twardowskiego czy tajemniczą Zaklętą Księżniczkę. Podczas zajęć dzieci wcielą się w rolę badaczy przeszłości i spróbują odnaleźć „ziarnko prawdy” kryjące się w dawnych opowieściach, odróżnić to, co zmyśnione, od tego, co prawdziwe.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja polonistyczna (I.2.1); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.5)

OPERACJA MIASTO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Projektowanie miasta od podstaw to operacja godna najlepszych specjalistów. Jakie czynniki zadecydowały o założeniu Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze? Kto odpowiadał za wytyczenie jego planów i czuwał nad prawidłowym przebiegiem procesu budowy? Kto sprawował

władzę w mieście? Warsztaty będą próbą odpowiedzi na te i wiele innych pytań. W części praktycznej uczniowie wcielą się w rolę architektów i budowniczych – zaprojektują i wybudują własne miasto. Czy ich wizje będą podobne do Podgórze?

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7); edukacja plastyczna (V.2.1, V.2.2, V.2.4, V.2.6, V.3.1); edukacja techniczna (VI.2.2.a, VI.2.2.b)

PODGÓRSKIE BIURO PROJEKTOWE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Przemysł był jednym ze źródeł sukcesu XIX-wiecznego Podgórza. Ale czy można było połączyć produkcję przemysłową ze sztuką? Czy np. opakowanie może być ładne? A podłoga, albo piec kafłowy? W czasie zajęć w Muzeum Podgórza uczestnicy obejrzą zabytkowe projekty

reklam podgórskich fabryk, kafle piecowe i posadzki podgórskich kamienic, a na zakończenie sami będą mieli za zadanie wcielić się w dawnych podgórskich projektantów.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1.1), edukacja społeczna (III.1.7, III.2.6), edukacja przyrodnicza (IV.2.1, IV.3.1), edukacja plastyczna (V.1.1, V.2.7, V.3.1), edukacja techniczna (VI.1.1, 2, 4)

ZAGADKOWE PODGÓRZE

- ▶ **Spacer edukacyjny**
- ▶ **Czas trwania: 90-120 minut**

Stare Podgórze skrywa wiele sekretów, wciąż nierozwiązanych zagadek oraz tajemniczych miejsc. Na spacer wyruszymy z Muzeum Podgórza, przejdziemy przez Wzgórze Lasoty i do-trzemy aż do Rynku Podgórskiego. Po drodze będziemy rozwiązywać zadania i zagadki, dzięki

którym poznamy miejsca związane zarówno z odległą historią samodzielnego miasta Podgórze (Stary Cmentarz Podgórski, zabytkowe kamienice wokół Rynku), jak i te, które tworzą współczesną, tętniącą życiem dzielnicę Krakowa (np. Tęczowe Schody).

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1.1), edukacja społeczna (III.1.7, III.2.5, III.2.6), edukacja przyrodnicza (IV.3.1), edukacja plastyczna (V.1.1, V.3.1).

Dom Zwierzyniecki

KRAKOWSKIE LEGENDY I TRADYCJE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Dzieci poznają wybrane krakowskie legendy i tradycje, ze szczególnym uwzględnieniem tych wywodzących się ze Zwierzynca – szop-

kę krakowską, Lajkonika i Emaus, które stały się symbolami Krakowa. Poprzez działania o charakterze interaktywnym i aktywizującym (np. pantomima, kalambury, puzzle czy „chiński list”) uczniowie poznają również zasady tworzenia się legend i odkrywają, jakie legendarne wątki ukryte są w rodowodzie krakowskich obrzędów i zwyczajów.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.2.1, I.2.3, I.2.5, 1.4); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.2, V.3.1); etyka (XIII.1, XIII.2)

DAWNE GRY I ZABAWY Z PRZEDMIEŚĆ KRAKOWA

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Podczas zajęć dzieci poznają dawne podwórkowe gry i zabawy z przedmieść Krakowa, w tym: serso, ciupy, cymberegaja czy zośkę, a także zawsze popularne wyliczanki-rymowanki. Uczestnicy uczą się również, jak wykorzystywać zwykle przedmioty do tworzenia własnych zabawek i rekwizytów do gier. Warsztaty mają formę wspólnych zabaw integrujących grupę.

SZKOŁA DAWNIEJ I DZIŚ

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90-120 minut**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

W szkole naszych prapradziadków nie było komputerów, kolorowych podręczników, a nawet długopisów czy zeszytów w kratkę. Doskonale za to znane były liczydła, małe gliniane tabliczki,

a także budząca postrach dyscyplina. W trakcie zajęć uczestnicy dowiedzą się, do czego służyły te przedmioty oraz poznają zasady panujące w dawnej szkole. Stworzą również zeszyty opatrzone własnym inicjałem, ozdobione kolorowymi szlaczkami ćwiczącymi sprawność ręki, a do zapisków użyją starodawnych stalówek z obsadką i tuszu z kałamarza.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1, I.2, I.3, I.4.1); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1); edukacja plastyczna (V.1, V.2.1, V.2.2, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1.2, VI.2, VI.3); etyka (XIII.1, XIII.2)

PRZEZ ŁĄKĘ DO PARKU

- ▶ **Spacer edukacyjny**
- ▶ **Czas trwania: ok. 120 minut**

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim w formie zajęć plenerowych.

Błonia to nie tylko największa w Europie łąka w centrum miasta, ale także świadek wielu ważnych wydarzeń w dziejach Krakowa i Polski. Z kolei park Jordana to pierwszy w kraju ogród

zabaw stworzony specjalnie z myślą o dzieciach i młodzieży. Podczas spaceru przez zielone tereny Zwierzynca uczestnicy nie tylko poznają historię obu tych miejsc, ale także wykonują zadania i wspólnie uczestniczą w grach zręcznościowych. Spacer rozpoczyna się w ogrodzie Domu Zwierzynieckiego, a kończy przy pomniku niedźwiedzia Wojtka w parku Jordana.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1.1), edukacja społeczna (III.1.7, III.2.5, III.2.6)

PRZEZ TWIERDZĘ NA KOPIEC

- ▶ **Spacer edukacyjny**
- ▶ **Czas trwania: ok. 120 minut**

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim w formie zajęć plenerowych. Zajęcia nie obejmują wejścia na szczyt kopca (możliwość wejścia po zakończeniu zajęć – konieczność zakupienia biletów wstępu).

Podczas spaceru, który rozpoczyna się w ogrodzie Domu Zwierzynieckiego, a kończy się u stóp kopca Kościuszki, dzieci poznają najstarsze

dzieje Zwierzynca oraz związane z tym terenem legendy. Wspinając się na szczyt wzgórza Sikornik, na którym wznosi się kopiec, poznają również historię i znaczenie tego miejsca, które w połowie XIX wieku otoczono pierścieniem wojskowych fortyfikacji. Zdobytą wiedzę utrwalają poprzez wykonywanie wspólnych zadań oraz gier zręcznościowych.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1, I.4); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1); edukacja przyrodnicza (IV.1.1, IV.1.2, IV.3.1); edukacja plastyczna (V.3.1); edukacja techniczna (VI.1, VI.2, VI.3); etyka (XIII.1, XIII.2)

WZDŁUŻ RUDAWY

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 120 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim w formie zajęć plenerowych.

Aby wyruszyć na wycieczkę wzdłuż Rudawy – rzeki ważnej i dla Zwierzyńca, i całego Krakowa – uczestnicy muszą być uważni i spostrzegawczy. Spacer połączony zostanie bowiem z odkrywaniem tajemnic Zwierzyńca, a te kryją się niekiedy na wyciągnięcie ręki! Spotkanie rozpocznie się przy klasztorze Norbertanek, który, jak

Kamienica Hipolitów

każdy wiekowy obiekt, skrywa wiele sekretów. Następnie uczestnicy udadzą się w górę rzeki, poznając inne niezwykle miejsca i wypełniając zadania. Zajęcia sprawdzą między innymi zręczność, matematyczne zdolności i... zadatki na historyka. Nauka nad wodą jest naprawdę ciekawa!

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (I.1, I.2, I.3, I.4); edukacja matematyczna (II.2.2, II.3.1, II.3.4, II.4.1); edukacja społeczna (III.1.7); edukacja przyrodnicza (IV.1.1, IV.1.2); edukacja plastyczna (V.1, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1, VI.2, VI.3); etyka (XIII.1, XIII.2)

WYNAŁAZKI TECHNICZNE W DAWNYM DOMU

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Zajęcia poświęcone są wynalazkom technicznym, które na przestrzeni wieków pojawiały się w krakowskich domach, znacznie ułatwiając życie ich mieszkańców. Uczestnicy warsztatów

muzealnych będą mogli zapoznać się m.in. ze sposobami ogrzewania dawnych domów, przyrządzenia kawy i herbaty oraz mierzenia czasu (w Kamienicy Hipolitów znajduje się duża kolekcja zabytkowych zegarów). Dowiedzą się także, w jaki sposób działały pierwsze telefony i który wynalazek to pradziadek pilotów mp3.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.1.7, III.2.6); edukacja plastyczna (V.3.1)

DOLE I NIEDOLE SŁUŻĄCEJ

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Służąca – mieszkanka każdego szanującego się mieszczańskiego domu, bez pomocy której sprawne zarządzanie domostwem byłoby niemożliwe. Uczestnicy dowiedzą się, kim były i z jakich warstw społecznych pochodziły kobiety pełniące rolę służących i w jakich warun-

kach przychodziło im mieszkać. Poznają także cały zestaw obowiązków, jakie spoczywały na ich barkach. Zwalczanie problemu uciążliwych insektów, trudy ręcznego prania czy szorowanie podłóg to tylko niektóre z ich zajęć. A czy po spełnieniu codziennych obowiązków służba mogła liczyć na zasłużony odpoczynek? Uczestnicy dowiedzą się, ile czasu wolnego przysługiwało służącym i w jaki sposób go wykorzystywano.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.2.6); edukacja plastyczna (V.3.1)

Rydlówka

„PANIE RYDEL, NIECH PAN NAPISZE COŚ ŁADNEGO..”

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut

Warsztaty dla dzieci na motywach *Bajki o Kasi i Królewicu* oraz innych utworów autorstwa Lucjana Rydla. Zajęcia pozwolą uczestnikom przenieść się do kolorowej krainy wyobraźni pisarza, gdzie można spotkać rozmarzoną małą

Kasię czy dzielnego Księcia. Po zapoznaniu się z utworami dzieci zostaną zaproszone do wcielania się w rolę artysty: wymyślą dalsze losy bohaterów i ich nowe przygody, a następnie odegrają stworzony przez siebie scenariusz.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): 1.1, 1.3, 1.4, II 2, II 3, II 6, III.2, III.5, III.9, IV.1, IV.2, IV.10, IV.11, IV.12; edukacja polonistyczna (1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.6, 3.5); edukacja społeczna (1.1, 1.3, 1.10)

CO KRYJE SKRZYNIA? PO CO PANNIE KORONA?

- ▶ Warsztaty z elementami questingu
- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

Uczestnicy będą mogli nie tylko zwiedzić Rydlówkę, dowiadując się, co to za miejsce i z jakimi wydarzeniami się wiąże, ale przede wszystkim odkryć różne jej tajemnice. Uwaga dzieci skoncentruje się na najsłynniejszym polskim weselu. Porozmawiamy o zwyczajach i obrzędach weselnych. Uczestnicy odkryją, dlaczego kiedyś panna młoda płakała, czym była korona kwietna, a czym czepiec oraz co cennego skrywała skrzynia krakowska. Wspólnie zaśpiewamy i może nawet zatańczymy podczas odtwarzania zabaw weselnych.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): 1.1, 1.3, 1.4, II 2, II 3, II 6, III.5, IV.1, IV.2, IV.10, IV.11; edukacja polonistyczna (1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.2); edukacja społeczna (1.1, 1.3, 1.10); edukacja muzyczna (1.2, 3.4, 3.5, 3.7)

Thesaurus Cracoviensis

MISJA – DETEKTYW

- ▶ Interaktywne zwiedzanie magazynu
- ▶ Czas trwania: 90 minut

W muzealnym skarbcu pełnym tajemnic na uczestników czeka wiele wyzwań! Za pomocą detektywistycznego sprzętu, sprytu i wrodzonej dociekliwości, a czasem odrobinie szczęścia, tajni wywiadowcy mogą rozwiązać niejedną

zagadkę. Podczas zajęć uczestnicy zwiedzą muzealny magazyn i wcielią się w rolę detektywów, odkrywając tajemnice zgromadzonych tam obiektów.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja matematyczna (II.1.2, II.4.1, II.4.2, II.6.8); edukacja społeczna (III.1.7, III.1.10, III.2.6); edukacja plastyczna (V.1.1 a, b, c, V.3.1, V.3.2, V.3.3); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.2.2)

BUDUJEMY SKARBIEC

- ▶ Warsztaty plenerowe
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia organizowane są w okresie wiosenno-letnim (od maja do października).

W czasie zajęć dzieci zapoznają się z funkcją skarbcza w czasach historycznych oraz Thesaurusa Cracoviensis, czyli współczesnego Krakowskiego Skarbcza, w którym znajduje się muzealny

magazyn. W części praktycznej uczestnicy wspólnie wybudują skarbiec, dla którego Thesaurus będzie przykładem pod względem formy, i wypełnią go własnoręcznie wykonanymi skarbcami, powstałymi w oparciu o to, co zobaczyli.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I–III): edukacja matematyczna (II.1.2); edukacja społeczna (III.1.7, III.1.10, III.2.6); edukacja plastyczna (V.1.1 a, b, c, V.2.1, V.2.2, V.2.3; V.3.1, V.3.2, V.3.3); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.2.2)

Dział Fotografii Krakowskiej

AKADEMIA PANA PSTRYKA, CZYLI Z WIZYTĄ W DAWNYM ZAKŁADZIE FOTOGRAFICZNYM

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Spotkanie przybliży dzieciom funkcjonowanie XIX-wiecznego zakładu fotograficznego. Uczniowie poznają podstawy działania dawnej kamery atelierowej i przyswoją sobie takie pojęcia jak: negatyw, pozytyw czy retusz. Prowadzący opowie również, jakich rekwizytów i trików używali

dawni mistrzowie, portretując swoich klientów. W części praktycznej uczestnicy będą mieli okazję wcielić się w pomocnika fotografa, malując ekran, retuszując stare zdjęcia i dobierając rekwizyty do portretów. Dodatkowym elementem będzie możliwość wykonania dzieciom pamiątkowych zdjęć w starym stylu.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.2.2, III.2.6); edukacja plastyczna (V.2.1, V.2.2, V.3.1?); edukacja techniczna (VI.1.2)

OD KLISZY DO ALBUMU, CZYLI JAK MISTRZ IGNACY NA KRAKÓW PATRZYŁ

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 60 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Podczas zajęć uczestnicy poznają krakowską rodzinę Kriegerów: pana Ignacego, jego syna Natana i córkę Amalię – pionierów krakowskiej fotografii. Prowadzący opowie również, czym były „krajowidoki”, z których słynął zakład

Kriegerów i w jaki sposób dawniej wykonywano fotografie – negatywy w formie szklanych klisz i papierowe odbitki. Na zakończenie uczniowie wykonają własne albumy z widokami Krakowa z przełomu XIX i XX wieku.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.1.7, III.2.2, III.2.6); edukacja plastyczna (V.2.2, V.2.3, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1.2, VI.2.2)

❄ Oferta okazjonalna - ZIMA

SZOPKA KRAKOWSKA

- ▶ Warsztaty plastyczne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia (Dom Zwierzyniecki – limit 10 osób) i w czasie otwarcia Pokonkursowej Wystawy Szopek Krakowskich (Pałac Krzysztofory).

Tradycja budowania szopki krakowskiej – inspirowanego miejską architekturą „pałacyku” z drewna i staniolu – wywodzi się z przedmieść Krakowa. Tamtejsi murarze i robotnicy budowlani tworzyli szopki bożonarodzeniowe, z którymi odwiedzali później mieszczańskie domy, odgrywając jasełka. Tak oto narodziła się

charakterystyczna odmiana tych konstrukcji określana mianem szopki krakowskiej. Podczas warsztatów dzieci zapoznają się z historią oraz kolejnymi etapami budowy szopki krakowskiej, a także charakterystycznymi metodami i technikami ich powstawania. W drugiej części zajęć uczestnicy zaprojektują własną szopkę, twórczo przetwarzając zdobytą uprzednio wiedzę i wykrzystując, w zależności od wieku, różne techniki i metody pracy twórczej.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja matematyczna (II.1.1, II.1.2, II.1.3, II.5.1, II.5.2, II.5.3, II.5.4); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.1.1.a, V.1.1.b, V.2.1, V.2.2, V.2.3, V.2.4); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.1.2, VI.1.3, VI.1.4, VI.2.1, VI.2.2, VI.2.3, VI.2.4, VI.3)

WOKÓŁ CHOINKI

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Dom Zwierzyniecki**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Boże Narodzenie*.

Zgodnie z tradycją w przedmiejskich domach ozdoby choinkowe wykonywano własnoręcznie.

W listopadowe i grudniowe wieczory dzieci pod okiem dorosłych przygotowywały zabawki i dekoracje, które ozdabiały później świąteczne drzewka. Podczas zajęć uczniowie poznają dawne zwyczaje związane z bożonarodzeniowymi sposobami dekorowania domu oraz przygotowują tradycyjne zabawki choinkowe z papieru, bibuły i naturalnych materiałów, takich jak szyszki, słoma czy orzechy.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja matematyczna (II.1.1, II.1.2, II.1.3); edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.1.9); edukacja plastyczna (V.1, V.2, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1.2, VI.1.4, VI.2.2, VI.3)

W RYTMIE WALCA, CZYLI CO SIĘ DZIAŁO W KARNAWALE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Kamienica Hipolitów**

Uwaga: warsztaty prowadzone są w sali edukacyjnej, w okresie karnawału.

Ponad sto lat temu, podobnie jak współcześnie, okres karnawału był okazją do hucznych zabaw i uroczystych balów. Zarówno arystokracja, jak i mieszczaństwo z wielką pieczołowitością przygotowywali się do rozmaitych zabaw, bądź to w celach towarzysko-rozrywkowych, bądź... dla znalezienia dobrych kandydatów i kandydatek

na męża lub żonę. W trakcie warsztatów dzieci dowiedzą się m.in.: jak przygotować się do balu i co na siebie włożyć, jak wykonać modną fryzurę za pomocą lokówki, co zrobić z uszkodzoną lub ubrudzoną suknią w czasie balu, czy wachlarz służył tylko do wachlowania oraz po co pannie karnet balowy i co to właściwie jest. Uczestnicy warsztatów będą również mieli okazję stworzyć własne karnawałowe maski, kotyliony oraz zaprojektować niepowtarzalny wachlarz lub ozdobną muchę.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.1.7); edukacja plastyczna (V.2.1, V.2.2, V.2.3)

NOWY ROK DRZEW

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Stara Synagoga**

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie styczeń-luty.

W tradycji żydowskiej są cztery daty, które określane są mianem Nowego Roku. Jedna z nich przypada na przełomie stycznia i lutego, kiedy w Izraelu rozpoczyna się pora deszczowa, rusza wegetacja roślin, a w drzewach zaczynają krążyć

życiodajne soki. W tym czasie Żydzi obchodzą święto Tu Bi Szwat, zwane Nowym Rokiem Drzew. Podczas warsztatów dzieci stworzą drzewo przestrzenne i zapoznają się z zaczerpniętą z tradycji żydowskiej symboliką wybranych drzew i owoców. Uczestnicy warsztatów będą też mogli degustować owoce i nasiona charakterystyczne dla Ziemi Izraela, takie jak: daktyle, mandarynki, oliwki, figi, granaty czy migdały.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja przyrodnicza (IV 1.3.7); edukacja plastyczna (V.2.3); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.2.2.C); edukacja językowa (XI.2.7)

Oferta okazjonalna - WIOSNA

ŚWIĄTECZNY KOGEL-MOGEL, CZYLI WIELKANOC PO KRAKOWSKU

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Wielkanocnych.

Zajęcia, w trakcie których dzieci poznają różnorodność zwyczajów i obrzędów związanych ze Świątami Wielkiej Nocy. Począwszy od Niedzieli

Palmowej, przez obchody Wielkiego Tygodnia, po zwierzyński odпуст Emaus i prasłowiańską Rękawkę pod kopcem Krakusa. Uczestnicy dowiadują się również, kim są: siuda baba, pucherok czy dziady śmigustne. W części praktycznej dzieci wykonują prace plastyczne – ozdabiają jajka wielkanocne.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.2.5);
edukacja plastyczna (2.1, 2.2, 2.3)

ABECADŁO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Warsztaty przybliżające dzieciom podstawowe zagadnienia z zakresu edukacji patriotycznej. Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat symboli narodowych – polskiego hymnu, flagi oraz godła. Zapoznają się z wybranymi eksponatami ze

zbiorów Muzeum Krakowa nawiązującymi do tematu spotkania. Ponadto dowiadują się, jakie znaczenie ma niepodległość i co to znaczy być patriotą. W części warsztatowej dzieci wykonują kokardy narodowe (kotyliony) będące jednym z narodowych symboli Polaków.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (1.4);
edukacja plastyczna (2.1, 2.3); edukacja społeczna (1.4, 1.7, 2.2, 2.3);
edukacja muzyczna (1.6, 1.7, 2.3)

EMAUS NA ZWIERZYŃCU

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyński

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Wielkanocnych. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Wielkanoc.*

Emaus to tradycyjny zwierzyński odпуст, który na stałe wpisał się w wielkanocne zwy-

czaje – Krakowa. Na emausowych kramach sprzedaje się charakterystyczne zabawki, takie jak gliniane ptaszki czy drzewka życia. Podczas zajęć dzieci poznają nie tylko najważniejsze wielkanocne tradycje Zwierzyńca, ale także innych części Krakowa: oprócz Emausu również Rękawkę oraz Pucheroki. Następnie przygotowują własne, ale tradycyjne drzewko emausowe lub inną wybraną zabawkę odпустową.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.5); edukacja plastyczna (V.1, V.2, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1.1, VI.1.4, VI.2.1, VI.2.2, VI.2.4, VI.3)

Oferta okazjonalna - LATO

LAJKONIK – KONIK ZWIERZYŃIECKI

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyniecki

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w czerwcu w ogrodzie oddziału.

Lajkonik, czyli Konik Zwierzyniecki, to krakowska tradycja wywodząca się ze Zwierzynca. Warsztaty związane są bezpośrednio z dorocznymi harcami Lajkonika w oktawę Bożego

Ciała. Podczas zajęć dzieci poznają genezę tego zwyczaju, skład drużyny Lajkonika oraz elementy jego stroju. Uczą się też tradycyjnej piosenki „Lajkoniku, laj, laj...” i wykonują elementy plastyczne związane z postacią Konika Zwierzynieckiego. Zajęcia kończy wspólna zabawa z wykorzystaniem lajkonikowej buławy.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja społeczna (III.1.1, III.1.7, III.2.1, III.2.2, III.2.5); edukacja plastyczna (V.1.1, V.2.2, V.2.3, V.2.8?, V.3.1); edukacja techniczna (VI.1; VI.2.2.b)

Oferta okazjonalna - JESIEŃ

ABECADŁO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztoforzy

Warsztaty przybliżające dzieciom podstawowe zagadnienia z zakresu edukacji patriotycznej. Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat symboli narodowych – polskiego hymnu, flagi oraz godła. Zapoznają się z wybranymi eksponatami ze

zbiorów Muzeum Krakowa nawiązującymi do tematu spotkania. Ponadto dowiadują się, jakie znaczenie ma niepodległość i co to znaczy być patriotą. W części warsztatowej dzieci wykonują kokardy narodowe (kotyliony) będące jednym z narodowych symboli Polaków.

Podstawa programowa:
Edukacja wczesnoszkolna (kl. I-III): edukacja polonistyczna (1.4); edukacja plastyczna (2.1, 2.3); edukacja społeczna (1.4, 1.7, 2.2, 2.3); edukacja muzyczna (1.6, 1.7, 2.3)

SZKOŁA
PODSTAWOWA
KLASY IV—VIII

Pałac Krzysztofory

MOJA WŁASNA ŚWIĄTYNIA MUZ, CZYLI WARSZTATY MUZEALNICZE

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Co się robi w muzeum? Czym jest zabytek? Co można zobaczyć na wystawie? Czy przedmiotów na wystawie można dotykać? Podczas zajęć spróbujemy poszukać odpowiedzi na te pytania. Zaczniemy od spaceru po wystawie, gdzie zobaczymy elementy składowe ekspozycji (gabloty z zabytkami, podpisy) oraz sposoby aranżacji. Następnie wcielimy się w role muzealników i spróbujemy przygotować własne wystawy, do

czego wykorzystamy kopie zabytków oraz pudełka, które posłużą nam jako ekspozytory. Uczestnicy będą musieli sami wymyślić tytuł wystawy, zrobić podpisy do zabytków (lub je narysować) oraz oprowadzić po ekspozycji pozostałe osoby (starsze dzieci). Podczas zajęć przewidziana jest wizyta na wystawie stałej *Kraków od początku, bez końca*.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV): III.2.1. Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, II.1, II.2, II.4, II.5, III.1, III.7; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): IV.3, VI.5

LEGENDY I ZWYCZAJE KRAKOWSKIE

- ▶ Warsztaty teatralno-plastyczne dla uczniów klas IV
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Niewyjaśnione zjawiska, sploty tajemniczych zdarzeń, postaci, niezwykłość miejsc, a wszystko bierze swój początek w najodleglejszych, legendarnych początkach prastarego Krakowa. Warsztaty pozwalają dzieciom poznać bogaty świat legend i zwyczajów krakowskich, które tworzą magiczny obraz miasta. Podczas zajęć dzieci w aktywny i twórczy sposób uczestniczą w warsztatach poprzez udział w scenkach teatralnych. W drugiej części zajęć, w zależności od preferencji nauczyciela, wykonują prace

plastyczne lub zwiedzają wybrane sale wystawy stałej *Kraków od początku, bez końca* (te, które dotyczą legend).

Uwaga: podczas zajęć omawiane są trzy, wskazane przez nauczyciela, legendy. Można wybrać spośród następujących: o smoku wawelskim, o Wandzie, o hejnałście z wieży kościoła Mariackiego, o Lajkoniku, o zaczarowanych gołębiach z krakowskiego Rynku, o skarbach krzysztoforskich oraz o Panu Twardowskim.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV–VI): I.1.3, I.1.18; Plastyka (kl. IV–VIII): II.1, II.2, II.6, III.1, III.3; Historia (kl. IV): I.2, II.2, II.3, III.3, III.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

ZWYKŁE NIEZWYKŁE WIDOKI KRAKOWA, CZYLI JAK WYGLĄDAŁ DAWNY KRAKÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV–V
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Czy pamiętasz swoje pierwsze zdjęcie? Czy bardzo się zmieniłeś od tego czasu? Na pewno tak! Tak samo jest z Krakowem. Dzięki niezwyklej podróży przez stulecia poznamy widoki miasta, jego zmiany, przeobrażenia. Zobaczymy także najważniejsze budowle miejskie, zarówno te istniejące, jak i te, których już nie ma. Nasza podróż po Krakowie rozpocznie się od najstar-

szego widoku Krakowa z *Kroniki Świata* Hartmanna Schedla. Na jej podstawie dokonamy porównań z późniejszymi widokami miasta. Co się zmieniło, co pozostało – to są nasze podstawowe pytania, na które postaramy się odpowiedzieć. Podczas zajęć przewidziana jest wizyta na wystawie *Kraków od początku, bez końca*.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3, III.4, IV.3, IV.4; Historia (kl. V–VIII): VII.2, VII.5; Przyroda (kl. IV–VIII): II.6, VII.4, VII.5; Geografia (kl. IV–VIII): XIII.1, XIII.2

LOKUJEMY ŚREDNIOWIECZNE MIASTO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Na wystawie *Kraków od początku, bez końca* uczestnicy zajęć zobaczą, jak wyglądał Kraków przed Wielką Lokacją 1257 roku i co się w nim zmieniło w jej wyniku. Oglądając faksymile aktu lokacyjnego poznają jego najważniejsze postanowienia. Porównując plan Krakowa, Kazimierza i Kleparza, wskażą wspólne elementy, niezbędne

dla średniowiecznego miasta lokowanego na prawie magdeburskim (rynek, farę miejską, ratusz i kramy) oraz role, jakie pełniły. Uzbrowieni w tą wiedzę uczestnicy zaprojektują – za pomocą drewnianych klocków – własne średniowieczne miasto.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): IV.2, V.6, VI.4, VII.2; Plastyka (kl. IV–VIII): III.1

W RYCERSKIEJ I MIEJSKIEJ ZBROJOWNI

- ▶ **Lekcja muzealna**
- ▶ **Czas trwania: 60 minut**

Historię broni białej znamy głównie z perspektywy jej użytkowników. W trakcie zajęć spojrzymy na nią z perspektywy jej wytwórców i przeniesiemy się do warsztatów rzemieślników, którzy ją wytwarzali. Dowiemy się, dlaczego w mieście powstawały cechy, jak miecznicy wytwarzali

broń sieczną, a płatnerze – zbroje. Uczestnicy będą mieli możliwość sami chwycić za miecz i szablę oraz przywdziać hełmy, doświadczając ich wagi. W końcu dowiedzą się, kto z tej broni korzystał, odpowiadał za obronę miasta i że niekoniecznie byli to rycerze.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.3, V.5; Historia (kl. V–VIII): IV.2, IV.3, VII.2

STYLE ARCHITEKTONICZNE PRZEZ WIEKI

- ▶ **Spacer edukacyjny połączony z warsztatami**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Na wystawie stałej i w przestrzeni Starego Miasta prześledzimy wspólnie najważniejsze przykłady krakowskiej architektury romańskiej, gotyckiej, renesansowej, barokowej, klasycystycznej i modernistycznej. Na zdjęciach porównamy je z budowlami z innych części świata, co będzie podstawą do rozmowy o podobieństwach

i różnicach ich form oraz czynnikach, które doprowadziły do powstania lokalnych specyfik. Następnie uczniowie zostaną podzieleni na pięcioosobowe grupy, a każda z nich dostanie krótki opis architektoniczny, na podstawie którego będzie miała za zadanie odtworzyć budowlę za pomocą drewnianych klocków.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, Historia (kl. V–VIII): IV.3, IX.7, XI.6, XVI.5, XXX.4

KRAKÓW – PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚĆ

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Podczas zajęć uczestnicy poznają organizacje niepodległościowe działające w Krzysztoforach od powstania krakowskiego do odzyskania niepodległości w 1918 roku. W pierwszej części uczestnicy zdobywają wiedzę na temat organizacji niepodległościowych i zrywów narodowych związanych z Krzysztoforami: powstania krakowskiego (Rząd Narodowy), Wiosny Ludów (Komitet Narodowy) i czynu legionowego (Biuro

Werbunkowe, Naczelny Komitet Narodowy). Z pomocą cytowania różnorodnych opinii towarzyszących zrywom, przedstawione zostaną nastroje społeczne towarzyszące omawianym wydarzeniom. W drugiej części zajęć uczestnicy dzielą się na dwie debatujące grupy i ławę sędziowską. Zadaniem jest przekonanie o celowości zrywów narodowych lub jej braku, ze szczególnym uwzględnieniem opinii z epoki.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, IV.12; Historia (kl. V–VIII): XX.4, XXI.2, XXVI.1, XXVI.3

„POSZLI NASI W BÓJ...”

ŚLADAMI MIEJSC ZWIĄZANYCH Z CZYNYM NIEPODLEGŁOŚCIOWYM W KRAKOWIE W LATACH 1914–1918

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na mapie współczesnego Krakowa można odnaleźć wiele miejsc związanych z czynem niepodległościowym Polaków walczących o wolność w latach I wojny światowej. To z krakowskich Oleandrów wyruszyła I Kompania Kadrowa, rozpoczynając tym samym walkę o niepodległość Polski w tym konflikcie zbrojnym. I to

właśnie Kraków stał się pierwszym wyzwolonym miastem na ziemiach polskich. Podczas spaceru uczniowie poznają najważniejsze miejsca związane z czynem niepodległościowym w Krakowie w latach 1914–1918, w tym: Pałac Krzysztofory, Wieżę Ratuszową, Drzewo Wolności, Magistrat (Pałac Wielopolskich), ul. Oleandry.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): (I.2), (II.1), IV.12; Historia (kl. V–VIII): XXVI.1, XXVI.3;
Etyka (kl. IV–VIII): II.8.a, II.8.c

Wieża Ratuszowa

SĄDY, KARY I... NIECNE ZAMIARY MAGDEBURSKI WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I JEGO ECHA W POLSCE

- ▶ Lekcja muzealna
połączona ze spacerem po mieście
- ▶ Czas trwania: 60 minut

W średniowiecznym Krakowie, tak jak w innych lokowanych na prawie niemieckim miastach, obowiązywały określone zasady prawne, które zostaną przedstawione w trakcie lekcji. Ukazana zostanie rola i kompetencje ławy miejskiej jako głównego organu sądownictwa średniowiecz-

nego. Omówione zostaną rodzaje dawnych kar i tortur stosowanych przez kata oraz używane przez niego narzędzia. Nie zabraknie również charakterystyki miejskich publicznych urzędów penitencjarnych, takich jak szubienica, pręgierz czy dyby. Elementem zajęć jest także spacer po Rynku Głównym w poszukiwaniu miejsc, w których dawniej publicznie wymierzano kary.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.1; Historia (kl. V–VIII): IV.1, IV.2, IV.4

WŁADZA ZA MURAMI MIAST, CZYLI RZECZ O KRAKOWSKICH RATUSZACH

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Dla mieszkańców średniowiecznych miast ratusz był nie tylko symbolem praworządności i władzy, ale także wizytówką i oznaką prestiżu politycznego. Dzisiaj jedynym znakiem dawnej siedziby władz miejskich Krakowa jest znajdująca się na Rynku Głównym Wieża Ratuszowa. Podczas spaceru nie tylko zastanowimy się, jak wyglądał krakowski ratusz i jaką pełnił funkcję, ale także podążymy śladem pozostałych siedzib władz aglomeracji krakowskiej. Uczniowie

zobaczą dawny ratusz jurydyki Garbary przy ul. Karmelickiej, spróbują zlokalizować ratusz na Kleparzu oraz zastanowią się, w jakich okolicznościach ustanowiono nową siedzibę władz miejskich w pałacu Wielopolskich. W trakcie spaceru poruszone zostaną podstawowe zagadnienia dotyczące samorządu Krakowa, miast sąsiednich i krakowskich jurydyk oraz procesu formowania się władz miejskich od czasów najdawniejszych aż po czasy współczesne.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, IV.3; Historia (kl. V–VIII): IV.2, VII.2, XVI.2, XVI.4

Rynek Podziemny

POGROMCY LEGEND, CZYLI RÓŻNICA MIĘDZY BUJDĄ A HISTORIĄ WERYFIKACJA ELEMENTÓW HISTORYCZNYCH W KRAKOWSKICH LEGENDACH

- ▶ Lekcja interaktywna dla uczniów klas IV–VI
- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

Na zajęciach dzieci poznają trzy krakowskie legendy: o księciu Kraku, o hejnale granym z wieży kościoła Mariackiego i o dwóch braciach. Spotkają się ze Smokiem Wawelskim, odwiedzają

osadę przed najazdem tatarskim i usłyszą pierwszą krakowską opowieść kryminalną. Niczym detektywi postarają się odszukać we wszystkich opowieściach „ziarno prawdy”. Efekty poszukiwań mogą okazać się zaskakujące!

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, II.2, II.3, III.4; Historia (kl. V–VIII): VI. 3

KUPIECKIM SZLAKIEM NA RYNEK. KRAKOWSKI HANDEL W WIEKACH ŚREDNICH

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia odbywają się w przestrzeni miasta.

Reprezentacyjnym traktem – który wiedzie na Wawel, a zwany jest Drogą Królewską – uczestnicy wyruszą spod Barbakanu i przez ulicę Floriańską przejdą na Rynek Główny. Poznają

wyzwania, przed jakimi stawali kupcy zmierzający do miasta, by sprzedać swój towar. Dowiedzą się, z jakich przywilejów mogli korzystać, a jakich praw musieli przestrzegać. Zapoznają się również z różnorodnymi funkcjami Rynku Głównego i podejdą pod najważniejsze budowle średniowiecznego miasta: kościół Mariacki, Wieżę Ratuszową i Sukiennice.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.3; Historia (kl. V–VIII): IV.1, IV.2

OPOWIEŚĆ O TYM, JAK BATU-CHAN ZBURZYŁ KRAKÓW NAJAZD Tatarski w 1241 roku

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Czy legendę o hejnale krakowskim można między bajki włożyć? Co mówią źródła o najazdach mongolskich w XIII wieku? Jak wyglądałby Kraków, gdyby nie najazd w 1241 roku? W poszukiwaniu odpowiedzi pomogą uczniom znaleziska archeologiczne z terenu Rynku Głównego ekspo-

nowane na trasie turystycznej *Śladem europejskiej tożsamości Krakowa*. W części praktycznej uczestnicy wcielą się w rolę zagrożonych najazdem mongolskim mieszkańców osady przedlokacyjnej i będą podejmować decyzję o ewentualnej ucieczce lub obronie przed przeciwnikiem.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.3, III.4; Historia (kl. V–VIII): VI.3, VI.4

KRÓL KAZIMIERZ – JEDYNY WIELKI RECEPTA NA ODBUDOWĘ SILNEGO PAŃSTWA W XIV WIEKU

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Jak odbudować i scalić rozbite przez ponad stulecie królestwo? Jak sprawić, by państwo stało się bogate i by zapanowały w nim rządy prawa?

Jaki wpływ na losy poddanych ma mądra polityka króla? Czy tylko siła armii i rozległe terytorium świadczą o potędze władcy? Na wszystkie te pytania odpowiemy podczas lekcji na wystawie Śladem europejskiej tożsamości Krakowa.

Zastanowimy się również, na czym polegał fenomen rządów Kazimierza Wielkiego i jak jego postać wpłynęła na Kraków i jego mieszkańców.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): III.1, III.3, IV.3; Historia (kl. V–VIII): VII.2, VII.3, VII.4

DZIEŃ JAK CO DZIEŃ ŻYCIE CODZIENNE W ŚREDNIOWIECZNYM KRAKOWIE

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Podczas podróży w czasie po średniowiecznym Rynku krakowskim uczestnicy dowiedzą się między innymi o modowych trendach, za którymi podążali ówcześni mieszczanie, poznają

sekrety ich jadalospisów i zapoznają się z meandrami systemu miar i wag obowiązującego średniowiecznych kupców. Wśród pochodzących sprzed wieków artefaktów rozpoznają przedmioty codziennego użytku znane nam w XXI wieku.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Historia (kl. V–VIII): IV.2, IV.3

WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO KRAKOWA? SZLAKI HANDLOWE ŚREDNIOWIECZNEJ EUROPY

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na przykładzie Krakowa uczestnicy zajęć poznają funkcje miast średniowiecznych, a także dowiedzą się, co decydowało o ich znaczeniu

gospodarczym, politycznym i kulturowym. W części praktycznej wytyczą europejskie szlaki handlowe i zdefiniują pozycję Krakowa w średniowiecznej Europie.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Historia (kl. V–VIII): VI.4, VII.2

W WARSZTACIE MISTRZA OPOWIEŚĆ O KRAKOWSKICH RZEMIEŚLNIKACH

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Co to jest majstersztyk? Kim byli iglarze, a czym zajmowali się paśnicy? Zapraszamy na zajęcia poświęcone dawnym rzemiosłom i rzemieślnikom. W czasie lekcji przeniesiemy się do barwnego i gwarne go średniowiecznego Krakowa,

aby przyjrzeć się życiu i pracy dawnych rękodzielników. Uczestnicy poznają dawne zawody, z których część już nie istnieje, zgłębią tajniki produkcji, a na koniec będą mogli wcielić się w jednego z rzemieślników i zaprojektować dla siebie... Ale to zdradzimy już podczas zajęć.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): IV.2

Celestat

OD RZEMIEŚLNIKÓW DO PRZEMYSŁOWCÓW INDUSTRIALIZACJA MIASTA NA PRZYKŁADZIE KRAKOWSKICH BRACI KURKOWYCH

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uczestnicy zajęć poznają sylwetki wybranych członków krakowskiego Bractwa Kurkowego w XIX wieku, którzy byli przemysłowcami lub

właścicielami dochodowych przedsiębiorstw usługowych i handlowych. Uczniowie na przykładzie działalności braci kurkowych dowiedzą się, w jaki sposób rewolucja przemysłowa była obecna w Krakowie i jego okolicach, jak zmieniła krajobraz miasta i wpłynęła na jego rozwój, gdzie znajdowały się najbardziej znaczące

fabryki i przedsiębiorstwa handlowo-usługowe na XIX-wiecznej mapie miasta i co znajduje się na ich miejscu dzisiaj.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XIX.2, XX.3, XX.4, XXIV.1, XXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.5; Geografia (kl. IV–VIII): XIII.2

Barbakan i Mury Obronne

BASZTY, BLANKI, MACHIKUŁY O SYSTEMIE OBRONNOŚCI DAWNEGO KRAKOWA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut

Uwaga: na życzenie nauczyciela zajęcia obejmują również wizytę w Celestacie.

Na przykładzie Barbakanu i Murów Obronnych prowadzący opowiada o sposobach zdobywania i obrony miast w średniowieczu oraz w czasach

nowożytnych, kiedy to Kraków kilkakrotnie stawał opór wrogim armiom forsującym dostęp do miasta. Część zajęć poświęcona jest architekturze obronnej oraz broni oblężniczej. Uczestnicy poznają też podstępny i pomysłowość zarówno obleganych, jak i oblegających dawne twierdze.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1; Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): IV.2, IV.3, VI.4, VII.2

Z HALABARDĄ I HAKOWNICĄ, CZYLI O UZBROJENIU I WYSZKOLENIU OBROŃCÓW KRAKOWSKICH MURÓW

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut

Zajęcia wprowadzają uczestników w świat uzbrojenia, opancerzenia i ubioru obrońców krakowskich fortyfikacji sprzed kilku wieków. Dzięki licznym replikom, które każdy z uczestników może wziąć do ręki lub założyć na siebie,

o wiele łatwiejsze staje się wyjaśnienie przez prowadzącego podstaw dawnej sztuki wojny i sposobów obrony oblężonego miasta. Zajęcia odbywają się w historycznej scenerii dziedzińca Barbakanu i na Murach Obronnych; obejmują również wizytę w Celestacie.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1; Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): IV.2, IV.3, VI.4, VII.2

Fabryka Emalia Oskara Schindlera

KROKIE, CZYLI ŻYDOWSKI KRAKÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem zajęć jest przybliżenie uczestnikom społeczności żydowskiej zamieszkującej Kraków przed II wojną światową. Na podstawie tekstów źródłowych oraz emitowanego podczas zajęć

archiwalnego filmu pt. *Życie Żydów w Krakowie* w reżyserii Saula Goskinda uczniowie odkrywają bogatą kulturę, tradycje, a przede wszystkim życie codzienne krakowskich Żydów w latach 20. i 30. XX wieku.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): XXX.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.2, III.3, III.5

KTO ZOSTAJE BOHATEREM?

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem zajęć jest namysł nad moralnymi postawami ludzi podczas II wojny światowej. Uczestnicy poznają postać Oskara Schindlera i postarają się osądzić, dlaczego – mimo swojej

przeszłości – zasługuje on na miano Sprawiedliwego wśród Narodów Świata. Zajęcia realizowane są metodą debaty oxfordzkiej wzbogaconej o elementy nawiązujące do procesu sądowego.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXIII.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): IV.1, VI.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.9, III.13, VII.1, VII.3, VII.4, VII.5

KRAKÓW „STOLICĄ” GENERALNEGO GUBERNATORSTWA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Czym było Generalne Gubernatorstwo? Dlaczego Kraków stał się jego „stolicą”? Kto stał na czele Generalnego Gubernatorstwa? Czy w Krakowie było trudniej niż w innych miastach okupowanej Polski prowadzić działalność kon-

spiracyjną? Dlaczego w czasie wojny w mieście prowadzono szeroko zakrojoną politykę inwestycji budowlanych? Jak wyglądałby Kraków, gdyby wojnę wygrali Niemcy? Podczas zajęć uczestnicy poznają odpowiedzi na te i wiele innych pytań.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, III.3; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1

ARCHITEKTURA KRAKOWA CZASU OKUPACJI I SYMBOLE TOTALITARYZMU

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na podstawie archiwalnych fotografii oraz historycznych planów i map uczestnicy porównują architekturę Krakowa czasów przedwojennych z architekturą z lat okupacji i współczesną. Mają

również okazję poznać, w jaki sposób Niemcy ingerowali w plany rozwoju miasta oraz jaki wpływ te zmiany mają na dzisiejszy układ urbanistyczny Krakowa. Jest to również okazja do analizy nurtów architektonicznych XX wieku.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, III.1, III.2, III.6; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Historia (kl. V–VIII): XXXIV.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

OKUPACJA W EUROPIE

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Okupacja niemiecka w Europie Środkowej i Wschodniej zdecydowanie odbiegała od modelu zachodnioeuropejskiego. W ramach warsztatów uczestnicy zapoznają się z tym zagadnieniem, porównują również różnice i warunki okupacji

niemieckiej (nazistowskiej) i sowieckiej ziem polskich. Na zajęciach poruszane są takie zagadnienia, jak: życie codzienne, ruch oporu, ideologia rasistowska, kolaboracja.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1, XXXIII.2, XXXIII.3, XXXIII.4, XXXIII.5, XXXIV.1, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): II.8.a, II.8.c, III.13

WRZESIEŃ 1939

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uczestnicy zapoznają się z przyczynami, przebiegiem oraz skutkami kampanii wrześniowej. Porównują potencjały wojskowe Polski, Niemiec

i Związku Radzieckiego na początku II wojny światowej, ustalą do kiedy trwała kampania wrześniowa, a na podstawie źródeł zapoznają się z odbiorem społecznym w Krakowie wojny obronnej Polski w 1939 roku oraz z propagandą polską i niemiecką z tamtego okresu.

ARMIA KRAJOWA WALCZY!

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas: 90 minut

W czasie okupacji niemieckiej w Krakowie Armia Krajowa przeprowadziła dwie spektakularne akcje – zamachy na wyższych dowódców SS i Policji w Generalnym Gubernatorstwie: Friedricha Wilhelma Krügera w 1943 roku oraz

Wilhelma Koppiego w 1944 roku. Uczestnicy zajęć poznają kulisy tych akcji oraz strukturę i znaczenie Inspektoratu Kraków AK. Przybliżone zostaną im również przyczyny i przebieg Akcji „Burza” w Okręgu Kraków AK.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIV.4, XXXIV.5, XXXV.1, XXXV.2, XXXV.3; Etyka (kl. IV–VIII): II.8.a, II.8.c, III.13; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1

ŚLADAMI KRAKOWSKIEJ KONSPIRACJI NA ZABŁOCIU I PODGÓRZU

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na trasie wokół Fabryki Schindlera, placu Bohaterów Getta i Rynku Podgórskiego uczniowie odwiedzą miejsca związane z cywilną i wojskową konspiracją na tym terenie w czasach II woj-

ny światowej. Zobaczą m.in. punkt kontaktowy AK-NOW na ówczesnym placu Zgody i pomnik harcerzy podgórskiego plutonu Grup Szturmowych „Alicja” znajdujący się przy ul. Zamoyskiego 2, w obejściu kościoła św. Józefa.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2, IV.14; Historia (kl. V–VIII): XXXIV.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): II.8.a, II.8.c, III.13

ŻYCIE CODZIENNE W OKUPOWANYM KRAKOWIE

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Zajęcia mają na celu przybliżenie zagadnienia życia codziennego w Krakowie w latach 1939–1945. Uczestnicy zajęć przyjrzą się temu, jak w okresie niemieckiej okupacji w mieście żyli i radzili sobie jego polscy, żydowscy, ale też

niemieccy mieszkańcy. Zestawienie tych trzech perspektyw pozwoli uświadomić, jak potężny wpływ na życie codzienne miała polityka rasowa oraz decyzje władz niemieckich o znaczeniu międzynarodowym.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.5, XXXIV.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): II.8.a, II.8.c, III.10, III.13

ZAGŁADA ŻYDÓW W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE NA PRZYKŁADZIE KRAKOWA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem warsztatów jest przybliżenie zagadnienia Zagłady polskich Żydów w ramach tzw. operacji Reinhardt na terenie Generalnego Gubernatorstwa. Punktem wyjścia do omówienia tematu są losy żydowskich mieszkańców Krakowa w latach

1939–1945. Poza warstwą historyczną podejmowane są również kwestie związane z prawami człowieka, dyskryminacją oraz rasizmem we współczesnym świecie.

Podstawa programowa:
Historia (kl. VII–VIII): XXXII.1, XXXII.2, XXXIV.1, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): IV.1, VIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.a, I.13, II.11, III.10, III.12, III.13

POSTAWY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO WOBEC ZAGŁADY ŻYDÓW

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Realizacja niemieckiego planu „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” na terenie Polski sprawiła, że Polacy stali się świadkami eksterminacji Żydów. Głównym celem zajęć jest zapoznanie uczestników z różnymi reakcjami Polaków na prześladowania ludności żydowskiej poprzez analizę uwarunkowań i zagrożeń

związanych z podjęciem decyzji o pomocy Żydom. Uczniowie, podzieleni na grupy, analizują teksty rozporządzeń niemieckich i relacji osób zaangażowanych w ratowanie prześladowanych. W trakcie zajęć uwypuklony zostaje kontekst sytuacyjny, w którym żyli i działali świadkowie Zagłady.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1, XXXIII.2, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, III.10, III.13

KRAKOWSKIE GETTO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z relacjami ocalałych z Zagłady krakowskich Żydów oraz z treścią antyżydowskich zarządzeń niemieckich. Dowiedzą się, jakie warunki panowały w getcie krakowskim i w jaki sposób radzono sobie z wymierzonymi w ludność żydowską przepisami. Na podstawie pozyskanej wiedzy uczniowie przeanalizują, jakie prawa

nie były przestrzegane w tzw. dzielnicy żydowskiej. Celem zajęć jest zaprezentowanie zmian w niemieckiej polityce względem Żydów, która radykalizowała się w związku z sukcesami wojennymi Niemców oraz przedstawienie dramatycznej walki podejmowanej przez społeczność żydowską z opresyjną polityką.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1, XXXIII.2, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5 VIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, III.10, III.13

TADEUSZ PANKIEWICZ W GETCIE KRAKOWSKIM

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 75 minut**

Interaktywne zajęcia na wystawie stałej *Apteka Tadeusza Pankiewicza w getcie krakowskim*. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników z działaniami Tadeusza Pankiewicza w czasie wojny, a także z historią getta krakowskiego przez pryzmat informacji dostępnych na ekspozycji w Aptece pod Orłem. Uczniowie podzieleni na

grupy wypełniają kwestionariusz dotyczący różnych aspektów życia w getcie: pracy, życia społecznego i religijnego oraz działalności konspiracyjnej. Wysłuchują także relacji świadków Zagłady i analizują różne formy prześladowań stosowane przez Niemców wobec Żydów.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1, XXXIII.2, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, III.10, III.13

INTERAKTYWNE SPACERY EDUKACYJNE

- ▶ **Spacery miejskie**
- ▶ **Czas trwania: od 75 do 90 minut**

Zajęcia prowadzone metodą questingu na terenie dawnego getta w Krakowie. Podczas zajęć, poprzez analizę losów postaci związanych z tym miejscem: siedemnastoletniej

dziewczyny – Haliny Nelken, dziecka – Stelli Müller-Madej, lekarza – Aleksandra Biebersteina oraz jedyne go Polaka mieszkającego w getcie – aptekarza Tadeusza Pankiewicza, uczestnicy poznają funkcjonowanie krakowskiej dzielnicy zamkniętej.

1. Z OKIEN APTEKI. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH TADEUSZA PANKIEWICZA

Opowieść o instytucjach działających w getcie krakowskim prezentowana z perspektywy aptekarza Tadeusza Pankiewicza. Relacjonuje on w swoich tekstach wydarzenia, które miały miejsce na placu Zgody (dziś plac Bohaterów Getta) podczas akcji wysiedleńczych oraz likwidacji getta.

2. OCZAMI LEKARZA. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH ALEKSANDRA BIEBERSTEINA

Krakowski lekarz Aleksander Bieberstein – założyciel i kierownik szpitala zakaźnego w getcie krakowskim – opisał historię Zagłady społeczności żydowskiej Krakowa. Podczas wędrowki ulicami Podgórze „opowiada” on o działalności pomocy społecznej i służby zdrowia na terenie getta.

3. ŚLADAMI NASTOLATKI. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH HALINY NELKEN

Halina Nelken w momencie utworzenia przez okupanta krakowskiego getta miała 17 lat. W swym pamiętniku dzień po dniu opisała historię tego miejsca oraz swoje uczucia i przeżycia z tamtego czasu. Idąc śladami Haliny, uczestnicy spaceru mijają domy, w których mieszkała, i inne ważne miejsca związane z opisywanymi przez nią wydarzeniami.

4. GETTO OCZAMI DZIECKA – STELLA MÜLLER-MADEJ

Stella Müller-Madej opowiada o dramacie dzieciństwa spędzonego w getcie. W jej relacjach gry i zabawy dziecka u podnóża krakowskich Krzemionek przeplatają się z grozą i terrorem. Na podstawie tych wspomnień uczestnicy spaceru odwiedzają miejsca związane z jej życiem i poznają dramat Żydów widziany oczami dziecka.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.1, XXXIII.2, XXXIV.2;
Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, III.10, III.13

ZA MURAMI KRAKOWSKIEGO GETTA

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 90 minut

Uwaga: spacer jest organizowany również w języku angielskim.

Spacer po terenie byłego getta krakowskiego ma na celu pokazanie wojennego losu Żydów poprzez odwołanie się do wspomnień osób, które przeżyły Zagładę. W trakcie spaceru fragmenty wspomnień ocalonych oraz wojenne fotografie umożliwią uczestnikom odkrywanie

śladów z przeszłości okupacyjnej we współczesnej przestrzeni Podgórze. Uczestnicy poznają lokalizację najważniejszych instytucji życia społecznego, bram wejściowych do getta, a także fragmentów zachowanych murów otaczających zamkniętą dzielnicę. Ważnym punktem spaceru jest zwrócenie uwagi na miejsca, w których dokonywano masowych egzekucji i selekcji do obozów zagłady.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXIII.2, XXXIV.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, III.10, III.13

Ulica Pomorska

JAK LUDZIE LUDZIOM MOGLI ZGOTOWAĆ TAKI LOS?

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

W oparciu o analizę *Baśni o rudowłosych* (napisanej specjalnie na potrzeby zajęć przez Małgorzatę Tracz) omawiany jest problem

uprzedzeń i dyskryminacji, a także proces ich powstawania. Uczniowie poznają takie pojęcia, jak: faszyzm, eksterminacja, Holokaust, obóz koncentracyjny. Na zajęciach poruszane są również zagadnienia związane z żydowską ludnością Krakowa oraz historią krakowskiego getta.

Celem warsztatów jest promowanie zasady tolerancji w życiu społecznym.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXX1, XXXIII.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, II.8.c, III.13, VII.2

KRAKOWIANIE W RĘKACH GESTAPO

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uczniowie poznają tajniki systemu niemieckiego terroru wobec Polaków na przykładzie aresztowanych przez Gestapo krakowian, których połączył pobyt w celach przy ul. Pomorskiej. Więziono tu kilka tysięcy osób z najróżniejszych środowisk. Najczęściej były to osoby związane z działalnością konspiracyjną. Wiele z nich zostało zamęczonych na śmierć podczas brutalnego śledztwa, wiele rozstrzelano na terenie

Krakowa, część wywieziono do obozów koncentracyjnych. Zajęcia rozpoczynają się w celach aresztu Gestapo przy ul. Pomorskiej, gdzie uczniowie zapoznają się z historią tego miejsca. Następnie w sali wykładowej prezentowane są historie kilku osób zatrzymanych i torturowanych na ul. Pomorskiej. Ilustracją prezentacji są fotografie, które pokazują codzienne życie ofiar z okresu przed ich aresztowaniem.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXIV.4, XXXV.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, II.8.a, II.8.c, III.13

LOS POLAKÓW, NIEMIECKICH WIĘŹNIÓW MONTELUPICH I POMORSKIEJ

- ▶ Warsztaty z elementami dramy
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Warsztaty koncentrują się wokół zbrodni hitlerowskich w Krakowie, które prezentowane są przez losy konkretnych osób aresztowanych i przesłuchiowanych w siedzibie Gestapo przy ul. Pomorskiej oraz w więzieniu przy ul. Montelupich. Istotną rolę odgrywa zindywidualizowanie losów ofiar niemieckiego terroru. Do

uczniów przemawiają nie liczby, daty, fakty, ale indywidualne, prywatne losy poszczególnych osób prezentowane na fotografiach, w listach, wspomnieniach i oryginalnych dokumentach z czasów wojny. Zajęcia zawierają elementy dramy, które aktywizują uczniów i wprowadzają czynnik przeżywania do procesu dydaktycznego.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXIV.4, XXXV.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, II.8.a, II.8.c, III.13

PRZECIWKO WYKLĘTYM – WALKA I PROPAGANDA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Lekcja pokaże proces dyskredytowania Polskiego Państwa Podziemnego przez władze komunistyczne po roku 1945. Akcja była połączona z bezwzględными działaniami jednostek Urzędu Bezpieczeństwa przeciwko konspiracyjnym oddziałom zbrojnym, które postanowiły kontynuować walkę o wolną Polskę. Uczniowie zapo-

znają się z sytuacją w Polsce po zakończeniu II wojny światowej i losami żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego. Przedstawione zostaną mechanizmy komunistycznej propagandy i historia wybranych oddziałów żołnierzy niezłomnych z rejonu Małopolski.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Etyka (kl. IV–VIII): I.1.a, I.1.d, II.8.a, II.8.c, III.13

ZBUDUJ Z NAMI NOWĄ HUTĘ

- ▶ **Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV–VI**
- ▶ **Czas trwania: 60–75 minut (do uzgodnienia)**

Uczestnicy zapoznają się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi architektury Nowej Huty, a następnie wykonują makietę własnego miasta z wykorzystaniem wskazówek prowadzącego, wiedzy zdobytej na początku spotkania

oraz materiałów przygotowanych przez muzeum. Aby wykonać zadanie, należy podejmować odpowiednie decyzje i współpracować ze sobą, dzieląc się obowiązkami.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.1, I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

OD WANDY DO SENDZIMIRA, CZYLI KRÓTKA HISTORIA NOWEJ HUTY

- ▶ **Lekcja muzealna dla uczniów klas VI–VIII**
- ▶ **Czas trwania: 60–90 minut (do uzgodnienia)**

Najmłodsza dzielnica Krakowa wcale nie jest taka młoda – multimedialne zajęcia pokazują, że dzieje tego terenu nie zaczynają się w 1949 roku, ale w czasach prehistorycznych. Kopiec Wandy, dwory w Branicach czy Ruszczy, forty Twierdzy Kraków – to tylko przykłady nowohuckich zabytków znacznie starszych niż sama Nowa Huta. A co stało się po II wojnie światowej z miejscami,

na których terenach powstała Nowa Huta? Kto ją budował? Jakie wydarzenia szczególnie zapisały się w dziejach tej części Krakowa? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań będzie można uzyskać podczas spotkania.

Podstawa programowa:
Historia (cele kształcenia): I.1, I.2, I.3, I.4, I.5, II.1, II.4, II.5; Historia (kl. V–VIII): I.1, IV.2, IV.3, IV.4, IX.6, X.1, XI.5, XI.6, XVI.1, XVI.4, XVII.2, XXIV.1, XXXIII.5, XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

OBJAZD PO DWORACH I PAŁACACH NOWEJ HUTY

- ▶ **Wycieczka objazdowa**
- ▶ **Czas trwania: 180 minut**

Uwaga: organizacja autobusu we własnym zakresie. Na życzenie zamawiających możliwa jest modyfikacja trasy (tematyki) i czasu trwania.

Gdzie znajduje się najstarszy nowohucki zabytek? Kto ufundował kościół w Ruszczy? Czy kopiec Wandy to jedyny nowohucki kopiec? Na

te i wiele innych pytań odpowiemy podczas wycieczki autokarowej na trasie: Mogiła – Pleśzów – Branice – Ruszcza – Wadów – Łuczanowice – Kościelniki. Zazwyczaj odwiedzamy 3–4 z wymienionych miejscowości.

Podstawa programowa:
Historia (cele kształcenia): I.1, I.2, I.3, I.5, II.1, II.4, II.5; Historia (kl. IV): I.1, I.2; Historia (kl. V–VIII): IV.2, IV.3, IV.4, IX.6, XI.5, XI.6, XVI.1, XVI.4, XVII.2, XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

ŻYCIE CODZIENNE NOWEJ HUTY W CZASACH PRL

- ▶ **Lekcja muzealna**
- ▶ **Czas trwania: 60 minut**

Czym był saturator? Jak długo w PRL czekano na przydział mieszkania? Jak zorganizowany był dzień życia pracownika kombinatu metalurgicznego? Jakiej muzyki słuchano kilkadziesiąt lat temu? Jak w młodości ubierali się nasi

dziadkowie i rodzice? Dokąd i na jakie filmy nowohucianie chodzili do kina? Na te i inne pytania odpowiemy podczas multimedialnej lekcji w muzeum.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.1, I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

JAK BUDOWANO MIASTO IDEALNE, CZYLI ARCHITEKTURA I URBANISTYKA NOWEJ HUTY

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Czym jest socrealizm? Co to jest jednostka dobrosąsiedzka? Co wspólnego z Nową Hutą mieli amerykańscy architekci i dlaczego jest tutaj tyle bram? Na te i wiele innych pytań odpowiadamy podczas multimedialnych zajęć poświęconych początkom Nowej Huty oraz najważniejszym

zmianom w powojennej urbanistyce i architekturze na przykładzie historii tej dzielnicy. Uczniowie próbują odpowiedzieć na pytania, jakie działania są potrzebne do stworzenia nowego miasta i jacy specjaliści są do tego niezbędni.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.1; Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

DZIEJE NOWEJ HUTY UTRWALONE W ARCHITEKTURZE

- ▶ Spaceruje miejskie
- ▶ Czas trwania: 120 minut

Uwaga: na życzenie zamawiających możliwa jest modyfikacja trasy (tematyki) i czasu trwania spaceru.

Proponowane trasy:

1. Z PLACU CENTRALNEGO DO ARKI PANA

Spacer – którego trasa wiedzie przez plac Centralny, aleję Róż, Teatr Ludowy i wybrane osiedla mieszkaniowe – pozwoli uczestnikom poznać reprezentatywne przykłady architektury socrealistycznej i modernistycznej Nowej Huty. Uczestnicy nauczą się rozpoznawać te style i dostrzegać różnice między nimi. W kontekst architektoniczny wpleciona jest narracja o historii Nowej Huty (m.in. walka o krzyż w roku 1960, działalność Teatru Ludowego, życie codzienne nowohucian).

2. OD TEATRU LUDOWEGO DO KOŚCIOŁA W MOGILE

- ▶ Lekcja muzealna dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ Czas trwania: 45–60 minut (do uzgodnienia)

Nowa Huta planowana była jako wzorcowe miasto socjalistyczne i sztandarowe założenie Planu Sześcioletniego. Jej mieszkańcy jednak wielokrotnie sprzeciwiali się systemowi, który ją stworzył. Pierwszym takim wielkim buntem nowohucian były wydarzenia z 1960 roku, które określa się jako „walkę o krzyż w Nowej Hucie”. Pod koniec lat 70. XX wieku pojawiła się nowo-

Trasa spaceru umożliwi zapoznanie się z historią Nowej Huty w pigułce i odwiedzenie kilku kluczowych w jej przeszłości miejsc. Uczestnicy zobaczą przykłady architektury z lat 50. XX wieku (Teatr Ludowy, aleja Róż, plac Centralny), poznają też miejsca planowanych, ale niezrealizowanych nowohuckich projektów (park Ratuszowy, Łąki Nowohuckie).

3. NAJSTARSZE NOWOHUCKIE OSIEDLA

Wycieczka po najstarszych osiedlach nowohuckich – os. Wandy, os. Willowym, os. Na Skarpie. Uczestnicy poznają okoliczności ich budowy i decyzji, które wpłynęły na lokalizację Nowej Huty. Omówione zostaną również wybrane pojęcia odnoszące się do najstarszych nowohuckich osiedli, takie jak: socrealizm, bloki Adamskiego, miasto-ogród, jednostka dobrosąsiedzka.

Podstawa programowa:
Historia (kl. IV): I.1, I.2; Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

ROLA OPOZYCJI NOWOHUCKIEJ W HISTORII POLSKI I NOWEJ HUTY

hucka organizacja opozycyjna – Chrześcijańska Wspólnota Ludzi Pracy – odwołująca się do tamtych wydarzeń. Dekada lat 80. to czasy kilkudziesięciu manifestacji ulicznych oraz dwóch ważnych strajków – w 1981 i 1988 roku, a sama Nowa Huta uważana była za bastion Solidarności na południu Polski. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, w jakich okolicznościach doszło do wyżej wspomnianych wydarzeń, poznają historię ofiar śmiertelnych stanu wojennego w Nowej Hucie i podziemne pisma, które ukazywały

się na jej terenie. Lekcja ilustrowana będzie archiwalnymi materiałami fotograficznymi ze zbiorów muzeum.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

PROPAGANDA I ZIMNA WOJNA

- ▶ Lekcja muzealna dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ Czas trwania: 45 minut

Tematyka lekcji skoncentrowana jest na historii globalnego konfliktu zwanego „zimną wojną” oraz towarzyszącej mu propagandzie PRL. Podczas zajęć uczniowie zapoznają się z historią i konstrukcją nowohuckich schronów jako odpo-

wiedzią na zagrożenia niesione przez potencjalny konflikt oraz rolę Obrony Cywilnej. Lekcja przeprowadzana jest w oryginalnym schronie znajdującym się pod budynkiem Muzeum Nowej Huty.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

NOWA HUTA I JEJ SCHRONY

- ▶ Spacer edukacyjny dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia obejmują zwiedzanie wystawy *Atomowa groza. Schrony w Nowej Hucie* wraz z przejściem do schronu znajdującego się na trasie *Podziemna Nowa Huta. Stan zagrożenia* (budynek Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 – os. Szkolne 37).

Nowa Huta – „idealne socjalistyczne miasto” powstałe po II wojnie światowej – kryje wiele

tajemnic. Jedną z nich są wybudowane w jej podziemiach w latach 50. XX wieku schrony przeciwlotnicze, które miały uchronić jej mieszkańców przed skutkami spodziewanej kolejnej wojny. W czasie zajęć uczniowie zapoznają się z infrastrukturą schronową Nowej Huty, a także wybranych budowli ochronnych na świecie.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

Podziemna Nowa Huta

STAN ZAGROŻENIA

- ▶ Lekcja muzealna dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ Czas trwania: 45 minut

Podczas lekcji uczniowie porozmawiają z prowadzącym o wspólnej dla ludzi i zwierząt potrzebie schronienia się w sytuacjach zagrożenia. Zapoznają się z zagadnieniem budowy schronów w Nowej Hucie, a także najciekawszymi budow-

lami ochronnymi na świecie. Będą również mieli okazję zwiedzić oryginalny schron przeciwlotniczy z lat 50. XX wieku i zobaczyć jego charakterystyczne elementy.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): XXXVI.1, XXXVI.2, XXXVI.10, XXXVI.13, XXXVII.1, XXXVII.2, XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXIX.1, XXXIX.2, XXXIX.3, XXXIX.4, XXXIX.5, XXXIX.6, XXXIX.7, XXXIX.8, XL.1, XL.2, XL.3

OPERACJA MIASTO

- ▶ **Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV–VI**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Projektowanie miasta od podstaw to operacja godna najlepszych specjalistów. Jakie czynniki zdecydowały o lokacji Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze? Kto odpowiadał za wytyczenie jego planów i czuwał nad prawidłowym przebiegiem procesu budowy? Kto sprawował władzę

w mieście? I jakie prawa otrzymywali osadnicy? Warsztaty będą próbą odpowiedzi na te i wiele innych pytań. W części praktycznej uczniowie wcielą się w rolę architektów i budowniczych – zaprojektują i wybudują własne miasto. Czy ich urbanistyczne wizje będą podobne do Podgórze?

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): II.2, II.3, II.6; Historia (kl. IV): I.2; Historia (kl. V–VIII): XVII.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.4, VII.5, VII.6; Geografia (kl. IV–VIII): XIII.1, XIII.2, XIII.4

ZAGADKOWE PODGÓRZE

- ▶ **Spacer edukacyjny**
- ▶ **Czas trwania: 90–120 minut**

Stare Podgórze skrywa wiele sekretów, wciąż nierozwiązanych zagadek oraz tajemniczych miejsc. Na spacer wyruszymy z Muzeum Podgórze, przejdziemy przez Wzgórze Lasoty i dojrzymy aż do Rynku Podgórskiego. Po drodze będziemy rozwiązywać zadania i zagadki, dzięki

którym poznamy miejsca związane zarówno z odległą historią samodzielnego miasta Podgórze (Stary Cmentarz Podgórski, zabytkowe kamienice wokół Rynku), jak i te, które tworzą współczesną, tętniącą życiem dzielnicę Krakowa (np. Tęczowe Schody).

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, III.1, III.2; Geografia (kl. IV–VIII): XII.2, XII.3, XIII.2

DZIEDZICTWO, CZYLI POMYSŁ NA PRZYSZŁOŚĆ

- ▶ **Lekcja muzealna**
- ▶ **Czas trwania: 60 minut**

Każdy nosi w sercu swoją „małą ojczyznę”. Dla wielu krakowian takim miejscem jest Podgórze. Podczas zajęć uczniowie dowiedzą się, kiedy i w jakich okolicznościach na prawym brzegu Wisły powstało to miasto, jak funkcjonowało i dlaczego połączyło się z Krakowem. Na przy-

kładzie jego barwnej historii wspólnie z uczniami postaramy się ustalić, czym jest dziedzictwo kulturowe i jak pielęgnować bogactwo tradycji i zwyczajów, by w przyszłości przekazać je następnym pokoleniom.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.6, III.1, III.2, III.3; Historia (kl. IV): I.1, I.2, II.1, II.2, II.3, III.1; Historia (kl. V–VIII): V.1, XIX.2, XX.4, XXVIII; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.1, VII.5, VIII.1; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.5, VII.6, VII.9; Geografia (kl. IV–VIII): II.6, XIII.1, XIII.2, XIII.4, XIII.5

BUDUJEMY MOSTY

- ▶ **Lekcja muzealna dla uczniów klas VII–VIII**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Utworzone w 1784 roku Podgórze szybko stało się miejscem wspólnego życia różnych narodowości, przestrzenią przenikania się wielu kultur i wyznań. Wspólną pracą i zaangażowaniem osiedlających się w nim ludzi powstało wyjątkowe miasto – tak zwana Mała Ameryka. Ta różnorodność długo była wielką siłą Podgórze, które

z czasem stało się częścią Krakowa, a bez którego Kraków nie byłby dziś taki sam. Podczas specjalnego quizu kulturowego wspólnie z uczniami prześledzimy rolę i wpływ imigrantów na rozwój Podgórze i zastanowimy się, czy współcześnie podobna zależność byłaby możliwa.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.2, III.3; Historia (kl. V–VIII): XX.4, XXIII.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): I.1, VI.5, VII.5, VIII.1, VIII.4, VIII.5; Geografia (kl. IV–VIII): XIII.1, XIII.2, XIII.4, XIII.5; Etyka (kl. IV–VIII): II.2, II.9

Z PODGÓRZA DO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

31 października 1918 roku żołnierze polscy pod dowództwem porucznika Antoniego Stawarza rozbili oddziały austriackie w Podgórzu, a następnie przemaszerowali w kierunku Rynku Głównego w Krakowie, niosąc mieszkańcom upragnioną niepodległość. Miasto, przystrojone

z tej okazji w białą czerwoną flagi, jako pierwsze w Polsce odzyskało wolność. Podczas zajęć wraz z uczniami zastanowimy się nad znaczeniem i aktualnością w dzisiejszym świecie takich pojęć, jak: wolność, ojczyzna, patriotyzm, barwy narodowe, język przodków, granica.

Podstawa programowa:
Historia: (kl. IV): II.1, IV.12; (kl. V–VIII): XXIV.1, XXV, XXVI; Wiedza o społeczeństwie: VIII.1, VIII.3

Dom Zwierzyniecki

KRAKOWSKIE LEGENDY I TRADYCJE

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Dzieci poznają wybrane krakowskie legendy i tradycje, ze szczególnym uwzględnieniem

tych wywodzących się ze Zwierzynca – szopkę krakowską, Lajkonika i Emausa, które stały się symbolami Krakowa. Poprzez działania o charakterze interaktywnym i aktywizującym (np. pantomima, kalambury, puzzle czy „chiński list”) uczniowie poznają również zasady tworzenia się legend i odkrywają, jakie legendarne wątki ukryte są w rodowodzie krakowskich obrzędów i zwyczajów.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.2; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.5

DAWNE GRY I ZABAWY Z PRZEDMIEŚĆ KRAKOWA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Podczas zajęć dzieci poznają dawne podwórkowe gry i zabawy z przedmieść Krakowa, w tym: serso, ciupy, cymburgia czy zośkę, a także zawsze popularne wyliczanki-rymowanki. Uczestnicy uczą się również, jak wykorzystywać zwykle przedmioty do tworzenia własnych zabawek i rekwizytów do gier. Warsztaty mają formę wspólnych zabaw integrujących grupę.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.3; Historia (kl. IV): I.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

SZKOŁA DAWNIEJ I DZIŚ

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90–120 minut

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

W szkole naszych prapradziadków nie było komputerów, kolorowych podręczników, a nawet długopisów czy zeszytów w kratkę. Doskonale za to znane były liczydła, małe gliniane tabliczki, a także budząca postrach dyscyplina. W trakcie zajęć uczestnicy dowiedzą się, do czego służyły te przedmioty oraz poznają zasady panujące

w dawnej szkole. Stworzą również zeszyty opatrzone własnym inicjałem, ozdobione kolorowymi szlaczkami ćwiczącymi sprawność ręki, a do zapisków użyją starodawnych stalówek z obsadką i tuszu z kałamarza.

Podstawa programowa:

Plastyka (kl. IV–VIII): II.6; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.6, IV.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

PRZEZ ŁĄKĘ DO PARKU

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 120 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim.

Błonia to nie tylko największa w Europie łąka w centrum miasta, ale także świadek wielu ważnych wydarzeń w dziejach Krakowa i Polski. Z kolei park Jordana to pierwszy w kraju ogród zabaw stworzony specjalnie z myślą o dzieciach

i młodzieży. Podczas spaceru przez zielone tereny Zwierzyńca uczestnicy nie tylko poznają historię obu tych miejsc, ale także wykonują zadania i wspólnie uczestniczą w grach zręcznościowych. Spacer rozpoczyna się w ogrodzie Domu Zwierzynieckiego, a kończy przy pomniku niedźwiedzia Wojtka w parku Jordana.

Podstawa programowa:

Plastyka (kl. IV–VIII): II.6, III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.4, VII.6, VII.9

PRZEZ TWIERDZĘ NA KOPIEC

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 120 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim.

Podczas spaceru, który rozpoczyna się w ogrodzie Domu Zwierzynieckiego, a kończy się u stóp kopca Kościuszki, dzieci poznają najstarsze dzieje Zwierzyńca oraz związane z tym tere-

nam legendy. Wspinając się na szczyt wzgórza Sikornik, na którym wznosi się kopiec, poznają również historię i znaczenie tego miejsca, które w połowie XIX wieku otoczono pierścieniem wojskowych fortyfikacji. Zdobyta wiedzę utrwalają poprzez wykonywanie wspólnych zadań oraz gier zręcznościowych.

Podstawa programowa:

Plastyka (kl. IV–VIII): II.6, III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3, III.4, IV.8; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.4, VII.6, VII.9

WZDŁUŻ RUDAWY

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 120 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie wiosenno-letnim.

Aby wyruszyć na wycieczkę wzdłuż Rudawy – rzeki ważnej i dla Zwierzyńca, i całego Krakowa – uczestnicy muszą być uważni i spostrzegawczy. Spacer połączony zostanie bowiem z odkrywaniem tajemnic Zwierzyńca, a te kryją się niekiedy na wyciągnięcie ręki! Spotkanie rozpocznie

się przy klasztorze Norbertanek, który, jak każdy wiekowy obiekt, skrywa wiele sekretów. Następnie uczestnicy udadzą się w górę rzeki, poznając inne niezwykle miejsca i wypełniając zadania. Zajęcia sprawdzą między innymi zręczność, matematyczne zdolności i... zadatki na historyka. Nauka nad wodą jest naprawdę ciekawa!

Podstawa programowa:

Plastyka (kl. IV–VIII): II.6, III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5; Przyroda (kl. IV–VIII): VII.4, VII.6, VII.9

JAK POWSTAŁ WIELKI KRAKÓW?

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90–120 minut

Uwaga: warsztaty przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Kraków jest jak wielkie puzzle, którego części, przez wieki układane obok siebie, stworzyły współczesne miasto. W czasie zajęć poznamy odpowiedzi na szereg pytań: dlaczego Kraków był Wielki, gdzie w urzędowych dokumentach

znalazła się krowa i dlaczego czasem trudno wyznaczyć granice miasta. Uczestnicy poznają postać prezydenta Juliusza Lea oraz rozumieją ideę Wielkiego Krakowa, której efektem było powstanie w latach 1910–1915 nowoczesnej aglomeracji miejskiej. Uczniowie poznają też zasady przyłączenia gmin podkrakowskich do miasta i wspólnie ułożą puzzle tworzące mapę Wielkiego Krakowa. Zdobyte informacje wykorzystają, projektując herb dla swojej „małej ojczyzny”: dzielnicy lub osiedla.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, I.2, II.6, III.1; Historia (kl. IV): I.2; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

Kamienica Hipolitów

WYNAZKI TECHNICZNE W DAWNYM DOMU

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Zajęcia poświęcone są wynalazkom technicznym, które na przestrzeni wieków pojawiały się w krakowskich domach, znacznie ułatwiając życie ich mieszkańców. Uczestnicy warsztatów muzealnych będą mogli zapoznać się m.in. ze

sposobami ogrzewania dawnych domów, przyrządzania kawy i herbaty oraz mierzenia czasu (w Kamienicy Hipolitów znajduje się duża kolekcja zabytkowych zegarów). Dowiedzą się także, w jaki sposób działały pierwsze telefony i który wynalazek to pradziadek plików mp3.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV–VI): I.2.1; Język polski (kl. VII–VIII): I.2.6, I.2.7; Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.6; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.2, III.3, III.4; Historia (kl. V–VIII): XVI.5, XIX.2, XXIII.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): II.1, II.2, II.4; Technika (kl. IV–VIII): I.6, I.9, III.1

DOLE I NIEDOLE SŁUŻĄCEJ

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Służąca – mieszkanka każdego szanującego się mieszczańskiego domu, bez pomocy której sprawne zarządzanie domostwem byłoby niemożliwe. Uczestnicy dowiedzą się, kim były i z jakich warstw społecznych pochodziły kobiety pełniące rolę służących i w jakich warunkach przychodziło im mieszkać. Poznają także

cały zestaw obowiązków, jakie spoczywały na ich barkach. Zwalczanie problemu uciążliwych insektów, trudy ręcznego prania czy szorowanie podłóg to tylko niektóre z ich zajęć. A czy po spełnieniu codziennych obowiązków służba mogła liczyć na zasłużony odpoczynek? Uczestnicy dowiedzą się, ile czasu wolnego przysługiwało służącym i w jaki sposób go wykorzystywano.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV–VI): I.2.1; Język polski (kl. VII–VIII): I.2.6, I.2.7; Plastyka (kl. IV–VI): I.1, III.6; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3, III.4; Historia (kl. V–VIII): XIX.2, XXIII.4, XXX.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): II.1, II.2, II.4

STAROŻYTNY IZRAEL

- ▶ **Lekcja interaktywna na wystawie**
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
dla uczniów klas V–VI
- ▶ **Czas trwania: 60 minut**

Zajęcia wprowadzają uczniów w świat religii narodowej Żydów, wyjaśniają pojęcia wiary monoteistycznej, synagogi i Tory. W trakcie lekcji omawiane są zasady judaizmu w cza-

sach starożytnych na tle innych religii, funkcje i wyposażenie budynków sakralnych – Świątyni Jerozolimskiej i synagogi, symbole najczęściej występujące w sztuce synagogalnej oraz męski strój modlitewny, a także tradycyjny ubiór żydowski – męski i kobiecy.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.5, III.6; Historia (kl. V–VIII): I.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

RELACJE MIĘDZY JUDAIZMEM A CHRZEŚCIJAŃSTWEM

- ▶ **Lekcja interaktywna na wystawie**
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Przedmiotem lekcji jest zestawienie świątynia – synagoga – kościół. W czasie zajęć wskazuje się podobieństwa i różnice dotyczące pojęcia Pisma Świętego (Biblia Hebrajska – Biblia chrześcijan, Torą), charakteru budynków sakralnych (syna-

goga – kościół), wystroju wnętrza obu budynków (Arka – ołtarz, Tabernaculum, bima – ambona), obyczajów świątecznych (Szabat – niedziela, błogosławieństwo nad winem i chlebem) oraz ceremonii rodzinnych w obu religiach.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.5, III.6; Historia (kl. IV): III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

BOGACTWO TRADYCJI – ZWYCZAJE ŚWIĄTECZNE

- ▶ **Lekcja interaktywna na wystawie**
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Podczas lekcji omawiane są zasady judaizmu oraz przedmioty związane z kultem religijnym stanowiące wyposażenie synagogi i domu. Uczestnicy poznają również męski strój modlitewny – tałas, tefilin (kostki modlitewne) oraz

tradycyjny strój żydowski – męski i kobiecy, a także jego symboliczne znaczenie. W sali głównej modlitewnej prezentowane są najważniejsze święta religijnego kalendarza żydowskiego, takie jak: Szabat, Chanuka, Purim czy Pesach.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.5, III.6; Historia (kl. IV): III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

DOM – CEREMONIE ŻYCIA RODZINNEGO

- ▶ **Lekcja interaktywna na wystawie**
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Tematem lekcji są ceremonie życia rodzinnego Żydów – obrzędy związane z narodzinami dziecka, uroczystość zaślubin, zwyczaje pogrzebowe, a także zagadnienia związane z życiem codziennym, takie jak: kuchnia żydowska, nauka w che-

derze (szkółce religijnej), życie małżeńskie oraz tradycyjny strój żydowski. Podczas zajęć omawiane są również podstawowe zasady judaizmu oraz najważniejsze przedmioty kultu religijnego (Tora, menorą, mezuzą).

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.5, III.6; Historia (kl. IV): III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

TORA – ŚWIĘTA KSIĘGA ŻYDÓW

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 120 minut**

Warsztaty kaligrafii hebrajskiej. Zajęcia poprzedza wprowadzenie obejmujące wyjaśnienie pojęć, takich jak: Tora, jej forma, język i pismo. Uczniowie dowiadują się, na czym polega praca sofera (kopisty) i oglądają przykłady pisma he-

brajskiego. Przy użyciu tradycyjnych przyborów do pisania, m.in. gęsiego pióra, odwzorowują liternictwo hebrajskie, pisząc imiona lub proste słowa hebrajskie.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.5, III.6; Historia (kl. IV): III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VIII.1; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

POLOWANIE NA SYMBOLE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 120 minut (w przypadku spaceru na Nowy Cmentarz Żydowski – do 180 minut)**

Uwaga: w okresie od wiosny do jesieni, w sprzyjających warunkach atmosferycznych, istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć na Nowym Cmentarzu Żydowskim przy ul. Miodowej 55. Warsztaty wycinanki żydowskiej. W Starej Synagodze lub na nowym cmentarzu żydowskim

uczniowie poszukują symboli synagogalnych lub występujących na nagrobkach (macewach) i odwzorowują je. Następnie, zainspirowani odnalezionymi przez siebie motywami, wykonują rysunki, a na ich podstawie wycinanki. Warsztatom towarzyszy komentarz wyjaśniający znaczenie symboli i wykorzystanie wycinanki w żydowskich zwyczajach świątecznych.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.6, II.1, II.4, III.1, III.5, III.6; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): I.3; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

JUDAIZM – PODSTAWY RELIGII NARODOWEJ ŻYDÓW

- ▶ **Lekcja interaktywna na wystawie**
Dzieje i kultura Żydów krakowskich dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Lekcja wprowadza uczniów w świat monoteistycznej religii narodowej Żydów. W trakcie zajęć wyjaśnia się pojęcia Pisma Świętego (kanon Biblii Hebrajskiej – Tanach, Tora) oraz funkcje i wyposażenie budynków sakralnych – Świątyni Jerozolimskiej i synagogi. Omawiane są również tradycyjne święta i obrzędy żydowskie oraz

wybrane ceremonie życia rodzinnego. Podczas zajęć uczniowie mają również okazję zobaczyć przykłady kultury materialnej Żydów, np. zwój Tory, mezuzę, elementy męskiego stroju modlitewnego (tales, tefilin). Lekcja ma charakter zajęć interaktywnych, z wykorzystaniem pomocy naukowych oraz zwiedzania Starej Synagogi jako przykładu tradycyjnego domu modlitwy i ekspozycji.

Podstawa programowa:
Historia (kl. V–VIII): I.3, I.5; Etyka (kl. IV–VIII): VI.6

Rydlówka

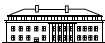
CO KRYJE SKRZYNIA? PO CO PANNIE KORONA?

- ▶ **Warsztaty z elementami questingu**
- ▶ **Czas trwania: 60–75 minut**

Uczestnicy będą mogli nie tylko zwiedzić Rydlówkę, dowiadując się, co to za miejsce i z jakimi wydarzeniami się wiąże, ale przede wszystkim odkryć różne jej tajemnice. Uwaga dzieci skoncentruje się na najsłynniejszym polskim weselu. Porozmawiamy o zwyczajach i obrzę-

dach weselnych. Uczestnicy odkryją, dlaczego kiedyś panna młoda płakała, czym była korona kwietna, a czym czepiec oraz co cennego skrywała skrzynia krakowska. Wspólnie zaśpiewamy i może nawet zatańczymy podczas odtwarzania zabaw weselnych.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV–VIII): cele ogólne I.1, I.3, I.4, I.5, I.6, I.7; treści nauczania (kl. VII–VIII) I.1.1, I.1.3, I.1.9; Historia (kl. IV): I.2; (kl. V–VIII): cele ogólne: I.1, I.5, II.4, II.5; treści nauczania: XXIV.1, XXIV.3; Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.3

GRA O ARTEFAKT

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Czy Thesaurus Cracoviensis, czyli współczesny Krakowski Skarbiec, w którym przechowywane są muzealne artefakty może pełnić funkcję ogromnej planszy do gry? Ależ tak! Podczas zajęć podzieleni na drużyny uczniowie rozegrają tu grę, która dotyczyć będzie kolekcji – bractw

cechowych, teatraliów, militariów, kultury materialnej, folkloru i tradycji Krakowa. Poprawne odpowiedzi i prawidłowo wykonane zadania nagradzane będą wydrukami artefaktów, lecz wiedza, którą zdobędą uczestnicy będzie bezcenna!

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.2, III.7; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VII.1, VII.5

CZEŚĆ! NAZYWAM SIĘ...

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Muzealne magazyny pełne są niezwykłych artefaktów, a każdy z nich ma swój niepowtarzalny „życiorys”. Uczestnicy zajęć poznają historie wybranych muzealiów, a także złożony proces weryfikacji ich wartości jako obiektów zabyt-

kowych. Zadaniem uczniów będzie samodzielna analiza wybranego eksponatu, połączona z próbą naszkicowania jego „życiorysu” oraz osobistych emocji i refleksji, które ten obiekt w nich wywołuje.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, III.1, III.2; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VII.1, VII.5

SKARBIEC OD KUCHNI

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Podczas zajęć uczestnicy zwiedzą magazyn zbiorów oraz wybraną pracownię konserwacji, zapoznając się z warsztatem pracy i metodami stosowanymi tam w procesie renowacji zabytkowych obiektów. Lekcji będzie towarzyszyła prezentacja multimedialna z komentarzem kon-

serwatora, a także pokaz obiektów z muzealnej kolekcji.

Uwaga – do wyboru jeden z tematów lekcji: 1. konserwacja tkanin, 2. konserwacja malarstwa, 3. konserwacja mebli i rzemiosła artystycznego, 4. konserwacja metalu, 5. konserwacja szopek krakowskich.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, III.1, III.2; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.1; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): społeczność regionalna (VII.1, VII.5)

LABORATORIUM CZARÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas VII–VIII
- ▶ Czas trwania: 120 minut

Laboratorium czarów to cykl warsztatów prowadzonych przez specjalistów z Pracowni Konserwacji muzeum. Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z historią danej techniki konserwatorskiej oraz jej specyfiką, a także podstawa-

mi wybranych dziedzin sztuki i rzemiosła artystycznego. Istotnym elementem warsztatów jest krótka wizyta w muzealnym magazynie, gdzie omówione zostaną wybrane zabytki poddane wcześniej zabiegom konserwatorskim. W części praktycznej na uczestników czeka nie lada wyzwanie – wcielią się w rolę konserwatorów.

1. WARSZTATY ZDOBIENIA TKANIN

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z podstawowymi rodzajami zdobień tkanin, takimi jak hafty, aplikacje i malowidła, oraz ich znaczeniem w kulturze. Omówione zostaną nie tylko tradycyjne techniki ich tworzenia, ale również materiały do tego wykorzystywane. Podczas wizyty w pracowni konserwacji tkanin uczniowie obejrzą również narzędzia i urządzenia stosowane przez konserwatorów. W części praktycznej uczestnicy będą mogli wybrać wzór i własnoręcznie wykonać haft.

2. WARSZTATY INTROLIGATORSKIE

Warsztaty introligatorskie wprowadzą uczestników w arkana tego trudnego, ale szlachetnego rzemiosła. Podczas zajęć uczniowie zapoznają się z bogactwem opraw introligatorskich pochodzących z kolekcji muzeum. Poznają także szczegóły pracy introligatora – kolejne etapy przygotowania okładki, składania i szycia stron, a także zastosowania narzędzi, takich jak: szywnica, prasa ręczna i kostka introligatorska. Efektem pracy uczestników, poza pogłębioną wiedzą na temat warsztatu i tradycyjnych technik introligatorskich, będzie także własnoręcznie przygotowana okładka.

3. WARSZTATY METALOPLASTYKI

Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z trudną, lecz fascynującą dziedziną sztuki, jaką jest metaloplastyka. W części teoretycznej zostaną omówione rodzaje metali, ich stopy i właściwości plastyczne, a także wyzwania, z jakimi muszą

się mierzyć konserwatorzy metalu. Uczniowie poznają także zasady pracy BHP obowiązujące podczas pracy z narzędziami i preparatami konserwatorskimi. Nabyte umiejętności uczniowie wykorzystają podczas części praktycznej warsztatów.

4. WARSZTATY POZŁOTNICZE

Podczas warsztatów uczestnikom przybliżona zostanie krótka historia sztuki pozłotniczej oraz rodzaje materiałów i technik stosowanych w tej dziedzinie na przestrzeni wieków. Uczniowie będą mieli okazję poznać również mozolny i czasochłonny proces rekonstrukcji obiektu, zanim zostanie poddany złoceniu. Ważnym elementem warsztatów jest ich aspekt praktyczny: uczestnicy będą mogli samodzielnie wykonać proste złocenie.

5. WARSZTATY KONSERWACJI MALARSTWA

W oparciu o wybrane obiekty z muzealnej kolekcji uczestnicy warsztatów poznają wybrane techniki malarskie, m.in. akwarelę, gwasz i olej, oraz rodzaje podłoży malarskich. Podczas zwiedzania magazynu dowiedzą się, jak prawidłowo przechowywać obrazy i jak ważna jest profilaktyka oraz odpowiednie zabezpieczanie ich przed światłem, wilgocią i temperaturą. W trakcie warsztatów omówione zostaną także materiały i narzędzia stosowane przez konserwatorów malarstwa. W części praktycznej uczestnicy będą mogli dokonać prostych zabiegów konserwatorskich i samodzielnie wykonać łąty, paski konstrukcyjne oraz protezy.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): II.1, II.2, III.1, III.2; Technika (kl. IV–VIII): I.1, I.2, I.4, I.5, I.7, III.1, III.4, VI.4

Dział Fotografii Krakowskiej

KRAKÓW Z KLISZ KRIEGERÓW

SPACER ŚLADAMI FOTOGRAFA

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 60 minut
- ▶ Pałac Krzysztofy

Spacer inspirowany archiwalnymi fotografiami Krakowa wykonanymi w zakładzie Ignacego Kriegera. Prowadzący przybliży historię odwiedzanych miejsc i zwróci uwagę na najważniejsze przemiany architektoniczno-urbanistyczne w przestrzeni miasta. Będzie to okazja do

skonfrontowania jego oblicza współczesnego i historycznego, uwiecznionego na starych fotografiach, których wydruki zostaną rozdane w trakcie spaceru. Każdy uczestnik będzie mógł z nich stworzyć pamiątkową teczkę z unikatowymi widokami Krakowa.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, I.6, III.1, III.2, III.6; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3, V.6; Historia (kl. V–VIII): IV.4, VII.2, IX.7, XI.6, XVI.5, XXIII.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

NA DRUGIM PLANIE KRAKÓW NA STAREJ FOTOGRAFII

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut
- ▶ Pałac Krzysztoforzy

Opowieść o tym, co pozornie niewidoczne dla oka, ale często bezcenne dla badacza – drugi plan fotografii, czyli otoczenie, krajobraz, wygląd ulic, placów, zabudowań... Archiwalne zdjęcia, których niezwykle bogatą kolekcję posiada

Muzeum Krakowa, są niekiedy jedynym źródłem informacji o tym, jak wyglądał Kraków w XIX i na początku XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję poznać elementy warsztatu pracy historyka, dla którego dobrze wykorzystana fotografia staje się skarbnicą wiedzy.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): III.1, III.2, III.6; Historia (kl. IV): I.2, III.1, III.3; Historia (kl. V–VIII): XXIII.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5

❄ Oferta okazjonalna - ZIMA

NOWY ROK DRZEW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Stara Synagoga

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie styczeń–luty.

W tradycji żydowskiej są cztery daty, które określane są mianem Nowego Roku. Jedna z nich przypada na przełomie stycznia i lutego, kiedy w Izraelu rozpoczyna się pora deszczowa, rusza wegetacja roślin, a w drzewach zaczyna krążyć życiodajne soki. W tym czasie Żydzi obchodzą święto Tu Bi Szwat, zwane Nowym Rokiem Drzew. Podczas warsztatów dzieci

stworzą drzewo przestrzenne i zapoznają się z zaczerpniętą z tradycji żydowskiej symboliką wybranych drzew i owoców. Starsi uczniowie, za pomocą metody twórczej Celestyna Freineta, ułożą opowiadania inspirowane biblijną symboliką i ciekawostkami z książki leśnika Petera Wohllebena *Sekretne życie drzew*. Uczestnicy warsztatów będą też mogli degustować owoce i nasiona charakterystyczne dla Ziemi Izraela, takie jak: daktyle, mandarynki, oliwki, figi, granaty czy migdały.

Podstawa programowa:
Plastyka (IV–VIII): II.3; Historia (V–VIII): I.3; Przyroda (IV–VIII): cele kształcenia: III.5, III.6

W RYTMIE WALCA, CZYLI CO SIĘ DZIAŁO W KARNAWALE

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Kamienica Hipolitów

Uwaga: warsztaty prowadzone są w sali edukacyjnej, w okresie karnawału.

Ponad sto lat temu, podobnie jak współcześnie, okres karnawału był okazją do hucznych zabaw i uroczystych balów. Zarówno arystokracja, jak i mieszczenie z wielką pieczołowitością przygotowywali się do rozmaitych zabaw, bądź to w celach towarzysko-rozrywkowych, bądź... dla znalezienia dobrych kandydatów i kandydatek na męża lub żonę. W trakcie warsztatów dzieci

dowiedzą się m.in.: jak przygotować się do balu i co na siebie włożyć, jak wykonać modną fryzurę za pomocą lokówki, co zrobić z uszkodzoną lub ubrudzoną suknią w czasie balu, czy wachlarz służył tylko do wachlowania oraz po co pannie karnet balowy i co to właściwie jest. Uczestnicy warsztatów będą również mieli okazję stworzyć własne karnawałowe maski, kotyliony oraz zaprojektować niepowtarzalny wachlarz lub ozdobną muchę.

Podstawa programowa:
Język polski (kl. IV–VI): I.2.8, I.2.11; Język polski (kl. VII–VIII): I.2.3, I.2.6, I.2.7; Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, I.6, II.1, II.4, II.6; Historia (kl. IV): I.2, II.3, III.1, III.3, III.4; Historia (kl. V–VIII): XXIII.4; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): II.1, II.2, II.4

SZOPKA KRAKOWSKA

- ▶ **Warsztaty plastyczne dla uczniów klas IV**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Dom Zwierzyniecki, Pałac Krzysztoforów**

Uwaga: zajęcia przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia (Dom Zwierzyniecki – limit 10 osób) i w czasie otwarcia Pokonkursowej Wystawy Szopek Krakowskich (Pałac Krzysztoforów).

Tradycja budowania szopki krakowskiej – inspirowanego miejską architekturą „pałacyku” z drewna i staniolu – wywodzi się z przedmieść Krakowa. Tamtejsi murarze i robotnicy budowlani tworzyli szopki bożonarodzeniowe,

z którymi odwiedzali później mieszczańskie domy, odgrywając jasełka. Tak oto narodziła się charakterystyczna odmiana tych konstrukcji określana mianem szopki krakowskiej. Podczas warsztatów dzieci zapoznają się z historią oraz kolejnymi etapami budowy szopki krakowskiej, a także charakterystycznymi metodami i technikami ich powstawania. W drugiej części zajęć uczestnicy zaprojektują własną szopkę, twórczo przetwarzając zdobytą uprzednio wiedzę i wykrzystując, w zależności od wieku, różne techniki i metody pracy twórczej.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, I.2, II.3, II.4, III.1, III.3; Historia (kl. IV): I.2, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.5; Technika (kl. IV–VIII): III.1, III.5

WOKÓŁ CHOINKI

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Dom Zwierzyniecki**

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Boże Narodzenie.*

Zgodnie z tradycją w przedmiejskich domach ozdoby choinkowe wykonywano własnoręcznie.

W listopadowe i grudniowe wieczory dzieci pod okiem dorosłych przygotowywały zabawki i dekoracje, które ozdabiały później świąteczne drzewka. Podczas zajęć uczniowie poznają dawne zwyczaje związane z bożonarodzeniowymi sposobami dekorowania domu oraz przygotowują tradycyjne zabawki choinkowe z papieru, bibuły i naturalnych materiałów, takich jak szyszki, słoma czy orzechy.

Podstawa programowa:
Plastyka ((kl. IV–VIII): II.4, II.6, III.1, III.3; Historia (kl. IV): I.2, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.5

Oferta okazjonalna - WIOSNA

ROBIMY KOTYLIONY, CZYLI WARSZTATY W BARWACH BIAŁO-CZERWONYCH

- ▶ **Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV–VI**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**
- ▶ **Pałac Krzysztoforów**

Podczas warsztatów uczestnicy poznają tło historyczne wydarzeń towarzyszących odrodzeniu się państwa polskiego w 1918 roku (ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa) oraz związane z tym procesem postaci, m.in. Józefa Piłsudskiego i Antoniego Stawarza. Mają również okazję obejrzeć wybrane eksponaty pochodzące ze

zbiorów Muzeum Krakowa, nawiązujące do tematu spotkania. W części praktycznej uczestnicy wykonują kokardy narodowe, będące jednym z patriotycznych symboli Polaków. Warsztaty pozwalają na poznanie najważniejszych polskich tradycji narodowo-patriotycznych, a tym samym kształtują postawę świadomego obywatela.

Podstawa programowa:
Szkoła podstawowa: Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, II.4, III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.1, IV.12; Historia (kl. V–VIII): XXVI.3

EMAUS NA ZWIERZYŃCU

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyniecki

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w okresie Świąt Wielkanocnych. Limit uczestników zajęć: 10 osób. Większe grupy zapraszamy na zajęcia online *Czas na Święta! Obyczaje świąteczne w dawnym Krakowie i okolicach. Wielkanoc.*

Emaus to tradycyjny zwierzyniecki odpust, który na stałe wpisał się w wielkanocne zwyczaje

je Krakowa. Na emausowych kramach sprzedaje się charakterystyczne zabawki, takie jak gliniane ptaszki czy drzewka życia. Podczas zajęć dzieci poznają nie tylko najważniejsze wielkanocne tradycje Zwierzynca, ale także innych części Krakowa: oprócz Emausu również Rękawkę oraz Pucheroki. Następnie przygotowują własne, ale tradycyjne drzewko emausowe lub inną wybraną zabawkę odpustową.

Podstawa programowa:
Plastyka ((kl. IV–VIII): I.1, I.2, II.3, II.4, III.1, III.3; Historia (kl. IV): I.2, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.5

Oferta okazjonalna - LATO

LAJKONIK – KONIK ZWIERZYŃECKI

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Dom Zwierzyniecki

Uwaga: warsztaty przeprowadzane są w czerwcu w ogrodzie oddziału.

Lajkonik, czyli Konik Zwierzyniecki, to krakowska tradycja wywodząca się ze Zwierzynca. Warsztaty związane są bezpośrednio z dorocznymi harcami Lajkonika w oktawę Bożego

Ciała. Podczas zajęć dzieci poznają genezę tego zwyczaju, skład drużyny Lajkonika oraz elementy jego stroju. Uczą się też tradycyjnej piosenki „Lajkoniku, laj, laj...” i wykonują elementy plastyczne związane z postacią Konika Zwierzynieckiego. Zajęcia kończy wspólna zabawa z wykorzystaniem lajkonikowej buławy.

Podstawa programowa:
Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, I.2, II.3, II.4, III.1, III.3; Historia (kl. IV): I.2, III.3; Wiedza o społeczeństwie (kl. IV–VIII): VI.5, VII.5

Oferta okazjonalna - JESIEŃ

ROBIMY KOTYLIONY, CZYLI WARSZTATY W BARWACH BIAŁO-CZERWONYCH

- ▶ Warsztaty edukacyjne dla uczniów klas IV–VI
- ▶ Czas trwania: 90 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Podczas warsztatów uczestnicy poznają tło historyczne wydarzeń towarzyszących odrodzeniu się państwa polskiego w 1918 roku (ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa) oraz związane z tym procesem postaci, m.in. Józefa Piłsudskiego i Antoniego Stawarza. Mają również okazję

obejrzeć wybrane ekspozyty pochodzące ze zbiorów Muzeum Krakowa, nawiązujące do tematu spotkania. W części praktycznej uczestnicy wykonują kokardy narodowe, będące jednym z patriotycznych symboli Polaków. Warsztaty pozwalają na poznanie najważniejszych polskich tradycji narodowo-patriotycznych, a tym samym kształtują postawę świadomego obywatela.

Podstawa programowa:
Szkoła podstawowa: Plastyka (kl. IV–VIII): I.1, II.4, III.1; Historia (kl. IV): I.2, II.1, IV.12; Historia (kl. V–VIII): XXVI.3

SZKOŁY PONAD- PODSTAWOWE

Pałac Krzysztofory

W RYCERSKIEJ I MIEJSKIEJ ZBROJOWNI

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Historię broni białej znamy głównie z perspektywy jej użytkowników. W trakcie zajęć spojrzymy na nią z perspektywy jej wytwórców i przeniesiemy się do warsztatów rzemieślników, którzy ją wytwarzali. Dowiemy się, dlaczego w mieście powstawały cechy, jak miecznicy wytwarzali

broń sieczną, a płatnerze – zbroje. Uczestnicy będą mieli możliwość sami chwycić za miecz i szablę oraz przywdziać hełmy, doświadczając ich wagi. W końcu dowiedzą się, kto z tej broni korzystał, odpowiadał za obronę miasta i że niekoniecznie byli to rycerze.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): X.1, XII.2, Historia (zakres rozszerzony): VIII.1, XXVI.3

STYLE ARCHITEKTONICZNE PRZEZ WIEKI

- ▶ Spacer edukacyjny połączony z warsztatami
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na wystawie stałej i w przestrzeni Starego Miasta prześledzimy wspólnie najważniejsze przykłady krakowskiej architektury romańskiej, gotyckiej, renesansowej, barokowej, klasycystycznej i modernistycznej. Na zdjęciach porównamy je z budowlami z innych części świata, co będzie podstawą do rozmowy o podobieństwach

i różnicach ich form oraz czynnikach, które doprowadziły do powstania lokalnych specyfik. Następnie uczniowie zostaną podzieleni na pięcioosobowe grupy, a każda z nich dostanie krótki opis architektoniczny, na podstawie którego będzie miała za zadanie odtworzyć budowlę za pomocą drewnianych klocków.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): I.3, XIII.2, XIII.4, XV.3, XXI.2, XXIII.4, XXVIII.2, XXIX.6. Historia (zakres rozszerzony): XXIV.3

KRAKÓW – PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚĆ

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Podczas zajęć uczestnicy poznają organizacje niepodległościowe działające w Krzysztoforach od powstania krakowskiego do odzyskania niepodległości w 1918 roku. W pierwszej części uczestnicy zdobywają wiedzę na temat organizacji niepodległościowych i zrywów narodowych związanych z Krzysztoforami: powstania krakowskiego (Rząd Narodowy), Wiosny Ludów (Komitet Narodowy) i czynu legionowego (Biuro

Werbunkowe, Naczelny Komitet Narodowy). Z pomocą cytowania różnorodnych opinii towarzyszących zrywom, przedstawione zostaną nastroje społeczne towarzyszące omawianym wydarzeniom. W drugiej części zajęć uczestnicy dzielą się na dwie debatujące grupy i ławę sędziowską. Zadaniem jest przekonanie o celowości zrywów narodowych lub jej braku, ze szczególnym uwzględnieniem opinii z epoki.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXVIII.4; Historia (zakres rozszerzony): XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3

NASZA PRZESTRZEŃ MIEJSKA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Jakie były kluczowe wydarzenia, które wpłynęły na topografię współczesnego Krakowa? W trakcie zwiedzania wystawy *Kraków od początku, bez końca* przywołamy kilka najważniejszych hi-

storycznych momentów, które wywarły największy wpływ na kształt Krakowa: Wielką Lokację w 1257 roku, przyłączenie ościennych miast Kazimierza i Kleparza na przełomie XVIII i XIX wieku, realizację koncepcji Wielkiego Krakowa Juliusza Lea oraz powstanie Nowej Huty. Uczestnicy w grupach stworzą mapę myśli,

w której pojawią się skojarzenia z Krakowem, po czym dopasują je do konkretnych miejsc. Definiując różnice między miejscami, które będą pozytywne i negatywne skojarzenia, spróbują wypracować rozwiązania problemów. Prowadzący przedstawi sposoby wpływania na otoczenie, takie jak negocjacje, prasa, petycje, budżet oby-

watelski, stowarzyszenia, a uczestnicy ocenią, która ze ścieżek jest najbardziej adekwatna dla dostrzeżonych przez nich problemów.

Podstawa programowa:

Historia (zakres podstawowy): IX.3, IX.4, X.3, X.5, XII.1, XII.2, XXIII.3, XXXV.1, XXXV.2, LV.7. Historia (zakres rozszerzony): VII.3, VIII.2, X.2, XII.2, XII.3, XII.5, XVIII.5, XXIII.3; LVI.3

„POSZLI NASI W BÓJ...”

ŚLADAMI MIEJSC ZWIĄZANYCH Z CZYNEM NIEPODLEGŁOŚCIOWYM W KRAKOWIE W LATACH 1914–1918

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na mapie współczesnego Krakowa można odnaleźć wiele miejsc związanych z czynem niepodległościowym Polaków walczących o wolność w latach I wojny światowej. To z krakowskich Oleandrów wyruszyła I Kompania Kadrowa, rozpoczynając tym samym walkę o niepodległość Polski w tym konflikcie zbrojnym. I to

właśnie Kraków stał się pierwszym wyzwolonym miastem na ziemiach polskich. Podczas spaceru uczniowie poznają najważniejsze miejsca związane z czynem niepodległościowym w Krakowie w latach 1914–1918, w tym: Pałac Krzysztofory, Wieżę Ratuszową, Drzewo Wolności, Magistrat (Pałac Wielopolskich), ul. Oleandry.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3, XXXVIII.4; Historia (zakres rozszerzony): XXXVIII.1, XXXVIII.2, XXXVIII.3

Wieża Ratuszowa

SĄDY, KARY I... NIECNE ZAMIARY

MAGDEBURSKI WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I JEGO ECHA W POLSCE

- ▶ Lekcja muzealna
połączona ze spacerem po mieście
- ▶ Czas trwania: 60 minut

W średniowiecznym Krakowie, tak jak w innych lokowanych na prawie niemieckim miastach, obowiązywały określone zasady prawne, które zostaną przedstawione w trakcie lekcji. Ukazana zostanie rola i kompetencje ławy miejskiej jako głównego organu sądownictwa średniowiecz-

nego. Omówione zostaną rodzaje dawnych kar i tortur stosowanych przez kata oraz używane przez niego narzędzia. Nie zabraknie również charakterystyki miejskich publicznych urządzeń penitencjarnych, takich jak szubienica, pręgierz czy dyby. Elementem zajęć jest także spacer po Rynku Głównym w poszukiwaniu miejsc, w których dawniej publicznie wymierzano kary.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): X.3; Historia (zakres rozszerzony): X.2, X.3

WŁADZA ZA MURAMI MIAST,

CZYLI RZECZ O KRAKOWSKICH RATUSZACH

- ▶ Spacer edukacyjny

Dla mieszkańców średniowiecznych miast ratusz był nie tylko symbolem praworządności i władzy, ale także wizytówką i oznaką prestiżu politycznego. Dzisiaj jedynym znakiem dawnej siedziby władz miejskich Krakowa jest znajdująca się na Rynku Głównym Wieża Ratuszowa.

- ▶ Czas trwania: 90 minut

Podczas spaceru nie tylko zastanowimy się, jak wyglądał krakowski ratusz i jaką pełnił funkcję, ale także podążymy śladem pozostałych siedzib władz aglomeracji krakowskiej. Uczniowie zobaczą dawny ratusz jurydyki Garbary przy ul. Karmelickiej, spróbują zlokalizować ratusz na

Kleparzu oraz zastanowią się, w jakich okolicznościach ustanowiono nową siedzibę władz miejskich w pałacu Wielopolskich. W trakcie spaceru poruszone zostaną podstawowe zagadnienia dotyczące samorządu Krakowa, miast sąsiednich i krakowskich jurydyk oraz procesu formowania

się władz miejskich od czasów najdawniejszych aż po czasy współczesne.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): VIII.2 i VIII.3, X.3, XXV.1; Historia (zakres rozszerzony): VIII.2; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): III.8

Rynek Podziemny

CHRZEŚCIJAŃSTWO W KRAKOWIE PRZED 966?

FAKTY, HIPOTEZY, WYKOPALISKA

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Zajęcia mają na celu zaprezentować, z jakimi uwarunkowaniami wiązały się narodziny państwa polskiego, jak doszło do chrystianizacji kraju i co na ten temat mówią wykopaliska archeologiczne w Krakowie. Na zajęcia składa

się wykład z prezentacją oraz zwiedzanie fragmentu trasy turystycznej *Śladem europejskiej tożsamości Krakowa*, gdzie uczniowie zapoznają się ze średniowiecznymi artefaktami związanymi z omawianym zagadnieniem.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): IX.1; Historia (zakres rozszerzony): XII.2, XII.4, XIII.1

WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO KRAKOWA?

SZLAKI HANDLOWE ŚREDNIOWIECZNEJ EUROPY

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na przykładzie Krakowa uczestnicy zajęć poznają funkcje miast średniowiecznych, a także dowiedzą się, co decydowało o ich znaczeniu

gospodarczym, politycznym i kulturowym. W części praktycznej wytyczą europejskie szlaki handlowe i zdefiniują pozycję Krakowa w średniowiecznej Europie.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): VIII.1, VIII.2, XI.1

ETOS MIASTA

MIASTO W ŚREDNIOWIECZNEJ KULTURZE

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Średniowieczne miasto stanowiło dobrze zaplanowaną całość, miało być odzwierciedleniem boskiego ładu i harmonii. W czasie lekcji na wystawie *Śladem europejskiej tożsamości Krakowa* uczniowie poznają zasady lokowania

i sposób funkcjonowania miasta w średniowieczu, a ponadto dowiedzą się, jaką rolę odgrywali mieszcianie i jak wyglądało ich życie codzienne. Tematem zajęć będzie też średniowieczna zabudowa Krakowa, która częściowo przetrwała do dziś.

Podstawa programowa:
Historia (zakres podstawowy): VIII.3, X.3

KRAKÓW W EUROPIE, EUROPA W KRAKOWIE

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Jak wyglądała integracja europejska w średniowieczu? Czym Kraków w wiekach średnich przyciągał tylu przybyszów z innych krajów i jak wtapiali się oni w miejscową społeczność? Jak układało się współistnienie w wielokulturowym mieście? W czasie lekcji prześledzimy związki gospodarcze, naukowe i artystyczne dawnej sto-

licy z innymi ośrodkami europejskimi i ocenimy wpływ przedstawicieli innych nacji na rozwój miasta. Na koniec porównamy okres wieków średnich z czasami współczesnymi i zastanowimy się, co dziś zawdzięczamy szerokim kontaktom Krakowa ze światem w średniowieczu.

Podstawa programowa:
Historia (cele kształcenia): II.4; Historia (zakres podstawowy): VIII.3, X.3, LIV.4, LIX.5; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): VII.2, VII.8, VII.9

Celestat

OD RZEMIEŚLNIKÓW DO PRZEMYSŁOWCÓW

INDUSTRIALIZACJA MIASTA NA PRZYKŁADZIE KRAKOWSKICH BRACI KURKOWYCH

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uczestnicy zajęć poznają sylwetki wybranych członków krakowskiego Bractwa Kurkowego w XIX wieku, którzy byli przemysłowcami lub właścicielami dochodowych przedsiębiorstw usługowych i handlowych. Uczniowie na przykładzie działalności braci kurkowych dowiedzą się, w jaki sposób rewolucja przemysłowa była

obecna w Krakowie i jego okolicach, jak zmieniła krajobraz miasta i wpłynęła na jego rozwój, gdzie znajdowały się najbardziej znaczące fabryki i przedsiębiorstwa handlowo-usługowe na XIX-wiecznej mapie miasta i co znajduje się na ich miejscu dzisiaj.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXI.1, XXXV.2; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.3, XXXV.1, XXXV.2

Barbakan i Mury Obronne

BASZTY, BLANKI, MACHIKUŁY

O SYSTEMIE OBRONNOŚCI DAWNEGO KRAKOWA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut

Uwaga: na życzenie nauczyciela zajęcia obejmują również wizytę w Celestacie.

Na przykładzie Barbakanu i Murów Obronnych prowadzący opowiada o sposobach zdobywania i obrony miast w średniowieczu oraz w czasach

nowożytnych, kiedy to Kraków kilkakrotnie stawiał opór wrogim armiom forsującym dostęp do miasta. Część zajęć poświęcona jest architekturze obronnej oraz broni oblężniczej. Uczestnicy poznają też podstępny i pomysłowość zarówno obleganych, jak i oblegających dawne twierdze.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): VIII.3, X.3, XIII.4; Historia (zakres rozszerzony): VII.3, VIII.2

Z HALABARDĄ I HAKOWNICĄ, CZYLI O UZBROJENIU I WYSZKOLENIU OBROŃCÓW KRAKOWSKICH MURÓW

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut

Zajęcia wprowadzają uczestników w świat uzbrojenia, opancerzenia i ubioru obrońców krakowskich fortyfikacji sprzed kilku wieków. Dzięki licznym replikom, które każdy z uczestników może wziąć do ręki lub założyć na siebie,

o wiele łatwiejsze staje się wyjaśnienie przez prowadzącego podstaw dawnej sztuki wojny i sposobów obrony oblężonego miasta. Zajęcia odbywają się w historycznej scenerii dziedzińca Barbakanu i na Murach Obronnych; obejmują również wizytę w Celestacie.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): VIII.3, X.3, XIII.4.;
Historia (zakres rozszerzony): VII.3, VIII.2

Fabryka Emalia Oskara Schindlera

KROKE, CZYLI ŻYDOWSKI KRAKÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem zajęć jest przybliżenie uczestnikom społeczności żydowskiej zamieszkującej Kraków przed II wojną światową. Na podstawie tekstów źródłowych oraz emitowanego podczas zajęć archiwalnego filmu pt. *Życie Żydów w Krakowie*

w reżyserii Saula Goskinda uczniowie odkrywają bogatą kulturę, tradycje, a przede wszystkim życie codzienne krakowskich Żydów w latach 20. i 30. XX wieku.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLIII.2, XLIV.2;
Historia (zakres rozszerzony): XLIII.2
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VI.1, VI.4

KTO ZOSTAJE BOHATEREM?

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem zajęć jest namysł nad moralnymi postawami ludzi podczas II wojny światowej. Uczestnicy poznają postać Oskara Schindlera i postarają się osądzić, dlaczego – mimo swojej przeszłości – zasługuje on na miano Sprawiedli-

wego wśród Narodów Świata. Zajęcia realizowane są metodą debaty oxfordzkiej wzbogaconej o elementy nawiązujące do procesu sądowego.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.4, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4, XLIX.5; Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1; Etyka: I.2.1, I.2.3, I.2.4, I.2.5
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.5, VII.7, VIII.2; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

KRAKÓW „STOLICĄ” GENERALNEGO GUBERNATORSTWA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Czym było Generalne Gubernatorstwo? Dlaczego Kraków stał się jego „stolicą”? Kto stał na czele Generalnego Gubernatorstwa? Czy w Krakowie było trudniej niż w innych miastach okupowanej Polski prowadzić działalność kon-

spiracyjną? Dlaczego w czasie wojny w mieście prowadzono szeroko zakrojoną politykę inwestycji budowlanych? Jak wyglądałby Kraków, gdyby wojnę wygrali Niemcy? Podczas zajęć uczestnicy poznają odpowiedzi na te i wiele innych pytań.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVI.2, XLVI.4, XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.6; Historia (zakres rozszerzony): XLVIII.2
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.1, VIII.2

ARCHITEKTURA KRAKOWA CZASU OKUPACJI I SYMBOLE TOTALITARYZMU

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Na podstawie archiwalnych fotografii oraz historycznych planów i map uczestnicy porównują architekturę Krakowa czasów przedwojennych

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.6;

z architekturą z lat okupacji i współczesną. Mają również okazję poznać, w jaki sposób Niemcy ingerowali w plany rozwoju miasta oraz jaki wpływ te zmiany mają na dzisiejszy układ urbanistyczny Krakowa. Jest to również okazja do analizy nurtów architektonicznych XX wieku.

Historia (zakres rozszerzony): XLVII.4; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.8, II.8, II.13.a, IV.1
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.1, VIII.2

OKUPACJA W EUROPIE

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Okupacja niemiecka w Europie Środkowej i Wschodniej zdecydowanie odbiegała od modelu zachodnioeuropejskiego. W ramach warsztatów uczestnicy zapoznają się z tym zagadnieniem, porównują również różnice i warunki okupacji niemieckiej (nazistowskiej) i sowieckiej ziem

polskich. Na zajęciach poruszane są takie zagadnienia, jak: życie codzienne, ruch oporu, ideologia rasistowska, kolaboracja.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVI.2, XLVI.4, XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.3, XLVIII.4, XLVIII.6, L.5, L.6; Historia (zakres rozszerzony): XLVIII.2
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.7, VIII.1, VIII.2, VIII.4; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

WRZESIEŃ 1939

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Uczestnicy zapoznają się z przyczynami, przebiegiem oraz skutkami kampanii wrześniowej. Porównują potencjały wojskowe Polski, Niemiec i Związku Radzieckiego na początku II wojny światowej, ustalają do kiedy trwała kampania wrześniowa, a na podstawie źródeł zapoznają

się z odbiorem społecznym w Krakowie wojny obronnej Polski w 1939 roku oraz z propagandą polską i niemiecką z tamtego okresu.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVI.2, XLVI.3, XLVI.4, XLVI.5, XLVI.6; Historia (zakres rozszerzony): XLVI.1, XLVI.2, XLVI.3, XLVI.4
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.1, VII.2, VII.3, VII.4, VIII.1, VIII.4

ARMIA KRAJOWA WALCZY!

- ▶ **Warsztaty edukacyjne**
- ▶ **Czas: 90 minut**

W czasie okupacji niemieckiej w Krakowie Armia Krajowa przeprowadziła dwie spektakularne akcje – zamachy na wyższych dowódców SS i Policji w Generalnym Gubernatorstwie: Friedricha Wilhelma Krügera w 1943 roku oraz

Wilhelma Koppego w 1944 roku. Uczestnicy zajęć poznają kulisy tych akcji oraz strukturę i znaczenie Inspektoratu Kraków AK. Przybliżone zostaną im również przyczyny i przebieg Akcji „Burza” w Okręgu Kraków AK.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): L.5, L.6, L.7
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.1, VIII.2

ŚLADAMI KRAKOWSKIEJ KONSPIRACJI NA ZABŁOCIU I PODGÓRZU

- ▶ Spacery miejskie
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Na trasie wokół Fabryki Schindlera, placu Bohaterów Getta i Rynku Podgórskiego uczniowie odwiedzą miejsca związane z cywilną i wojskową konspiracją na tym terenie w czasach II wojny światowej. Zobaczają m.in. punkt kontaktowy

AK-NOW na ówczesnym placu Zgody i pomnik harcerzy podgórskiego plutonu Grup Szturmowych „Alicja” znajdujący się przy ul. Zamoiskiego 2, w obejściu kościoła św. Józefa.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.6, L.5, L.6
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.2

ZAGŁADA ŻYDÓW W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE NA PRZYKŁADZIE KRAKOWA

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Celem warsztatów jest przybliżenie zagadnienia Zagłady polskich Żydów w ramach tzw. operacji Reinhardt na terenie Generalnego Gubernatorstwa. Punktem wyjścia do omówienia tematu są losy żydowskich mieszkańców Krakowa w latach 1939–1945. Poza warstwą historyczną podejmo-

wane są również kwestie związane z prawami człowieka, dyskryminacją oraz rasizmem we współczesnym świecie.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVI.1, XLVI.2, XLVII.1, XLVII.2, XLVII.4, XLVIII.2, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3; Historia (zakres rozszerzony): XLVI.1, XLVI.4, XLVII.3, XLVII.4, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.1, VII.5, VII.7, VIII.1, VIII.4

ŻYCIE CODZIENNE W OKUPOWANYM KRAKOWIE

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Zajęcia mają na celu przybliżenie zagadnienia życia codziennego w Krakowie w latach 1939–1945. Uczestnicy zajęć przyjrzą się temu jak w okresie niemieckiej okupacji w mieście żyli i radzili sobie jego polscy, żydowscy, ale też niemieccy mieszkańcy. Zestawienie tych trzech

perspektyw pozwoli uświadomić jak potężny wpływ na życie codzienne miała polityka rasowa oraz decyzje władz niemieckich o znaczeniu międzynarodowym.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVI.1, XLVI.2, XLVII.1, XLVII.2, XLVII.4, XLVIII.2, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3; Historia (zakres rozszerzony): XLVI.1, XLVI.4, XLVII.3, XLVII.4, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.1, VII.5, VII.7, VIII.1, VIII.4

Apteka pod Orłem

POSTAWY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO WOBEC ZAGŁADY ŻYDÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Realizacja niemieckiego planu „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” na terenie Polski sprawiła, że Polacy stali się świadkami eksterminacji Żydów. Głównym celem zajęć jest zapoznanie uczestników z różnymi reakcjami Polaków na prześladowania ludności żydowskiej poprzez analizę uwarunkowań i zagrożeń związanych z podjęciem decyzji o pomocy Żydom. Uczniowie, podzieleni na grupy, analizują

teksty rozporządzeń niemieckich i relacji osób zaangażowanych w ratowanie prześladowanych. W trakcie zajęć uwypuklony zostaje kontekst sytuacyjny, w którym żyli i działali świadkowie Zagłady.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.3, XLVIII.4, XLVIII.6, XLVIII.7.b, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4, XLIX.5; Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1, XLIX.4; Etyka (zakres podstawowy): I.2.1, I.2.4, I.2.5, I.2.6, II.3.8
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.5, VIII.1, VIII.2; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

KRAKOWSKIE GETTO

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 90 minut

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z relacjami ocalałych z Zagłady krakowskich Żydów oraz z treścią antyżydowskich zarządzeń niemieckich. Dowiedzą się, jakie warunki panowały w getcie krakowskim i w jaki sposób radzono sobie z wymierzonymi w ludność żydowską przepisami. Na podstawie pozyskanej wiedzy uczniowie przeanalizują, jakie prawa nie były przestrzegane w tzw. dzielnicy żydow-

skiej. Celem zajęć jest zaprezentowanie zmian w niemieckiej polityce względem Żydów, która radykalizowała się w związku z sukcesami wojennymi Niemców oraz przedstawienie dramatycznej walki podejmowanej przez społeczność żydowską z opresyjną polityką.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.3, XLVIII.4, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4; Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1, XLIX.2; Etyka (zakres podstawowy): I.2.1, I.2.4, I.2.5, I.2.6, II.3.8
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.4, VII.5, VIII.1; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

TADEUSZ PANKIEWICZ W GETCIE KRAKOWSKIM

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 75 minut

Interaktywne zajęcia na wystawie stałej *Apteka Tadeusza Pankiewicza w getcie krakowskim*. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników z działaniami Tadeusza Pankiewicza w czasie wojny, a także z historią getta krakowskiego przez pryzmat informacji dostępnych na ekspozycji w Aptece pod Orłem. Uczniowie podzieleni na grupy wypełniają kwestionariusz dotyczący

różnych aspektów życia w getcie: pracy, życia społecznego i religijnego oraz działalności konspiracyjnej. Wysłuchują także relacji świadków Zagłady i analizują różne formy prześladowań stosowane przez Niemców wobec Żydów.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.3, XLVIII.4, XLVIII.6, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4, XLIX.5; Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1; Etyka (zakres podstawowy): I.2.1, I.2.4, I.2.5, I.2.6, II.3.8
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.5, VII.7, VIII.1, VIII.2, VIII.4; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

INTERAKTYWNE SPACERY EDUKACYJNE

- ▶ Spacerы miejskie
- ▶ Czas trwania: od 75 do 90 minut

Zajęcia prowadzone metodą questingu na terenie dawnego getta w Krakowie. Podczas zajęć, poprzez analizę losów postaci związanych z tym miejscem: siedemnastoletniej dziewczyny – Haliny Nelken, dziecka – Stelli Müller-Madej, lekarza – Aleksandra Biebersteina oraz jedyne-go Polaka mieszkającego w getcie – aptekarza Tadeusza Pankiewicza, uczestnicy poznają funkcjonowanie krakowskiej dzielnicy zamkniętej.

1. Z OKIEN APTEKI. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH TADEUSZA PANKIEWICZA

Opowieść o instytucjach działających w getcie krakowskim prezentowana z perspektywy aptekarza Tadeusza Pankiewicza. Relacjonuje on w swoich tekstach wydarzenia, które miały miejsce na placu Zgody (dziś plac Bohaterów

Getta) podczas akcji wysiedleńczych oraz likwidacji getta.

2. OCZAMI LEKARZA. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH ALEKSANDRA BIEBERSTEINA

Krakowski lekarz Aleksander Bieberstein – założyciel i kierownik szpitala zakaźnego w getcie krakowskim – opisał historię Zagłady społeczności żydowskiej Krakowa. Podczas wędrowki ulicami Podgórze „opowiada” on o działalności pomocy społecznej i służby zdrowia na terenie getta.

3. ŚLADAMI NASTOLATKI. KRAKOWSKIE GETTO WE WSPOMNIENIACH HALINY NELKEN

Halina Nelken w momencie utworzenia przez okupanta krakowskiego getta miała 17 lat. W swym pamiętniku dzień po dniu opisała historię tego miejsca oraz swoje uczucia i przeżycia

z tamtego czasu. Idąc śladami Haliny, uczestnicy spaceru mijają domy, w których mieszkała, i inne ważne miejsca związane z opisywanymi przez nią wydarzeniami.

4. GETTO OZCAMI DZIECKA – STELLA MÜLLER-MADEJ

Stella Müller-Madej opowiada o dramacie dzieciństwa spędzonego w getcie. W jej relacjach gry i zabawy dziecka u podnóża krakowskich Krze-

mionek przeplatają się z grozą i terrorem. Na podstawie tych wspomnień uczestnicy spaceru odwiedzają miejsca związane z jej życiem i poznają dramat Żydów widziany oczami dziecka.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.3, XLVIII.4, XLVIII.6, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4, XLIX.5;
Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1; Etyka (zakres podstawowy): I.2.1, I.2.4, I.2.5, I.2.6
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.5, VIII.1, VIII.2, VIII.4; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

ZA MURAMI KRAKOWSKIEGO GETTA

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: ok. 90 minut

Uwaga: spacer jest organizowany również w języku angielskim.

Spacer po terenie byłego getta krakowskiego ma na celu pokazanie wojennego losu Żydów poprzez odwołanie się do wspomnień osób, które przeżyły Zagładę. W trakcie spaceru fragmenty wspomnień ocalałych oraz wojenne fotografie umożliwią uczestnikom odkrywanie śladów z przeszłości okupacyjnej we współczesnej przestrzeni Podgórze. Uczestnicy poznają

lokalizację najważniejszych instytucji życia społecznego, bram wejściowych do getta, a także fragmentów zachowanych murów otaczających zamkniętą dzielnicę. Ważnym punktem spaceru jest zwrócenie uwagi na miejsca, w których dokonywano masowych egzekucji i selekcji do obozów zagłady.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.1, XLVIII.2, XLVIII.3, XLVIII.4, XLVIII.6, XLIX.1, XLIX.2, XLIX.3, XLIX.4, XLIX.5;
Historia (zakres rozszerzony): XLIX.1; Etyka (zakres podstawowy): I.2.1, I.2.4, I.2.5, I.2.6
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VII.5, VIII.1, VIII.2, VIII.4; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

Ulica Pomorska

KRAKOWIANIE W RĘKACH GESTAPO

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uczniowie poznają tajniki systemu niemieckiego terroru wobec Polaków na przykładzie aresztowanych przez Gestapo krakowian, których połączył pobyt w celach przy ul. Pomorskiej. Więziono tu kilka tysięcy osób z najróżniejszych środowisk. Najczęściej były to osoby związane z działalnością konspiracyjną. Wiele z nich zostało zamęczonych na śmierć podczas brutalnego śledztwa, wiele rozstrzelano na terenie Krakowa, część wywieziono do obozów koncen-

tracyjnych. Zajęcia rozpoczynają się w celach aresztu Gestapo przy ul. Pomorskiej, gdzie uczniowie zapoznają się z historią tego miejsca. Następnie w sali wykładowej prezentowane są historie kilku osób zatrzymanych i torturowanych na ul. Pomorskiej. Ilustracją prezentacji są fotografie, które pokazują codzienne życie ofiar z okresu przed ich aresztowaniem.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.2, XLVIII.6, L.5, L.6; Historia (zakres rozszerzony): XLVIII.2; Etyka (zakres podstawowy): I.2.5, I.2.6
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.1, VIII.2; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

LOS POLAKÓW, NIEMIECKICH WIĘŹNIÓW MONTELUPICH I POMORSKIEJ

- ▶ Warsztaty z elementami dramy
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Warsztaty koncentrują się wokół zbrodni hitlerowskich w Krakowie, które prezentowane

są przez losy konkretnych osób aresztowanych i przesłuchiowanych w siedzibie Gestapo przy ul. Pomorskiej oraz w więzieniu przy ul. Montelupich. Istotną rolę odgrywa zindywidualizowanie losów ofiar niemieckiego terroru. Do uczniów przemawiają nie liczby, daty, fakty, ale indywidualne, prywatne losy poszczególnych osób prezentowane na fotografiach, w listach, wspomnieniach i oryginalnych dokumentach z czasów wojny. Zajęcia zawierają elementy

dramy, które aktywizują uczniów i wprowadzają czynnik przeżywania do procesu dydaktycznego.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XLVIII.2, XLVIII.6, XLVIII.7, L.6; Historia (zakres rozszerzony): XLVIII.2; Etyka (zakres podstawowy): I.2.5, I.2.6
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: VIII.1, VIII.2; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

PRZECIWKO WYKLĘTYM – WALKA I PROPAGANDA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Lekcja pokaże proces dyskredytowania Polskiego Państwa Podziemnego przez władze komunistyczne po roku 1945. Akcja była połączona z bezwzględными działaniami jednostek Urzędu Bezpieczeństwa przeciwko konspiracyjnym oddziałom zbrojnym, które postanowiły kontynuować walkę o wolną Polskę. Uczniowie zapoznają się z sytuacją w Polsce po zakończeniu II

wojny światowej i losami żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego. Przedstawione zostaną mechanizmy komunistycznej propagandy i historia wybranych oddziałów żołnierzy niezłomnych z rejonu Małopolski.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LV.3, LV.4, LV.5, LV.6; Etyka (zakres podstawowy): II.3.10, II.3.14, II.3.18; Historia i teraźniejszość: I.4, I.6, I.8, II.1, II.13, II.16, II.18, II.19
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: XI.1, XI.2; Etyka: I.1.1, I.1.4, I.2, I.7, I.12, IV.4

Muzeum Nowej Huty

OD WANDY DO SENDZIMIRA, CZYLI KRÓTKA HISTORIA NOWEJ HUTY

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60–90 minut (do uzgodnienia)

Najmłodsza dzielnica Krakowa wcale nie jest taka młoda – multimedialne zajęcia pokazują, że dzieje tego terenu nie zaczynają się w 1949 roku, ale w czasach prehistorycznych. Kopiec Wandy, dwory w Branicach czy Ruszczy, forty Twierdzy Kraków – to tylko przykłady nowohuckich zabytków znacznie starszych niż sama Nowa Huta. A co stało się po II wojnie światowej z miejscowościami, na których terenach powstała Nowa Huta? Kto ją budował? Jakie wydarzenia szcze-

gólnie zapisały się w dziejach tej części Krakowa? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań będzie można uzyskać podczas spotkania.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (cele kształcenia): I.1, I.2, II.1, II.4, III.1, III.2, III.3; Historia (zakres podstawowy): I.1, II.3, VIII.3, XI.1, XI.2, XII.5, XIII.1, XII.2, XII.4, XVI.1, XVI.3, XVIII.4, XIX.3, XIX.4, XXI.2, XXII.5, XXVI.4, XXVI.5, XXVII.2, XXVII.4, XXVII.5, XXVIII.1, XXVIII.2, XXX.1, XXXV.2, XXXVII.1, XXXIX.1, XLIII.1, XLVI.1, XLVI.2, LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): IX.1, XIII.2, XVI.1, XVII.4, XIX.2, XXVI.4, XXVII.2, XXVII.3, XXVII.1, XLIII.1, XLVI.1, XLVI.4, LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LV.1, LV.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia sztuki (zakres rozszerzony): IV.9.g, V.3
Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.1, X.12, XI.1, XI.3

OBJAZD PO DWORACH I PAŁACACH NOWEJ HUTY

- ▶ Wycieczka objazdowa
- ▶ Czas trwania: 180 minut

Uwaga: organizacja autobusu we własnym zakresie. Na życzenie zamawiających możliwa jest modyfikacja trasy (tematyki) i czasu trwania.

Gdzie znajduje się najstarszy nowohucki zabytek? Kto ufundował kościół w Ruszczy? Czy kopiec Wandy to jedyny nowohucki kopiec? Na te i wiele innych pytań odpowiemy podczas wycieczki autokarowej na trasie: Mogiła – Pleśszów – Braniec – Ruszcza – Wadów – Łuczano-

wice – Kościelniki. Zazwyczaj odwiedzamy 3–4 z wymienionych miejscowości.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (cele kształcenia): I.1, I.2, II.1, II.4, III.1, III.2, III.3; Historia (zakres podstawowy): I.1, II.3, VIII.3, XI.1, XI.2, XII.5, XIII.1, XII.2, XII.4, XVI.1, XVI.3, XVIII.4, XIX.3, XIX.4, XXI.2, XXII.5, XXVI.4, XXVI.5, XXVII.2, XXVII.4, XXVII.5, XXVIII.1, XXVIII.2, XXV.2, XXXVII.1,

XXXIX.1, XLIII.1, XLVI.1, XLVII.2, LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): IX.1, XIII.2, XVI.1, XVII.4, XIX.2, XXVI.4, XXVII.2, XXVII.3, XXVII.1, XLIII.1, XLVI.1, XLVI.4, LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia sztuki (zakres rozszerzony): IV.9.g, V.3

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: I.1, VI.1, VIII.4, X.12, XI.1

ŻYCIE CODZIENNE NOWEJ HUTY W CZASACH PRL

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Czym był saturator? Jak długo w PRL czekano na przydział mieszkania? Jak zorganizowany był dzień życia pracownika kombinatu metalurgicznego? Jakiej muzyki słuchano kilkadziesiąt lat temu? Jak w młodości ubierali się nasi dziadkowie i rodzice? Dokąd i na jakie filmy nowohucianie chodzili do kina? Na te i inne

pytania odpowiemy podczas multimedialnej lekcji w muzeum.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i teraźniejszość: I.4, I.6, III.7

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.12, XI.1, XI.3, XI.5

JAK BUDOWANO MIASTO IDEALNE, CZYLI ARCHITEKTURA I URBANISTYKA NOWEJ HUTY

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Czym jest socrealizm? Co to jest jednostka do-brosąsiedzka? Co wspólnego z Nową Hutą mieli amerykańscy architekci i dlaczego jest tutaj tyle bram? Na te i wiele innych pytań odpowiadamy podczas multimedialnych zajęć poświęconych początkom Nowej Huty oraz najważniejszym zmianom w powojennej urbanistyce i archi-

tekturze na przykładzie historii tej dzielnicy. Uczniowie próbują odpowiedzieć na pytania, jakie działania są potrzebne do stworzenia nowego miasta i jacy specjaliści są do tego niezbędni.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i teraźniejszość: I.6, II.17

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.12, XI.1, XI.3

DZIEJE NOWEJ HUTY UTRWALONE W ARCHITEKTURZE

- ▶ Spacer miejski
- ▶ Czas trwania: 120 minut

Uwaga: na życzenie zamawiających możliwa jest modyfikacja trasy (tematyki) i czasu trwania spaceru.

Proponowane trasy:

1. Z PLACU CENTRALNEGO DO ARKI PANA

Spacer – którego trasa wiedzie przez plac Centralny, aleję Róż, Teatr Ludowy i wybrane osiedla mieszkaniowe – pozwoli uczestnikom poznać reprezentatywne przykłady architektury socrealistycznej i modernistycznej Nowej Huty. Uczestnicy nauczą się rozpoznawać te style i dostrzegać różnice między nimi. W kontekst

architektoniczny wpleciona jest narracja o historii Nowej Huty (m.in. walka o krzyż w roku 1960, działalność Teatru Ludowego, życie codzienne nowohucian).

2. OD TEATRU LUDOWEGO DO KOŚCIOŁA W MOGILE

Trasa spaceru umożliwi zapoznanie się z historią Nowej Huty w pigułce i odwiedzenie kilku kluczowych w jej przeszłości miejsc. Uczestnicy zobaczą przykłady architektury z lat 50. XX wieku (Teatr Ludowy, aleja Róż, plac Centralny), poznają też miejsca planowanych, ale niezrealizowanych nowohuckich projektów (park Ratuszowy, Łąki Nowohuckie).

3. NAJSTARSZE NOWOHUCKIE OSIEDLA

Wycieczka po najstarszych osiedlach nowohuckich – os. Wandy, os. Willowym, os. Na Skarpie. Uczestnicy poznają okoliczności ich budowy i decyzji, które wpłynęły na lokalizację Nowej Huty. Omówione zostaną również wybrane pojęcia odnoszące się do najstarszych nowohuckich

osiedli, takie jak: socrealizm, bloki Adamskiego, miasto-ogród, jednostka dobrosąsiedzka.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, 1944–1948, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i terazniejszość: II.13, II.17, III.17

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.12, XI.1, XI.3

ROLA OPOZYCJI NOWOHUCKIEJ W HISTORII POLSKI I NOWEJ HUTY

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 45–60 minut (do uzgodnienia)

Nowa Huta planowana była jako wzorcowe miasto socjalistyczne i sztandarowe założenie Planu Sześcioletniego. Jej mieszkańcy jednak wielokrotnie sprzeciwiali się systemowi, który ją stworzył. Pierwszym takim wielkim buntem nowohuckim były wydarzenia z 1960 roku, które określa się jako „walkę o krzyż w Nowej Hucie”. Pod koniec lat 70. XX wieku pojawiła się nowohucka organizacja opozycyjna – Chrześcijańska Wspólnota Ludzi Pracy – odwołująca się do tamtych wydarzeń. Dekada lat 80. to czasy kilkudziesięciu manifestacji ulicznych oraz dwóch ważnych strajków – w 1981 i 1988 roku, a sama

Nowa Huta uważana była za bastion Solidarności na południu Polski. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, w jakich okolicznościach doszło do wyżej wspomnianych wydarzeń, poznają historię ofiar śmiertelnych stanu wojennego w Nowej Hucie i podziemne pisma, które ukazywały się na jej terenie. Lekcja ilustrowana będzie archiwalnymi materiałami fotograficznymi ze zbiorów muzeum.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i terazniejszość: I.4, I.6, I.8, III.17, IV.10

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: XI.1, XI.2, XI.3, XI.5, XII.2

PROPAGANDA I ZIMNA WOJNA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 45 minut

Tematyka lekcji skoncentrowana jest na historii globalnego konfliktu zwanego „zimną wojną” oraz towarzyszącej mu propagandzie PRL. Podczas zajęć uczniowie zapoznają się z historią i konstrukcją nowohuckich schronów jako odpowiedzi na zagrożenia niesione przez potencjalny konflikt oraz rolę Obrony Cywilnej. Lekcja

przeprowadzana jest w oryginalnym schronie znajdującym się pod budynkiem Muzeum Nowej Huty.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i terazniejszość: II.1, II.4, II.13, III.12

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.12, XI.1, XI.3

NOWA HUTA I JEJ SCHRONY

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia obejmują zwiedzanie wystawy *Atomowa groza. Schrony w Nowej Hucie* wraz z przejściem do schronu znajdującego się na trasie *Podziemna Nowa Huta. Stan zagrożenia* (budynek Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 – os. Szkolne 37).

Nowa Huta – „idealne socjalistyczne miasto” powstałe po II wojnie światowej – kryje wiele

tajemnic. Jedną z nich są wybudowane w jej podziemiach w latach 50. XX wieku schrony przeciwlotnicze, które miały uchronić jej mieszkańców przed skutkami spodziewanej kolejnej wojny. W czasie zajęć uczniowie zapoznają się z infrastrukturą schronową Nowej Huty, a także wybranymi budowlami ochronnymi na świecie.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i terazniejszość: II.1, II.13, II.17, II.20

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.12, XI.1, XI.3

Podziemna Nowa Huta

STAN ZAGROŻENIA

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 45 minut

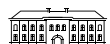
Podczas lekcji uczniowie porozmawiają z prowadzącym o wspólnej dla ludzi i zwierząt potrzebie schronienia się w sytuacjach zagrożenia. Zapoznają się z zagadnieniem budowy schronów w Nowej Hucie, a także najciekawszymi budowlami ochronnymi na świecie. Będą również mieli okazję zwiedzić oryginalny schron przeciwlotni-

czy z lat 50. XX wieku i zobaczyć jego charakterystyczne elementy.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): LI.1, LI.2, LI.4, LIII.1, LIII.2, LIV.2, LV.1, LV.2, LV.6, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVII.5, LVII.6, LVII.7, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3; Historia (zakres rozszerzony): LI.1, LI.5, LV.1, LV.2, LVI.1, LVI.2, LVI.3, LVI.4, LVII.1, LVII.2, LVII.3, LVII.4, LVIII.1, LVIII.2, LVIII.3, LVIII.4; Historia i teraźniejszość: I.6, II.13, II.17, II.20

Branżowa szkoła I stopnia: Historia: X.1, X.12, XI.1, XI.3

Muzeum Podgórze

DZIEDZICTWO, CZYLI POMYSŁ NA PRZYSZŁOŚĆ

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Każdy nosi w sercu swoją „małą ojczyznę”. Dla wielu krakowian takim miejscem jest Podgórze. Podczas zajęć uczniowie dowiedzą się, kiedy i w jakich okolicznościach na prawym brzegu Wisły powstało to miasto, jak funkcjonowało i dlaczego połączyło się z Krakowem. Na przy-

kładzie jego barwnej historii wspólnie z uczniami postaramy się ustalić, czym jest dziedzictwo kulturowe i jak pielęgnować bogactwo tradycji i zwyczajów, by w przyszłości przekazać je następnym pokoleniom.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXVI.2, XXXI.1, XXXV.4; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.3, XXXV.1, XXXV.2

BUDUJEMY MOSTY

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Utworzone w 1784 roku Podgórze szybko stało się miejscem wspólnego życia różnych naro- dowości, przestrzenią przenikania się wielu kultur i wyznań. Wspólną pracą i zaangażowa- niem osiedlających się w nim ludzi powstało wyjątkowe miasto – tak zwana Mała Ameryka. Ta różnorodność długo była wielką siłą Pod-

górze, które z czasem stało się częścią Krakowa, a bez którego Kraków nie byłby dziś taki sam. Podczas specjalnego quizu kulturowego wspólnie z uczniami prześledzimy rolę i wpływ imigrantów na rozwój Podgórze i zastanowimy się, czy współcześnie podobna zależność byłaby możliwa.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXI.1, XXXV.4; XXXI.3, XXXV.1, XXXV.2; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): I.6, IV.1

Z PODGÓRZA DO NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

31 października 1918 roku żołnierze polscy pod dowództwem porucznika Antoniego Stawarza rozbroili oddziały austriackie w Podgórzu,

a następnie przemaszerowali w kierunku Rynku Głównego w Krakowie, niosąc mieszkańcom upragnioną niepodległość. Miasto, przystrojone w tej okazji w biało czerwone flagi, jako pierwsze w Polsce odzyskało wolność. Podczas zajęć wraz z uczniami zastanowimy się nad znaczeniem

i aktualnością w dzisiejszym świecie takich pojęć, jak: wolność, ojczyzna, patriotyzm, barwy narodowe, język przodków, granica.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXV.3, XXXV.4, XXXVIII.4; Historia (zakres rozszerzony): XXXVIII.3, XLI.1

Dom Zwierzyniecki

JAK POWSTAŁ WIELKI KRAKÓW?

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Uwaga: zajęcia przeprowadzane od maja do września w ogrodzie oddziału. Limit uczestników zajęć: 25 osób. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się w pomieszczeniu – limit uczestników: 10 osób.

Kraków jest jak wielkie puzzle, którego części, przez wieki układane obok siebie, stworzyły współczesne miasto. W czasie zajęć poznamy odpowiedzi na szereg pytań: dlaczego Kraków był Wielki, gdzie w urzędowych dokumentach

znalazła się krowa i dlaczego czasem trudno wyznaczyć granice miasta. Uczestnicy poznają postać prezydenta Juliusza Lea oraz rozumieją ideę Wielkiego Krakowa, której efektem było powstanie w latach 1910–1915 nowoczesnej aglomeracji miejskiej. Uczniowie poznają też zasady przyłączenia gmin podkrakowskich do miasta i wspólnie ułożą puzzle tworzące mapę Wielkiego Krakowa. Zdobyte informacje wykorzystają, projektując herb dla swojej „małej ojczyzny”: dzielnicy lub osiedla.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXV.2; Historia (zakres rozszerzony): XXXV.1, XXXV.2

Kamienica Hipolitów

WYNALAZKI TECHNICZNE W DAWNYM DOMU

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Zajęcia poświęcone są wynalazkom technicznym, które na przestrzeni wieków pojawiały się w krakowskich domach, znacznie ułatwiając życie ich mieszkańców. Uczestnicy warsztatów

muzealnych będą mogli zapoznać się m.in. ze sposobami ogrzewania dawnych domów, przyrządzenia kawy i herbaty oraz mierzenia czasu (w Kamienicy Hipolitów znajduje się duża kolekcja zabytkowych zegarów). Dowiedzą się także, w jaki sposób działały pierwsze telefony i który wynalazek to prądziadek plików mp3.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXI.6; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.3

DOLE I NIEDOLE SŁUŻĄCEJ

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut

Uwaga: zajęcia realizowane są w sali edukacyjnej.

Służąca – mieszkanka każdego szanującego się mieszczańskiego domu, bez pomocy której sprawne zarządzanie domostwem byłoby niemożliwe. Uczestnicy dowiedzą się, kim byli i z jakich warstw społecznych pochodzili kobiety pełniące rolę służących i w jakich warunkach

przychodziło im mieszkać. Poznają także cały zestaw obowiązków, jakie spoczywały na ich barkach. Zwalczenie problemu uciążliwych insektów, trudy ręcznego prania czy szorowanie podłóg to tylko niektóre z ich zajęć. A czy po spełnieniu codziennych obowiązków służba mogła liczyć na zasłużony odpoczynek? Uczestnicy dowiedzą się, ile czasu wolnego przysługiwało służącym i w jaki sposób go wykorzystywano.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): XXXI.6, XXXIV.1, XXXIV.2; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.3

Stara Synagoga

JUDAIZM – PODSTAWY RELIGII NARODOWEJ ŻYDÓW

- ▶ [Lekcja interaktywna na wystawie](#)
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Lekcja wprowadza uczniów w świat monoteistycznej religii narodowej Żydów. W trakcie zajęć wyjaśnia się pojęcia Pisma Świętego (kanon Biblii Hebrajskiej – Tanach, Tora) oraz funkcje i wyposażenie budynków sakralnych – Świątyni Jerozolimskiej i synagogi. Omawiane są również tradycyjne święta i obrzędy żydowskie oraz wybrane ceremonie życia rodzinnego. Podczas

zajęć uczniowie mają również okazję zobaczyć przykłady kultury materialnej Żydów, np. zwój Tory, mezuzę, elementy męskiego stroju modlitewnego (tales, tefilin). Lekcja ma charakter zajęć interaktywnych, z wykorzystaniem pomocy naukowych oraz zwiedzania Starej Synagogi jako przykładu tradycyjnego domu modlitwy i ekspozycji.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): II.5; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): II.3; Wiedza o społeczeństwie (zakres rozszerzony): IV.3

RELACJE MIĘDZY JUDAIZMEM A CHRZEŚCIJAŃSTWEM

- ▶ [Lekcja interaktywna na wystawie](#)
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Przedmiotem lekcji jest zestawienie świątynia – synagoga – kościół. W czasie zajęć wskazuje się podobieństwa i różnice dotyczące pojęcia Pisma Świętego (Biblia Hebrajska – Biblia chrześcijan, Tora), charakteru budynków sakralnych (syna-

goga – kościół), wystroju wnętrza obu budynków (Arka – ołtarz, Tabernaculum, bima – ambona), obyczajów świątecznych (Szabat – niedziela, błogosławieństwo nad winem i chlebem) oraz ceremonii rodzinnych w obu religiach.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): II.5, XXXI.1, XLIII.2; Historia (zakres rozszerzony): XLIII.2; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): II.3; Wiedza o społeczeństwie (zakres rozszerzony): IV.1, II.7; Etyka (zakres podstawowy): I.1.3, I.2.5, I.2.8

BOGACTWO TRADYCJI – ZWYCZAJE ŚWIĄTECZNE

- ▶ [Lekcja interaktywna na wystawie](#)
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Podczas lekcji omawiane są zasady judaizmu oraz przedmioty związane z kultem religijnym stanowiące wyposażenie synagogi i domu. Uczestnicy poznają również męski strój modlitewny – tales, tefilin (kostki modlitewne) oraz

tradycyjny strój żydowski – męski i kobiecy, a także jego symboliczne znaczenie. W sali głównej modlitewnej prezentowane są najważniejsze święta religijnego kalendarza żydowskiego, takie jak: Szabat, Chanuka, Purim czy Pesach.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): II.5, XXXI.1, XLIII.2; Historia (zakres rozszerzony): XLIII.2; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): II.3; Wiedza o społeczeństwie (zakres rozszerzony): IV.1; Etyka (zakres podstawowy): I.1.3, I.2.5, I.2.8

DOM – CEREMONIE ŻYCIA RODZINNEGO

- ▶ [Lekcja interaktywna na wystawie](#)
Dzieje i kultura Żydów krakowskich
- ▶ **Czas trwania: 90 minut**

Tematem lekcji są ceremonie życia rodzinnego Żydów – obrzędy związane z narodzinami dziecka, uroczystość zaślubin, zwyczaje pogrzebowe, a także zagadnienia związane z życiem codziennym, takie jak: kuchnia żydowska, nauka w chederze (szkółce religijnej), życie małżeńskie oraz

tradycyjny strój żydowski. Podczas zajęć omawiane są również podstawowe zasady judaizmu oraz najważniejsze przedmioty kultu religijnego (Tora, menorą, mezuzą).

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): II.5, XXXI.1, XLIII.2; Historia (zakres rozszerzony): XLIII.2; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): II.3; Wiedza o społeczeństwie (zakres rozszerzony): IV.1; Etyka (zakres podstawowy): I.1.3, I.2.5, I.2.8

TORA – ŚWIĘTA KSIĘGA ŻYDÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 120 minut

Warsztaty kaligrafii hebrajskiej. Zajęcia poprzedza wprowadzenie obejmujące wyjaśnienie pojęć, takich jak: Tora, jej forma, język i pismo. Uczniowie dowiadują się, na czym polega praca sofera (kopisty) i oglądają przykłady pisma he-

brajskiego. Przy użyciu tradycyjnych przyborów do pisania, m.in. gęsiego pióra, odwzorowują liternictwo hebrajskie, pisząc imiona lub proste słowa hebrajskie.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Historia (zakres podstawowy): II.5; Wiedza o społeczeństwie (zakres podstawowy): II.3; Wiedza o społeczeństwie (zakres rozszerzony): IV.1

Rydlówka

WESELE – MIĘDZY PRAWDĄ A FIKCJĄ

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 60–75 minut

Stanisław Wyspiański oparł swój dramat na kanwie prawdziwego wydarzenia, w którym brał udział. W *Weselu* realność ówczesnego Krakowa i jego mieszkańców spotyka się z fikcyjną symboliczną przestrzenią sztuki. Aby zrozumieć ten dramat konieczne wydaje się postawienie pytań

o jego konstrukcję, sensy dosłowne, metaforyczne oraz kontekst historyczny i obyczajowy. Podczas warsztatów przyjrzymy się więc faktom i mitom związanym zarówno ze ślubem Lucjana Rydla, jak i z samym dramatem Wyspiańskiego.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Język polski (zakres podstawowy): I.2, I.5, I.6, I.7, I.10, I.14, II.1.1, lektura obowiązkowa: 29; Historia (cele kształcenia): 4, 5, 6; Historia (zakres podstawowy): XXXI.4, XXXI.6, XXXV.1; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.1.f

Thesaurus Cracoviensis

CZEŚĆ! NAZYWAM SIĘ...

- ▶ Lekcja interaktywna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Muzealne magazyny pełne są niezwykłych artefaktów, a każdy z nich ma swój niepowtarzalny „życiorys”. Uczestnicy zajęć poznają historie wybranych muzealiów, a także złożony proces weryfikacji ich wartości jako obiektów zabyt-

kowych. Zadaniem uczniów będzie samodzielna analiza wybranego eksponatu, połączona z próbą naszkicowania jego „życiorysu” oraz osobistych emocji i refleksji, które ten obiekt w nich wywołuje.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Plastyka (zakres podstawowy): I.2, I.3, I.5, II.1, II.2, II.4, III.1; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.2, IV.4, V.1, V.3

SKARBIEC OD KUCHNI

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 90 minut

Podczas zajęć uczestnicy zwiedzą magazyn zbiorów oraz wybraną pracownię konserwacji, zapoznając się z warsztatem pracy i metodami stosowanymi tam w procesie renowacji zabytkowych obiektów. Lekcji będzie towarzyszyła prezentacja multimedialna z komentarzem konserwatora, a także pokaz obiektów z muzealnej kolekcji.

Uwaga – do wyboru jeden z tematów lekcji:
1. konserwacja tkanin, 2. konserwacja malarstwa, 3. konserwacja mebli i rzemiosła artystycznego, 4. konserwacja metalu, 5. konserwacja szopek krakowskich.

Podstawa programowa:
Licea i technika: Plastyka (zakres podstawowy): I.2, I.3, I.5, II.1, II.2, I.4, III.1; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.2, IV.4, V.1, V.3

LABORATORIUM CZARÓW

- ▶ Warsztaty edukacyjne
- ▶ Czas trwania: 120 minut

Laboratorium czarów to cykl warsztatów powadzonych przez specjalistów z Pracowni Konserwacji muzeum. Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z historią danej techniki konserwatorskiej oraz jej specyfiką, a także podstawami wybranych dziedzin sztuki i rzemiosła artystycznego. Istotnym elementem warsztatów jest krótka wizyta w muzealnym magazynie, gdzie omówione zostaną wybrane zabytki poddane wcześniej zabiegom konserwatorskim. W części praktycznej na uczestników czeka nie lada wyzwanie – wcielią się w rolę konserwatorów.

1. WARSZTATY ZDOBIENIA TKANIN

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznają się z podstawowymi rodzajami zdobień tkanin, takimi jak hafty, aplikacje i malowidła, oraz ich znaczeniem w kulturze. Omówione zostaną nie tylko tradycyjne techniki ich tworzenia, ale również materiały do tego wykorzystywane. Podczas wizyty w pracowni konserwacji tkanin uczniowie obejrzą również narzędzia i urządzenia stosowane przez konserwatorów. W części praktycznej uczestnicy będą mogli wybrać wzór i własnoręcznie wykonać haft.

2. WARSZTATY INTROLIGATORSKIE

Warsztaty introligatorskie wprowadzą uczestników w arkana tego trudnego, ale szlachetnego rzemiosła. Podczas zajęć uczniowie zapoznają się z bogactwem opraw introligatorskich pochodzących z kolekcji muzeum. Poznają także szczegóły pracy introligatora – kolejne etapy przygotowania okładki, składania i szycia stron, a także zastosowania narzędzi, takich jak: szywnica, prasa ręczna i kostka introligatorska. Efektem pracy uczestników, poza pogłębioną wiedzą na temat warsztatu i tradycyjnych technik introligatorskich, będzie także własnoręcznie przygotowana okładka.

3. WARSZTATY METALOPLASTYKI

Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z trudną, lecz fascynującą dziedziną sztuki, jaką jest metaloplastyka. W części teoretycznej zostaną omówione rodzaje metali, ich stopy i właściwości plastyczne, a także wyzwania, z jakimi muszą się mierzyć konserwatorzy metalu. Uczniowie poznają także zasady pracy BHP obowiązujące podczas pracy z narzędziami i preparatami konserwatorskimi. Nabyte umiejętności uczniowie wykorzystają podczas części praktycznej warsztatów.

4. WARSZTATY POZŁOTNICZE

Podczas warsztatów uczestnikom przybliżona zostanie krótka historia sztuki pozłotniczej oraz rodzaje materiałów i technik stosowanych w tej dziedzinie na przestrzeni wieków. Uczniowie będą mieli okazję poznać również mozolny i czasochłonny proces rekonstrukcji obiektu, zanim zostanie poddany złoceniu. Ważnym elementem warsztatów jest ich aspekt praktyczny: uczestnicy będą mogli samodzielnie wykonać proste złocenie.

5 WARSZTATY KONSERWACJI MALARSTWA

W oparciu o wybrane obiekty z muzealnej kolekcji uczestnicy warsztatów poznają wybrane techniki malarskie, m.in. akwarelę, gwasz i olej, oraz rodzaje podłoży malarskich. Podczas zwiedzania magazynu dowiedzą się, jak prawidłowo przechowywać obrazy i jak ważna jest profilaktyka oraz odpowiednie zabezpieczanie ich przed światłem, wilgocią i temperaturą. W trakcie warsztatów omówione zostaną także materiały i narzędzia stosowane przez konserwatorów malarstwa. W części praktycznej uczestnicy będą mogli dokonać prostych zabiegów konserwatorskich i samodzielnie wykonać łąty, paski konstrukcyjne oraz protezy.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Plastyka (zakres podstawowy): I.2, I.3, I.5, II.1, II.2, II.4, III.1 _ Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.2, IV.4, V.1, V.3

Dział Fotografii Krakowskiej

KRAKÓW Z KLISZ KRIEGERÓW SPACER ŚLADAMI FOTOGRAFA

- ▶ Spacer edukacyjny
- ▶ Czas trwania: 60 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Spacer inspirowany archiwalnymi fotografiami Krakowa wykonanymi w zakładzie Ignacego Kriegera. Prowadzący przybliży historię odwiedzanych miejsc i zwróci uwagę na najważniejsze przemiany architektoniczno-urbanistyczne w przestrzeni miasta. Będzie to okazja do skonfrontowania jego oblicza współczesnego

i historycznego, uwiecznionego na starych fotografiach, których wydruki zostaną rozdane w trakcie spaceru. Każdy uczestnik będzie mógł z nich stworzyć pamiątkową teczkę z unikatowymi widokami Krakowa.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Plastyka (zakres podstawowy): I.4, I.6; Historia (zakres podstawowy): XXXI.1, XXXI.6, XXXVI.1, XXXVI.2; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.5, XXXVI.1, XXXVI.2; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.1.d, I.1.e, I.3, I.4, I.5, I.8, I.10, II.4, II.8, II.10, II.13.a, IV.1, IV.5, IV.9.b, IV.9.e, IV.9.f

NA DRUGIM PLANIE KRAKÓW NA STAREJ FOTOGRAFII

- ▶ Lekcja muzealna
- ▶ Czas trwania: 60 minut
- ▶ Pałac Krzysztofory

Opowieść o tym, co pozornie niewidoczne dla oka, ale często bezcenne dla badacza – drugi plan fotografii, czyli otoczenie, krajobraz, wygląd ulic, placów, zabudowań... Archiwalne zdjęcia, których niezwykle bogatą kolekcję posiada Muzeum Krakowa, są niekiedy jedynym źródłem

informacji o tym, jak wyglądał Kraków w XIX i na początku XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję poznać elementy warsztatu pracy historyka, dla którego dobrze wykorzystana fotografia staje się skarbnicą wiedzy.

Podstawa programowa:

Licea i technika: Plastyka (zakres podstawowy): I.4; Historia (zakres podstawowy): XXXI.1, XXXI.6, XXXVI.1, XXXVI.2; Historia (zakres rozszerzony): XXXI.5, XXXVI.1, XXXVI.2; Historia sztuki (zakres rozszerzony): I.1.d, I.1.e, I.3, I.4, I.5, II.4, II.8, II.10, II.13.a, IV.1, IV.5

OFERTA DODATKOWA

Zapraszamy do zapoznania się z przedstawioną poniżej ofertą wydarzeń edukacyjnych realizowanych cyklicznie przez Muzeum Krakowa. Zachęcamy również do śledzenia naszej strony

internetowej (www.muzeumkrakowa.pl), na której znajdują Państwo aktualne informacje o bieżących wydarzeniach i projektach edukacyjnych dla przedszkoli i szkół.

FERIE W MUZEUM

- ▶ Dla dzieci z przedszkoli i uczniów szkół podstawowych

Ferie w Muzeum Krakowa to doskonała okazja dla dzieci, by poznać bogaty świat historii i kultury Krakowa. W oddziałach muzeum co

roku przygotowywana jest nowa, dostosowana do potrzeb uczestników w różnym wieku oferta, która pozwala na twórcze i aktywne spędzanie wolnego czasu połączone ze zdobywaniem wiedzy na temat miasta.

AKADEMIA MŁODEGO MIŁOŚNIKA KRAKOWA

- ▶ Kurs dla uczniów szkół podstawowych (kl. I–VI)

Akademia młodego miłośnika Krakowa to kurs przybliżający dzieje i dziedzictwo kulturowe Krakowa od średniowiecza do współczesności. Każda edycja poświęcona jest innemu tematowi

przewodniemu. W rozwijaniu wiedzy pomagają uczniom wykładowcy krakowskich uniwersytetów oraz pracownicy Muzeum Krakowa. Kurs organizowany jest we współpracy z Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

MŁODZIEŻOWY UNIWERSYTET KRAKOWA

- ▶ Kurs dla uczniów szkół podstawowych (kl. VII–VIII) oraz ponadpodstawowych

Kurs *Młodzieżowy uniwersytet Krakowa* ma na celu wzbudzenie wśród uczniów zainteresowania kulturą i historią Krakowa, a także kształto-

wanie umiejętności związanych z samodzielną analizą i interpretacją wydarzeń historycznych oraz dzieł sztuki. Kurs organizowany jest we współpracy z Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

CZY ZNASZ KRAKÓW?

- ▶ Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Celem konkursu jest rozwijanie zainteresowań historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem dziejów czynu niepodległościowego i problematyki regionalnej, a także promowanie wśród młodzieży takich wartości jak sprawiedliwość, równość i poszanowanie praw człowieka. Uczniowie kształtują umiejętności związa-

ne z samodzielną analizą oraz interpretacją wydarzeń historycznych, tworzeniem narracji historycznej, integrowaniem informacji pozyskanych z różnych źródeł oraz przedstawianiem argumentów uzasadniających własne stanowisko. Laureaci konkursu mają możliwość wzięcia udziału w finale konkursu wiedzy o Uniwersytecie Jagiellońskim, w którym nagrodą główną jest indeks uczelni.

WARSZTATY SZOPKOWE

- ▶ Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych

Muzeum Krakowa od wielu lat jest organizatorem Konkursu na Najpiękniejszą Szopkę

Krakowską. W okresie poprzedzającym konkurs muzeum organizuje cykl warsztatów, w trakcie których uczestnicy, pod okiem profesjonalnego szopkarza, poznają zasady budowania szopki krakowskiej i tworzą własną pracę konkursową.

„RZEKŁBYM DWA SŁOWA... ZA DUŻO”

- ▶ Konkurs interpretacji tekstów dramatycznych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych

Celem konkursu jest popularyzacja twórczości literackiej polskich pisarzy i poetów tworzących

w różnych epokach. Każda edycja skupia się na wybranym kierunku literackim i charakterystycznych dla niego motywach. Uczestnicy mają szansę zaprezentować swój talent recytatorski oraz własny sposób interpretacji odpowiednio wybranego materiału literackiego.

KONKURS O TYTUŁ MAŁEGO KRÓLA KURKOWEGO

- ▶ Konkurs dla uczniów szkół podstawowych (kl. V–VIII)

Celem konkursu jest zapoznanie dzieci i młodzieży z tradycjami Bractwa Kurkowego, które po dziś dzień kultywuje tradycje związane

z obronnością miasta Krakowa. Rozwiązując liczne zadania, a także startując w zawodach sprawnościowych i strzelniczych, uczestnicy walczą o główną nagrodę – tytuł Małego Króla Kurkowego.

ŚLADAMI NIEPODLEGŁOŚCI

- ▶ Gra miejska dla uczniów szkół podstawowych

Dla uczczenia Święta Niepodległości organizowana jest gra terenowa, której uczestnicy poznają miejsca, ludzi i wydarzenia związane z odzyskiwaniem przez Polaków niepodległości

w latach 1914–1918. Każdego roku gra odbywa się według nowego scenariusza i ma swój własny motyw przewodni. Ważnym jej elementem jest konieczność przygotowania przez uczestników elementów stroju, które podkreślają patriotyczny charakter zabawy.

CECHY DAWNEGO KRAKOWA

- ▶ Turniej historyczny dla uczniów szkół podstawowych (kl. IV–VIII)

Celem turnieju *Cechy dawnego Krakowa* jest rozwijanie zainteresowania historią i dziedzictwem kulturowym Krakowa, a zwłaszcza populary-

zowanie wiedzy dotyczącej roli cechów (samorządowych organizacji rzemieślników) w życiu miasta i promocja dziedzictwa cechowego. Turniej organizowany jest we współpracy z Cechem Rzemiosł Spożywczych oraz Instytutem Historii i Archiwistyki UP.

MÓJ LAJKONIK

► Warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych (kl. I-III)

Zajęcia realizowane są na terenie przedszkola lub szkoły. Biorą w nich udział wybrani członkowie orszaku Lajkonika przebrani w swoje tradycyjne stroje. Uczestnicy poznają legendę o Lajkoniku i związaną z nią miejską tradycję. Zajęcia mają charakter muzyczno-ruchowy. Dzieci korzystając z przygotowanych strojów wcielają się w legendarne postaci włóczęków,

mlaskotów i samego Lajkonika. Prowadzący uczy dzieci piosenki o harcach Lajkonika i tańca Konika Zwierzynieckiego, który następnie cała grupa wykonuje wspólnie. Podsumowaniem zajęć są warsztaty plastyczne polegające na zdobieniu czapek tatarskich na wzór tych noszonych przez członków orszaku Lajkonika.

AKADEMIA DYDAKTYCZNA

► Oferta dla nauczycieli

Z myślą o kadrze pedagogicznej od 2021 r. Muzeum Krakowa realizuje program *Akademia Dydaktyczna*. Program ma na celu wzmocnie-

Akademia Dydaktyczna to:

- warsztaty metodyczne (stacjonarne i zdalne) koncentrujące się na metodach edukacyjnych i środkach dydaktycznych możliwych do zaadaptowania na gruncie edukacji szkolnej
- spotkania na muzealnych wystawach, rozmowy z edukatorami, działania, mające na celu wykorzystanie możliwości jakie w edukacji szkolnej daje muzeum ze swoimi zasobami
- doświadczenie interpretacji w praktyce edukacyjnej i wykorzystywanie jej w pracy nad dziedzictwem kulturowym dostępnym zarówno w przestrzeni wystaw, jak i miasta.

nie kompetencji dydaktycznych nauczycieli, stworzenie przestrzeni do uczenia się oraz inspirowanie do korzystania z nowych, twórczych rozwiązań edukacyjnych.

Program Akademii Dydaktycznej dostępny jest na stronie www.muzeumkrakowa.pl/nauczyciele

Udział w naszych zajęciach poświadczamy stosownym **certyfikatem**.

Wierzymy, że skuteczna edukacja muzealna jest możliwa tylko we współpracy i partnerstwie ze szkołami, dlatego zachęcamy do kontaktu:

Dział Edukacji

Kamienica Hipolitów

pl. Mariacki 3, 31-042 Kraków

tel. 12 422-21-18 w. 136

edukacja@muzeumkrakowa.pl

ODDZIAŁY
MUZEUM
KRAKOWA

Pałac Krzysztofory

- ▶ Rynek Główny 35, tel. 12 619 23 35
- ▶ krzysztofory@muzeumkrakowa.pl

Pałac Krzysztofory – główna siedziba Muzeum Krakowa – należy do najpiękniejszych i najokazalszych miejskich rezydencji. Dzięki gruntownej restauracji i modernizacji gmach odzyskał dawną świetność. W gotyckich

piwnicach i w amfiladowych pomieszczeniach I piętra prezentowana jest wystawa stała *Kraków od początku, bez końca*, która w sposób problemowy prezentuje dziedzictwo i współczesność miasta. W Krzysztoforach udostępniane są również wystawy czasowe. Obiekt posiada nowoczesną salę edukacyjną oraz bogatą w zbiory bibliotekę i czytelnię.

Wieża Ratuszowa

- ▶ Rynek Główny 1, tel. 12 619 23 35
- ▶ krzysztofory@muzeumkrakowa.pl

Istniejąca od około 700 lat Wieża Ratuszowa jest symbolem potęgi politycznej i gospodarczej miasta oraz jego tradycji samorządowych. To równocześnie jedyna

pozostałość wyburzonego w 1820 roku ratusza miejskiego. W jego murach urzędował burmistrz, spotykali się rajcy, tutaj także działały takie instytucje miejskie, jak sąd ławniczy, kancelaria, archiwum i skarbiec. Obecnie wieża to jeden z najbardziej znanych motywów architektonicznych, a zarazem atrakcja turystyczna Krakowa.

Rynek Podziemny

- ▶ Rynek Główny 1, tel. 12 619 23 48
- ▶ rynek@muzeumkrakowa.pl

Rynek Podziemny to pierwsze w Polsce i unikatowe w skali światowej podziemne muzeum. Kilka metrów pod płytą Rynku Głównego rozciąga się zajmujący ponad 3 tys. metrów kwadratowych rezerwat archeologiczno-architektoniczny. Urządzono tu trasę turystyczną *Śladami europejskiej tożsamości Krakowa*,

gdzie prezentowane są obiekty pozyskane podczas prowadzonych w tym miejscu badań archeologicznych. Można tu również zobaczyć znajdujące się w swym naturalnym położeniu relikty osady przedlokacyjnej, fragmenty murów średniowiecznych budowli czy zachowane trakty drożne z XIII i XIV wieku. Wszystko to tworzy obraz wielkiego, tętniącego życiem, średniowiecznego miasta.

85

Celestat

- ▶ ul. Lubicz 16, tel. 12 431 75 90
- ▶ celestat@muzeumkrakowa.pl

Celestat z wystawą stałą *Krakowskie Bractwo Kurkowe i obronność miejska* mieści się w historycznej siedzibie krakowskiego Towarzystwa Strzeleckiego, „Bractwo Kur-

kowe” w Ogrodzie Strzeleckim. Trzon prezentowanych tu zbiorów stanowi kolekcja portretów krakowskich królów kurkowych oraz insygniów władzy towarzystwa strzeleckiego – z najcenniejszym z nich: srebrnym kurem z XVI w., według legendy darem króla Zygmunta Augusta.

Barbakan

- ▶ ul. Basztowa, tel. 12 431 75 90
- ▶ celestat@muzeumkrakowa.pl

Barbakan to fragment zabytkowych średniowiecznych fortyfikacji miejskich wzniesiony w latach 1498–1499. Należał do najwybitniejszych dzieł obronnych ówczesnej Europy, charakteryzując się zarówno doskonałością

konstrukcji, jak i pięknem rozwiązań architektonicznych. W swej historii pełnił jednak nie tylko funkcję obronną, ale również reprezentacyjną – jako świadek wielu ważnych wydarzeń w dziejach państwa. Obecnie to jedna z nielicznych budowli tego typu zachowanych w Europie. Wraz z Murami Obronnymi i Celestatem tworzy turystyczną Trasę Obronności.

Mury Obronne

- ▶ ul. Pijarska, tel. 12 431 75 90
- ▶ celestat@muzeumkrakowa.pl

Mury Obronne z Bramą Floriańską i trzema basztami (Cieśli, Stolarzy i Pasamoników) oraz Barbakanem tworzą bezcenny zespół architektoniczny, największy zachowany fragment średniowiecznych obwarowań Krakowa. Na uwagę zasługuje szczególnie Brama

Floriańska, która w czasach nowożytnych nabrała symbolicznego znaczenia reprezentacyjnej bramy wjazdowej do miasta na Drodze Królewskiej – Via Regia. Trasa turystyczna Mury Obronne – Barbakan – Celestat pozwala poznać z bliska wszelkie detale architektoniczne zabytkowych umocnień, a także historię miejskich fortyfikacji obronnych.

Fabryka Emalia Oskara Schindlera

- ▶ ul. Lipowa 4, tel. 12 257 10 17, wew. 104 i 117
- ▶ fabrykaschindlera@muzeumkrakowa.pl

Oddział mieści się w budynku administracyjnym dawnej fabryki naczyń emaliowanych *Deutsche Emailwarenfabrik* prowadzonej w czasie II wojny światowej przez Oskara Schindlera. W 1944 roku zakład wraz z zatrudnionymi w nim więźniami KL Plaszow został ewakuowany do Czech, dzięki czemu uratowanych zostało ponad 1000 osób. Prezentowana tutaj wystawa

Kraków – czas okupacji 1939–1945 opowiada o Krakowie i wojennych losach jego polskich i żydowskich mieszkańców. Historia II wojny światowej krzyżuje się tu z życiem codziennym, życie prywatne – z tragedią, która dotknęła cały świat. Fabryka Emalia Oskara Schindlera wraz z filiami – Apteką pod Orłem oraz Ulica Pomorską – tworzy Trasę Pamięci. Te trzy punkty na mapie Krakowa to trzy dopełniające się opowieści o wojnie i czasie, który po niej nastąpił.

Apteka pod Orłem

- ▶ pl. Bohaterów Getta 18, tel. 12 656 56 25
- ▶ apteka@muzeumkrakowa.pl

Wystawa *Apteka Tadeusza Pankiewicza w getcie krakowskim* mieści się w zrekonstruowanych wnętrzach apteki Pod Orłem, w której podczas II wojny światowej

znajdowali pomoc mieszkańcy getta. Ekspozycja przedstawia historię „żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej” funkcjonującej w latach 1941–1943 i opowieść o Tadeuszu Pankiewiczu – właścicielu apteki, odznaczonym po wojnie medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Ulica Pomorska

- ▶ ul. Pomorska 2, tel. 12 633 14 14
- ▶ pomorska@muzeumkrakowa.pl

Podstawowym zadaniem oddziału – mieszczącego się w Domu Śląskim – jest opieka nad miejscem kaźni tysięcy więźniów przetrzymywanych tutaj podczas II wojny światowej w celach aresztu Gestapo. Na Pomorskiej

można również zobaczyć wystawę stałą *Krakowianie wobec terroru 1939–1945–1956*, na której, przy wykorzystaniu unikatowych eksponatów oraz nowoczesnych technik multimedialnych, pokazano tragiczne losy krakowian – ofiar niemieckiego, sowieckiego i prł-owskiego aparatu represji.

Muzeum Nowej Huty

- ▶ os. Centrum E1, tel. 12 446 78 21
- ▶ nowahuta@muzeumkrakowa.pl

Muzeum Nowej Huty mieści się w historycznym budynku dawnego kina Światowid. Prezentuje wystawy czasowe i prowadzi działania edukacyjne poświęcone

historii oraz dziedzictwu kulturowemu Nowej Huty. Oddział organizuje również wydarzenia i wystawy poświęcone historii PRL i zimnej wojny. Obecnie mieści się tutaj wystawa *Atomowa groza*, która przybliży sytuację polityczną w latach 50. XX wieku w Polsce i na świecie, a także historię powstania nowohuckich schronów.

Podziemna Nowa Huta

- ▶ os. Szkolne 37, tel. 12 446 78 21
- ▶ nowahuta@muzeumkrakowa.pl

Schron pod budynkiem Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 na os. Szkolnym jest pierwszym udostępnionym w ramach projektu trasy turystycznej *Podziemna Nowa Huta*. Na prezentowanej tu wystawie *Stan zagrożenia* znajdują się informacje o układzie, funkcjach i wyposa-

- ▶ schrony@muzeumkrakowa.pl

zeniu schronu wybudowanego w latach 50. XX wieku. Wystawa jest także opowieścią o instynktownej potrzebie ukrycia się przed zagrożeniem i o najciekawszych budowlach schronowych na świecie.

Muzeum Podgórze

- ▶ ul. Powstańców Wielkopolskich 1, tel. 12 396 81 02
- ▶ podgorze@muzeumkrakowa.pl

Muzeum Podgórze, które ma swoją siedzibę w budynku zwanym zajazdem Pod Św. Benedyktem, to jeden z najmłodszych oddziałów muzeum. Prezentowana

tu wystawa stała *Miasto pod kopcem Kraka* opowiada o historii i fenomenie powstałego w 1784 roku Podgórze oraz terenu, na którym ukształtowało się miasto, od czasów najdawniejszych, legendarnych, aż po współczesność.

Dom Zwierzyniecki

- ▶ ul. Królowej Jadwigi 41, tel. 12 427 30 38
- ▶ zwierzyniec@muzeumkrakowa.pl

Oddział mieści się w dawnym domu rodzinnym majstra murarskiego Jana Florczyka, w samym sercu starego

Zwierzynia. Obecnie, ze względu na niedostępność wystawy stałej, skupia się on na plenerowych działaniach edukacyjnych realizowanych w przestrzeni dzielnicy oraz w muzealnym ogrodzie.

Kamienica Hipolitów

- ▶ pl. Mariacki 3, tel. 12 422 21 18
- ▶ hipolitow@muzeumkrakowa.pl

Kamienica Hipolitów zlokalizowana jest w sercu starego Krakowa. Zajęcia organizowane w jej wnętrzu przybliżają kulturę materialną, a także historię obyczajowości

i życia codziennego krakowskiego patrycjatu od XVII do XIX wieku. Ze względu na modernizację budynku oraz prace nad nową wystawą stałą, w czasie zajęć realizowanych w oddziałowej sali edukacyjnej wykorzystywane są bogate zasoby materiałów pomocniczych pochodzących z minionych wieków.

Stara Synagoga

- ▶ ul. Szeroka 24, tel. 12 422 09 62
- ▶ starysynagoga@muzeumkrakowa.pl

Stara Synagoga, wzniesiona w XV wieku, jest najstarszym żydowskim domem modlitwy w Polsce. Przez stulecia pełniła funkcję głównej modlitwieni krakowskich Żydów, była ośrodkiem władzy rabinów i seniorów żydowskiego miasta oraz miejscem odwiedzanym

przez znakomite osobistości. Wystawa stała *Dzieje i kultura Żydów krakowskich* układa się w opowieść o żydowskich świętach i obrzędach dorocznych, a także o życiu prywatnym i rodzinnym krakowskich i małopolskich Żydów. Ekspozycje czasowe przybliżają natomiast wydarzenia historyczne, żydowską kulturę i sztukę, a także naukę i myśl filozoficzną.

Rydlówka

- ▶ ul. W. Tetmajera 28, tel. 12 265 10 15
- ▶ teatr@muzeumkrakowa.pl

Rydlówka – zabytkowy dworek ulokowany w Bronowicach Małych, dawnej podkrakowskiej wsi – udostępniona została publiczności w 2018 roku. Ideą twórców prezentowanej tutaj wystawy było utrzymanie

charakteru miejsca, którego istotą są prawda i legenda autentycznego wydarzenia (wesela Lucjana Rydla i Jadwigi Mikołajczykówny) oraz dramatu Stanisława Wyspiańskiego *Wesele*. Ten genius loci sprawia, że Rydlówka jest miejscem jedynym w swoim rodzaju, miejscem naznaczonym przez związek z młodopolską sztuką, malarstwem, literaturą, dramatem i teatrem.

Thesaurus Cracoviensis

- ▶ ul. Księcia Józefa 337, tel. 12 422 51 47
- ▶ thesaurus@muzeumkrakowa.pl

Thesaurus Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów to jeden z nielicznych na świecie otwarty magazyn zbiorów muzealnych. Dzięki odpowiedniej aranżacji wnętrza i wytyczeniu trasy zwiedzania można

tu zobaczyć muzealia nieodstępne dotąd dla publiczności. Są wśród nich kolekcje militariów, numizmatów, malarstwa i grafiki, rzemiosła artystycznego, mebli, szopek krakowskich i wiele innych. W oddziale znajdują się również pracownie konserwatorskie zaprojektowane tak, by zwiedzający mogli z bliska obserwować pracę konserwatorów.

Dom pod Krzyżem

- ▶ ul. Szpitalna 21, tel. 12 422 52 58
- ▶ folklor@muzeumkrakowa.pl

Budynek dawnego szpitala scholarów od 2020 roku służy jako Centrum Interpretacji Niematerialnego

Dziedzictwa Krakowa. Centrum prowadzi działania w zakresie organizacji dorocznego pochodu Lajkonika i konkursu szopek krakowskich oraz sprawuje opiekę nad wyjątkową kolekcją szopek. W Domu pod Krzyżem organizowane są również wystawy czasowe.

Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego

- ▶ ul. Forteczna, tel. 12 61 92 321
- ▶ harcerstwo@muzeumkrakowa.pl

To najmłodszy oddział Muzeum Krakowa, a także nowy adres na mapie krakowskich muzeów. Po gruntownej, zakrojonej na szeroką skalę renowacji fortu 53a – Jugo-

wice, jednego z fortów Twierdzy Kraków, powstaje tu wystawa stała *Fort Jugowice. Dziedzictwo miejsca*, oraz ekspozycja poświęcona fenomenowi harcerstwa. Oddział dysponuje również przestrzenią na wystawy czasowe oraz zapleczem noclegowo-gastronomicznym, dzięki którym gościć może wycieczki spoza Krakowa.

INFORMACJE ORGANIZA- CYJNE

Polnischer Hauptausschuss

...obno było donosić. Niemcy Polacy...
...Wynik...
...dawali...
...mówić...
...Rzeszy...

Pałac Główny Opiekunów

...kacie

REZERWACJE

Rezerwacje na zajęcia edukacyjne oraz oprowadzania po wystawach czasowych przyjmowane są najpóźniej na dwa tygodnie przed planowanym terminem wizyty w muzeum, w zależności od dostępności wolnych terminów.

LEKCJE I WARSZTATY MUZEALNE ORAZ SPACERY MIEJSKIE

Zamówienia należy składać **telefonicznie lub mailowo w oddziale organizującym zajęcia**. Numery telefonów oraz adresy mailowe podane zostały w sekcji „Oddziały Muzeum Krakowa”.

Zajęcia edukacyjne realizowane przez Dział Fotografii Krakowskiej prosimy zamawiać telefonicznie (12 619 24 05) lub mailowo (fotozbiory@muzeumkrakowa.pl)

Zajęcia edukacyjne w oddziale Thesaurus Cracoviensis prosimy rezerwować:

- interaktywne zwiedzanie Magazynu *Misja detektyw*, warsztaty *Budujemy Skarbiec* oraz lekcje *Cześć! nazywam się...* i *Gra o artefakt*: mailowo (zbiory.magazyn@muzeumkrakowa.pl) lub telefonicznie (12 422 51 47, wew. 115)
- warsztaty *Laboratorium czarów* oraz lekcję *Skarbiec od kuchni* – mailowo (konserwacja@muzeumkrakowa.pl) lub telefonicznie (12 422 51 47, wew. 109)

OPROWADZANIA PO WYSTAWACH STAŁYCH I CZASOWYCH

Usługę oprowadzania **po wystawach stałych** należy zamawiać przez:

- internetowy system rezerwacji dostępny na stronie <https://www.muzeumkrakowa.pl/rezerwacja-biletow>
- Centrum Obsługi Zwiedzających, Rynek Główny 35, 31-011 Kraków, tel. 12 426 50 60, info@muzeumkrakowa.pl. Czynne codziennie od 10.00 do 19.00.

Zamówienia – telefoniczne i mailowe – na usługę

oprowadzania **po wystawach czasowych** przyjmują oddziały, w których prezentowana jest dana ekspozycja.

OPŁATY

▶ **Lekcje muzealne i spacer miejskie** –

100 zł od grupy + 4 zł od osoby

▶ **Warsztaty edukacyjne** – 100 zł od grupy + 5 zł od

osoby

▶ **Zajęcia edukacyjne w oddziale Rynek Podziemny**

– 100 zł od grupy + koszt biletów wstępu (12 zł), które uprawniają również do samodzielnego zwiedzania wystawy

▶ **Wycieczki objazdowe*** oraz **spacer edukacyjny**

Nowa Huta i jej schrony realizowany w oddziałach Muzeum Nowej Huty i Podziemna Nowa Huta – 150 zł od grupy

* cena nie zawiera kosztów transportu, który Zamawiający organizuje we własnym zakresie

Bezpłatny wstęp na zajęcia przysługuje jednemu opiekunowi na 10 uczestników.

OPROWADZANIA PO WYSTAWACH STAŁYCH

▶ 110 zł od grupy + koszt biletów wstępu na wystawę

▶ Thesaurus Cracoviensis i Trasa Obronności (Celestat, Barbakan, Mury Obronne) – 120 zł + koszt biletów wstępu

▶ Fabryka Emalia Oskara Schindlera: 140 zł od grupy + koszt biletów wstępu

▶ Muzeum Nowej Huty i Podziemna Nowa Huta – 150 zł + koszty biletów wstępu

OPROWADZANIA PO WYSTAWACH CZASOWYCH

▶ 100 zł od grupy + koszt biletów wstępu

INNE

Zajęcia edukacyjne odbywają się od poniedziałku do piątku, w dniach otwarcia wystaw stałych.

– zajęcia w Pałacu Krzysztofory nie odbywają się w poniedziałki

– zajęcia w Rynku Podziemnym nie odbywają się we wtorki

Zajęcia edukacyjne w oddziale **Thesaurus Cracoviensis realizowane są w każdy piątek** (z wyjątkiem dni wolnych od pracy).

– interaktywne zwiedzanie Magazynu *Misja detektyw*, warsztaty *Budujemy Skarbiec* oraz lekcje *Cześć! nazywam się...* i *Gra o artefakt* – godz. 11.30 i 13.30

– warsztaty *Laboratorium czarów* oraz lekcja *Skarbiec od kuchni* – godz. 9.00

Czas trwania zajęć, podany przy każdym z tematów, **jest orientacyjny**.

W każdym z oddziałów obowiązują inne limity dotyczące **maksymalnej liczby uczestników**. Na ogół wynosi on **25–30 osób** (łącznie z opiekunami).

Limit 20 uczestników obowiązuje w oddziale **Podziemna Nowa Huta** oraz **Thesaurus Cracoviensis** (tylko w przypadku zajęć *Skarbiec od kuchni* oraz *Laboratorium czarów* limit osób wynosi 30, jednak grupy większe niż 15-osobowe zostaną podzielone na dwie mniejsze).

W **Domu Zwierzynieckim** od maja do września zajęcia organizowane są **w ogrodzie (limit uczestników: 25 osób)**. W pozostałych miesiącach zajęcia odbywają się **w pomieszczeniu (limit uczestników: 10 osób)**.

W przypadku rezygnacji z zajęć edukacyjnych lub oprowadzania po wystawie czasowej prosimy o niezwłoczne poinformowanie oddziału.

Anulowanie rezerwacji usługi oprowadzania po wystawach stałych można dokonać mailowo lub osobiście w Centrum Obsługi Zwiedzających.

W wyjątkowych przypadkach Muzeum zastrzega sobie prawo do odwołania zajęć – po uprzednim powiadomieniu zamawiającego.

Wybrane zajęcia edukacyjne mogą być **hospitowane**. W związku z tym uczestniczyć w nich może kilkusobowa grupa pracowników muzeum.

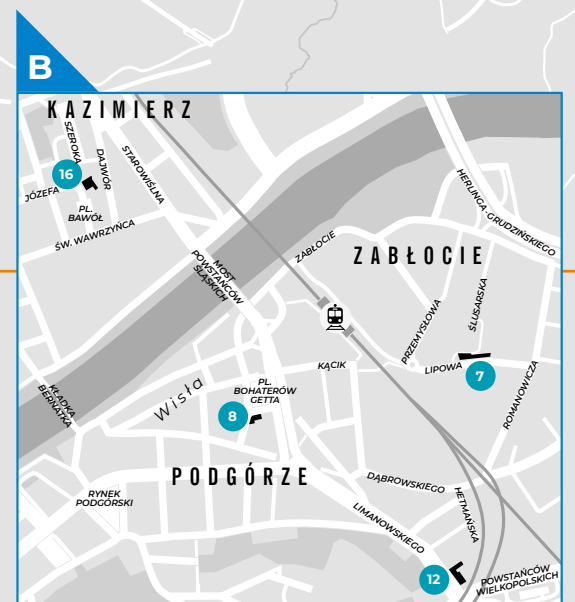
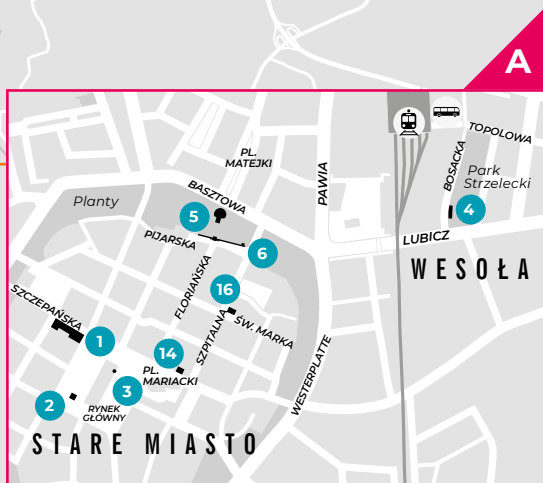
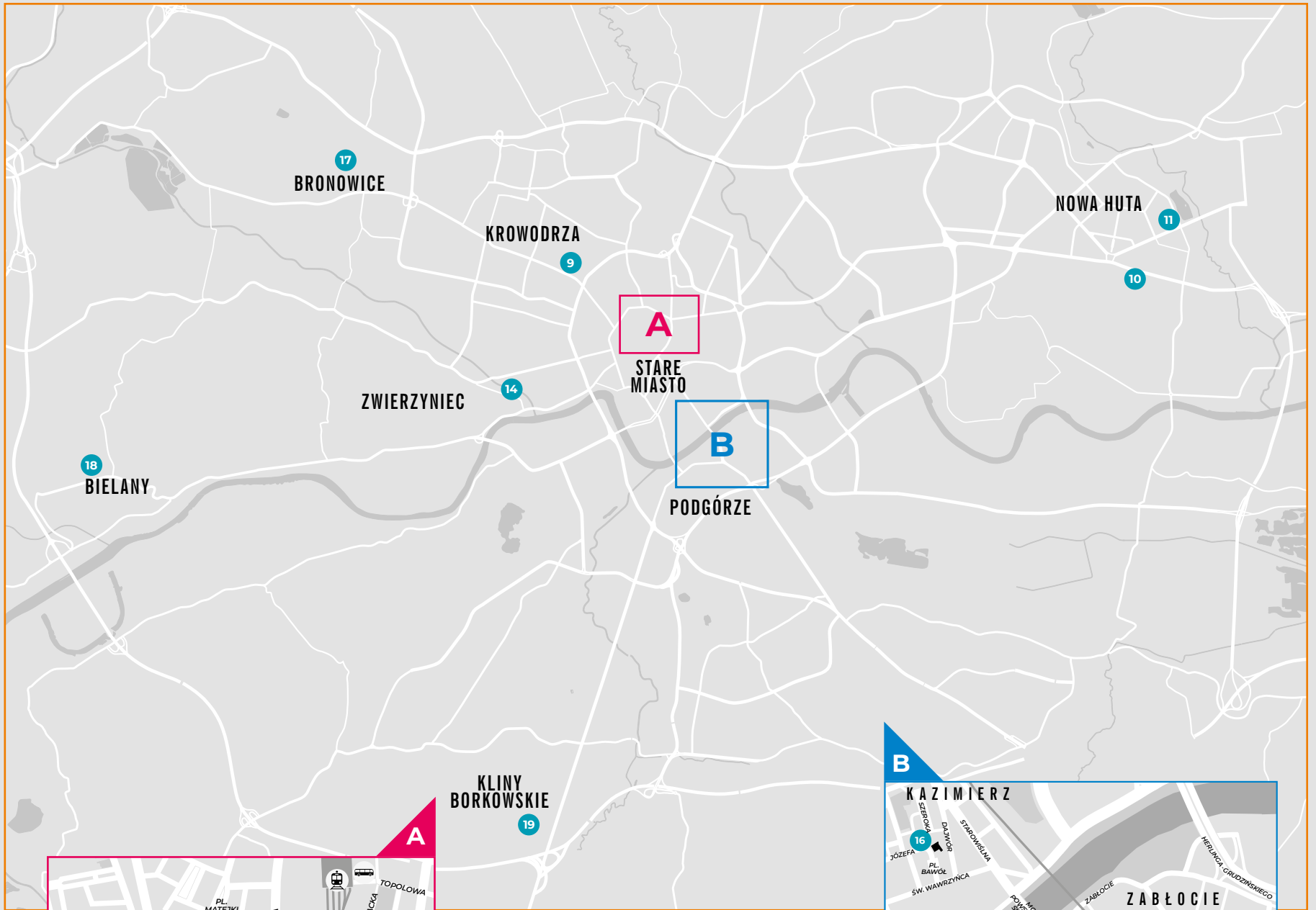
Program edukacyjny dla przedszkoli i szkół dostępny jest również **na stronie internetowej Muzeum Krakowa** (www.muzeumkrakowa.pl) w zakładce „Edukacja”.

Nauczycieli zainteresowanych otrzymywaniem **newslettera edukacyjnego** zapraszamy do zapisu/zgłoszenia na adres edukacja@muzeumkrakowa.pl

ODDZIAŁY MUZEUM KRAKOWA

- 1** Pałac Krzysztofory
- 2** Wieża Ratuszowa
- 3** Rynek Podziemny
- 4** Celestat
- 5** Barbakan
- 6** Mury Obronne
- 7** Fabryka Emalia Oskara Schindlera
- 8** Apteka pod Orłem
- 9** Ulica Pomorska
- 10** Muzeum Nowej Huty
- 11** Podziemna Nowa Huty
- 12** Muzeum Podgórze
- 13** Dom Zwierzyniecki
- 14** Kamienica Hipolitów
- 15** Stara Synagoga
- 16** Dom pod Krzyżem
- 17** Rydlówka
- 18** Thesaurus Cracoviensis
- 19** Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego
(w budowie)

Przygotowanie

Anna Surma

Współpraca

Anna Magiera

Teksty

Katarzyna Ból, Katarzyna Garus, Joanna Gellner,
Wojciech Górny, Michał Hankus, Szymon Jarosiński,
Anna Jodłowiec-Dziedzic, Klaudia Kaczmarczyk,
Piotr Kapusta, Justyna Kasińska, Iwona Kawalla-Lulewicz,
Katarzyna Kocik, Agnieszka Kowalska, Marta Kudelska,
Justyna Kutrzeba-Synowiec, Anna Kwiatek, Maria Lempart,
Dominik Oleksy, Alicja Ososińska, Anna Per-Żywolewska,
Ewelina Radecka, Filip Rekucki-Szczurek, Zbigniew Semik,
Tomasz Stachów, Kamil Stasiak, Anna Surma,
Wacław Szczepanik, Michał Szczerba, Andrzej Iwo Szoka,
Barbara Świadek, Anna Warzecha, Mateusz Zdeb,
Joanna Zdebska-Schmidt

Redakcja

Marcin Baran

Opracowanie graficzne i skład

Dawid Karamon

Fotografie

Marcin Gulis, Andrzej Janikowski, Tomasz Kalarus,
Joanna Zdebska-Schmidt, Rafał Korzeniowski

Wydawca

Muzeum Krakowa
Rynek Główny 35
31-011 Kraków

Dział Edukacji
tel. 12-61-92-320
edukacja@muzeumkrakowa.pl

Druk

System-Graf

© Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
Kraków 2022